

การสำรวจข้อมูลชุมชนมาบตาพุดและย่านใกล้เคียง
เพื่อประกอบการดำเนินงานในโครงการโรงไฟฟ้าใหม่และส่วนขยาย

ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด

ของ

กลุ่มบริษัท โกลว์ และบริษัท เก็คโค – วัน จำกัด

โดย

บริษัท อิมเมจ พลัส คอมมิวนิเคชั่น จำกัด

มกราคม 2551

สารบัญ

	หน้า
1. ความเป็นมา	
1.1 ความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 พื้นที่ที่จะศึกษา	3
1.4 หัวข้อที่จะศึกษา	3
1.5 วิธีการศึกษา	4
1.6 การวิเคราะห์	9
1.7 ระยะเวลาการดำเนินการ	10
2. การทบทวนเอกสารและบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	11
3. แนวคิด/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	21
3.1 แนวคิดการจัดกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม (Public Participation)	21
3.2 แนวคิดสำหรับการดำเนินงานตามความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)	22
3.3 การบริหารประเด็น (Issue Management) และการประชาสัมพันธ์ ในภาวะวิกฤติ(Crisis Communication Management)	26
4. ข้อมูลพื้นฐานชุมชน (ข้อมูลทุติยภูมิ)	
4.1 เทศบาลนครระยอง	30
4.2 เทศบาลเมืองมาบตาพุด	34
4.3 เทศบาลเมืองบ้านฉาง	41
4.4 เทศบาลตำบลบ้านฉาง	47
4.5 องค์การบริหารส่วนตำบลเนินพระ	50
4.6 องค์การบริหารส่วนตำบลทับมา	53
4.7 พื้นที่อำเภอบ้านฉาง	55
4.8 กลุ่มและผู้นำชุมชน	58
4.9 องค์กรพัฒนาเอกชนในพื้นที่จังหวัดระยอง	61
5. การเมืองในมาบตาพุด / บ้านฉาง	75
6. การวิเคราะห์ข้อมูล	80
7. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	101
9. ภาคผนวก	

บทที่ 1

ความเป็นมา

1.1 ความสำคัญของงานชุมชน

กลุ่มบริษัทโกลว์เป็นผู้ดำเนินธุรกิจผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าให้แก่ กฟผ. รวมทั้งผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าไอน้ำและน้ำเพื่อการอุตสาหกรรมให้แก่ลูกค้าอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด นิคมอุตสาหกรรมชลบุรี และ นิคมอุตสาหกรรมตะวันออก

กลุ่มบริษัทโกลว์ ถือหุ้นใหญ่โดยสูเอซ ซึ่งเป็นผู้ผลิตและให้บริการด้านพลังงาน มีกิจการครอบคลุมทั้งอเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ ตะวันออกกลาง และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ / สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม สำหรับกิจการในประเทศไทย บริษัทมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ ชั้น 38 อาคารเอ็มไพร์ทาวเวอร์ สาทร์ กรุงเทพมหานคร และ ลงทุนร่วมกับพันธมิตรภายในประเทศดำเนินการด้านพลังงานและสาธารณูปโภค รองรับการพัฒนาของอุตสาหกรรมโดยเฉพาะในพื้นที่ภาคตะวันออก ดังนี้

ที่	ชื่อบริษัทในเครือ	ธุรกิจ
1	บริษัท โกลว์ จำกัด	บริการ
2	บริษัท โกลว์ โอพีพี จำกัด	จำหน่ายสาธารณูปโภค / ไฟฟ้า
3	บริษัท โกลว์ เอสพีพี 1 จำกัด	จำหน่ายสาธารณูปโภค / ไฟฟ้า ไอน้ำและน้ำเพื่อการอุตสาหกรรม
4	บริษัท โกลว์ เอสพีพี 2 จำกัด	จำหน่ายสาธารณูปโภค / ไฟฟ้าและไอน้ำ
5	บริษัท โกลว์ เอสพีพี 3 จำกัด	จำหน่ายสาธารณูปโภค / ไฟฟ้า ไอน้ำและน้ำเพื่อการอุตสาหกรรม
6	บริษัท โกลว์ เดมิน วอเตอร์ จำกัด	จำหน่ายสาธารณูปโภค / น้ำเพื่อการอุตสาหกรรม
7	บริษัท โกลว์ เหมราช พลังงาน จำกัด	พัฒนาโครงการโอพีพี
8	บริษัท เก็ดโค-วัน จำกัด	พัฒนาโครงการโอพีพี
9	บริษัท โกลว์ โอพีพี 2 โฮลดิ้ง จำกัด	พัฒนาโครงการโรงไฟฟ้าในประเทศ / ประเทศเพื่อนบ้านบางประเทศ ภายใต้โครงการ ผู้ผลิตไฟฟ้าโอพีพี

สำหรับโรงไฟฟ้าของกลุ่มบริษัทโกลว์ ที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด (บริเวณท่าเรือ) ซึ่งอยู่ใกล้กับชุมชนในพื้นที่ของเทศบาลเมืองมาบตาพุดและมีบางส่วนที่อยู่ใกล้กับชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านฉางในปัจจุบัน(เดิมคืออบต.บ้านฉาง)โดยยึดถือการครอบคลุมพื้นที่ของชุมชนในรัศมี 5-10 กิโลเมตร ตามหลักเกณฑ์การพิจารณาผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมของ สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(สผ.)ของ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหลักเกณฑ์ประกอบการพิจารณา

โรงไฟฟ้า	เชื้อเพลิง	กำลังการผลิต		สถานภาพ
		ไฟฟ้า (เมกะวัตต์)	ไอน้ำ (ตันต่อชั่วโมง)	
บจก. โกลว์ เอสทีที 2	ก๊าซธรรมชาติ	210	140	เปิดดำเนินการ
บจก. โกลว์ เอสทีที 3	ถ่านหิน	304	50	เปิดดำเนินการ
บมจ. โกลว์ พลังงาน	ก๊าซธรรมชาติ	77	138	เปิดดำเนินการ
บมจ. โกลว์ พลังงาน	ถ่านหิน	115	70	คาดว่าจะเปิดดำเนินการปี 2554
		706	398	

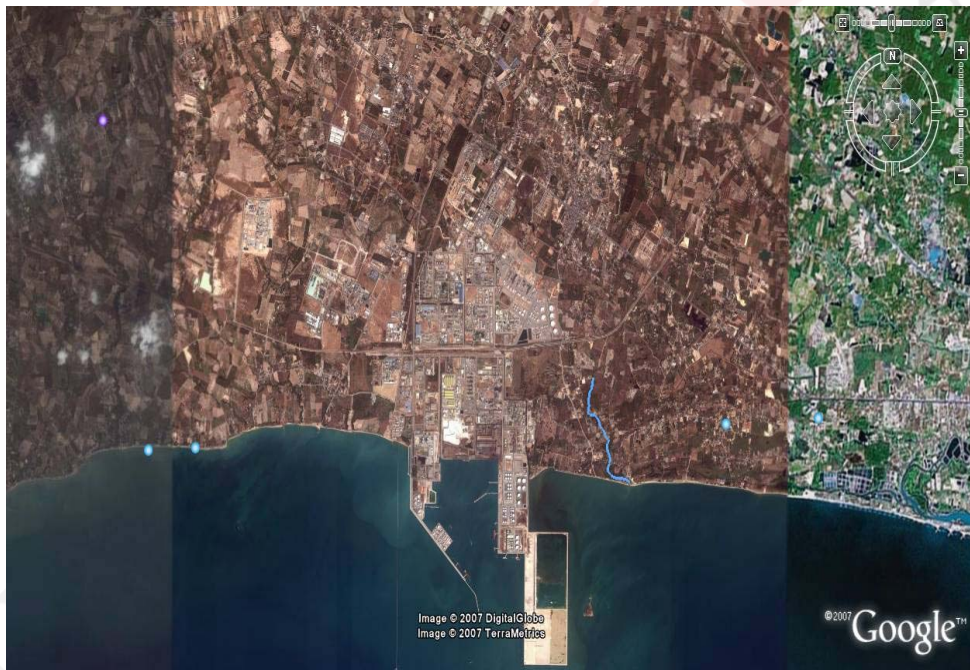
การดำเนินกิจการโรงไฟฟ้าข้างต้น (รวมทั้งที่กลุ่มบริษัทมีโครงการที่จะดำเนินการในโอกาสต่อไปอีก) จึงเป็นเรื่องที่กลุ่มบริษัทโกลว์ ให้ความสนใจที่ศึกษาข้อมูลชุมชนโดยรอบที่ตั้งโครงการ ซึ่งหมายถึงชุมชนโดยรอบที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด (25 ชุมชนในกำกับของเทศบาลมาบตาพุด อ.เมืองระยอง เทศบาลเมืองบ้านฉาง เทศบาลตำบลบ้านฉาง และย่านใกล้เคียง เพื่อจะใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารกิจการที่เหมาะสมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อเป็นการสำรวจข้อมูลพื้นฐานในด้านสังคม เศรษฐกิจ และ วิถีชุมชน
- 1.2.2 เพื่อเป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของชุมชน กลุ่มการเมือง ธุรกิจท้องถิ่น
- 1.2.3 เพื่อเป็นการประเมินท่าทีการเคลื่อนไหวของกลุ่มเอ็นจีโอด้านพลังงาน/ชุมชน ทั้งใน และ นอกพื้นที่
- 1.2.4 เพื่อกำหนดกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านชุมชนสัมพันธ์ / ด้านกิจการสัมพันธ์ สำหรับการพัฒนางานในโครงการสร้างโรงไฟฟ้าใหม่และส่วนขยายในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด

1.3 พื้นที่ศึกษา

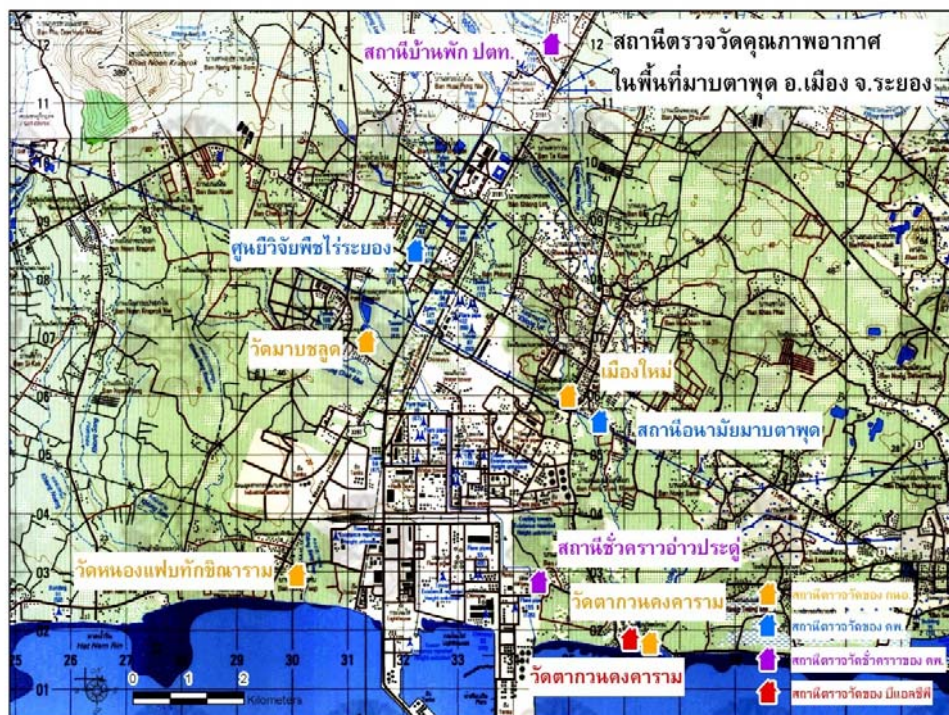
- 1.3.1 พื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด โฟกัสในพื้นที่ 25 ชุมชน
- 1.3.2 พื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองบ้านฉางและพื้นที่ในอำเภอบ้านฉาง
- 1.3.3 พื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเนินพระ
- 1.3.4 พื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับมา
- 1.3.5 พื้นที่และผู้นำชุมชน (แบบไม่เป็นทางการ) ของกลุ่มผู้ป่วย เช่น นายอภิรัตน์ ศรีรัตน์ หรือ นางสุรรัตน์ ศรีรัตน์ (ผู้ป่วยโรคมะเร็ง) นายรัชยุทธ วงศ์ภูซังค์ ชุมชนชอยร่วมพัฒนา นางพัชรี ดิษฐเย็น ชุมชนชากลูกหญ้า และนายสุรพงษ์ ภูธรินพิบูลย์ (อดีตนายกเทศมนตรีนครระยอง)
- 1.3.6 อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่และกิจกรรมในพื้นที่ข้างต้น

1.4 หัวข้อที่จะศึกษา

- 1.4.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ และ วิถีชีวิตชุมชนในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด และ พื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลด้าน สังคม เศรษฐกิจ และวิถีชีวิตชุมชนในพื้นที่การปกครองระดับตำบล / อำเภอ และ องค์การปกครองท้องถิ่น องค์การธุรกิจเอกชน / บริษัทขนาดใหญ่ / ผู้มีอิทธิพล / การเมืองใน

- ท้องถิ่น การรวมกลุ่มของภาคประชาชน / สมาคมและการรวมกลุ่มอาชีพ / สาธารณสุข – สังคม / ปัญหาด้านเศรษฐกิจ - สังคม ฯลฯ
- 1.4.2 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านภูมิศาสตร์สิ่งแวดล้อม และประเด็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ที่ชุมชนให้ความสนใจ / กังวลใจ
- 1.4.3 ศึกษาความสัมพันธ์ของผู้นำชุมชนและผู้นำท้องถิ่น และ กลุ่มต่างๆ ในพื้นที่ รวมถึงประวัติของผู้นำชุมชนและผู้นำท้องถิ่น และประเมินเท่าที่การเคลื่อนไหวของกลุ่มเอ็นจีโอท้องถิ่น และส่วนกลาง / สาขก ต่อปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อม และชุมชนของจังหวัดระยอง
- 1.4.4 การกำหนดกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ / รัฐวิสาหกิจ สัมพันธ์ / และสร้างความรู้ความเข้าใจกับชุมชน ตลอดจนการบริหาร สถานการณ์ (Issue Management) เพื่อสนับสนุนการดำเนินเป็นโครงการ

1.5 วิธีการศึกษา

1.5.1 นิยาม

1.5.1.1 ชุมชน

หมายถึง ชุมชนผู้อยู่อาศัยในพื้นที่โดยรอบที่ตั้งของโรงไฟฟ้า / โครงการโรงไฟฟ้าของกลุ่มบริษัทโกลด์ ในรัศมี 5 -10 กิโลเมตร ตามหลักเกณฑ์การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและชุมชน (อีไอเอ) และในที่นี้จะหมายถึง ชุมชน 25 ชุมชน ตามโครงสร้างการแบ่งพื้นที่การบริหารของเทศบาลเมืองมาบตาพุด นอกจากนี้ยังหมายความรวมถึงชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงประกอบด้วยเทศบาลเมืองบ้านฉาง เทศบาลตำบลบ้านฉาง (ยกเว้นจาก อบต.บ้านฉาง) อบต.เนินพระ อบต.ทับมา และ ตัวเมือง –ตลาดเมืองระยอง

1.5.1.2 ผู้นำชุมชน

หมายถึง ผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในชุมชน ผู้นำที่เป็นทางการ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีหน้าที่ในการปกครองดูแลชุมชนในพื้นที่ตามลักษณะการบริหารราชการตามกฎหมายปกครองท้องที่ สำหรับผู้นำอย่างไม่เป็นทางการ หมายถึง ผู้ที่ได้รับการยอมรับจากชุมชนในบทบาทต่างๆ ตามวิชาชีพ ตามผลงาน ตามวิถีการประพฤติปฏิบัติ เช่น ครู หมอ / หมออนามัย เจ้าอาวาส (ผู้นำทางศาสนา) ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้เชี่ยวชาญบางสาขาอาชีพ หรือ ความชำนาญความสามารถเฉพาะตัว ตลอดจนผู้มีบารมีในชุมชน ฯลฯ

ในความหมายของผู้นำชุมชน (แบบไม่เป็นทางการ) ยังหมายความรวมถึงผู้นำชุมชนที่เกิดการรวมตัวของชุมชนเป็นกลุ่ม/ สหกรณ์ / เครือข่าย / ชมรม อีกนัยหนึ่งด้วย

1.5.1.3 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล/ เทศบาล / องค์การบริหารส่วนจังหวัด) ในที่นี้หมายถึงสมาชิกสภาเทศบาลเมืองมาบตาพุด และเทศบาลเมืองบ้านฉาง เทศบาลตำบลบ้านฉาง พร้อมด้วยผู้บริหารที่เป็นฝ่ายข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ นอกจากนี้ยังจะหมายความรวมถึงสมาชิกสภาจังหวัด

1.5.1.4 ผู้บริหารภาครัฐในท้องถิ่น

หมายถึง เจ้าหน้าที่บริหารของส่วนราชการที่มีหน้าที่ในการบริหารราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดระยอง เช่น จังหวัดระยอง (มหาดไทย) อุตสาหกรรมจังหวัด / สาธารณสุขจังหวัด / สิ่งแวดล้อมจังหวัด / พลังงานจังหวัด ฯลฯ

1.5.2 วิธีการ

1.5.2.1 การสำรวจข้อมูลทุติยภูมิ

เป็นการรวบรวมข้อมูลและสถิติที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่จะศึกษาเบื้องต้น จากการศึกษาที่มีอยู่แล้วของส่วนราชการ สถาบันการศึกษา วิทยานิพนธ์ บทความ รายงานข่าวจากสื่อมวลชนแขนงต่างๆ รวมทั้งบทวนการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่มาบตาพุด

1.5.2.2 การสำรวจข้อมูลแบบสืบสภาพข้อมูล

เพื่อให้การศึกษางานด้านชุมชนในครั้งนี้มีข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการรวมกลุ่มกันของเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกที่รณรงค์คัดค้านการจัดตั้งโรงไฟฟ้าใหม่ (โดยเฉพาะโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน) จึงได้นำเอาวิธีการสืบสภาพข้อเท็จจริง มาใช้เป็นเครื่องมือในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม

วิธีการเก็บข้อมูลแบบสืบสภาพข้อเท็จจริง เป็นการใช่วิธีการผสมผสานระหว่างการสืบสวนข้อมูลแบบเจ้าหน้าที่สายสืบของตำรวจกับการแลกเปลี่ยนพูดคุยตามแบบของโครงสร้างหัวข้อ หรือ ประเด็นที่มีการกำหนดไว้แล้ว และ การบันทึกเหตุการณ์โดยการจดจำ การสังเกตในภายหลังของวิธีการวิจัยแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตเหตุการณ์

พนักงานเก็บข้อมูลจะเข้าหาบุคคลเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ โดยที่ผู้ให้สัมภาษณ์/บุคคลเป้าหมายไม่รู้ว่าเป็นการให้สัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย ทั้งนี้พนักงานเก็บข้อมูลจะรวบรวมข้อมูลจากบุคคลเป้าหมาย / ผู้ให้สัมภาษณ์ แต่ละคนโดยหัวข้อเดียวกันในระหว่างการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น(สัมภาษณ์เก็บข้อมูล)พนักงานเก็บข้อมูล จะไม่มีการบันทึกข้อมูลระหว่างการพูดคุยจะกลับมาบันทึกหลังจากการพูดคุยไปแล้ว

จะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการ จดจำ / สังเกต แล้วมาบันทึกเหตุการณ์ย้อนหลัง ดังนั้น ในทางปฏิบัติจึงมักจะใช้พนักงานเก็บข้อมูลโดยวิธีนี้ 2 คนเพื่อช่วยทวนความจำเหตุการณ์และความแม่นยำ

1.5.2.3 บุคคลเป้าหมายสำหรับการรวบรวมข้อมูลและทัศนคติ

ประกอบด้วย

(1) เทศบาลเมืองมาบตาพุด

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1.	นายสมพงษ์ ไสภณ	นายกเทศมนตรีเมืองมาบตาพุด
2.	นายสุรินทร์ ลินรัตน์	เลขานายกเทศมนตรี
3.	นายประเสริฐ บุญเต็ม	ประธานสภาเทศบาลเมืองมาบตาพุด
4.	นายอิทธิพล แจ่มแจ้ง	ประธานชุมชนหนองเพบ
5.	นายจำลอง ผ่องสุวรรณ	ประธานชุมชนมาบยา
6.	นายสงวน วงษ์เนิน	ประธานชุมชนกรอกยายชา
7.	นายณรงค์ หอมหวล	ประธานชุมชนโคตหิน
8.	นายวิเชียร ศักดิ์เจริญ	ประธานชุมชนมาบข่า
9.	นายพยัคฆ์ สุขอนันต์	ประธานชุมชนเขาไผ่
10.	นายเสียน พรหมศร	ประธานชุมชนชากลูกหญ้า
11.	นายอดิศร สรรประเสริฐ	ประธานชุมชนบ้านพลง
12.	นายเจริญ เดชคุ้ม	ประธานชุมชนเกาะกอก-หนองแดงเม
13.	นายจรัญ วงษ์ศรยา	ประธานชุมชนตากวน-อ่าวประดู่
14.	นายสมชาย แก้วละมูล	ประธานชุมชนมาบชะลูุด
15.	นายวิโรจน์ บำรุง	ผอ.ร.ร.มาบตาพุดพันพิทยาการ
16.	นายระนอง โพธินาถ	ประธาน อสม. มาบตาพุด
17.	นายแพทย์สุรทิน มาลีหวล	ผอ.โรงพยาบาลมาบตาพุด

(2) เทศบาลเมืองบ้านฉางและอำเภอบ้านฉาง

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1.	ดร.อดิเทพ จริยเวชชีวินา	นายกเทศมนตรีเมืองบ้านฉาง
2.	นายวีระ เปาอินทร์	นายกเทศมนตรีตำบลสำนักท้อน
3.	นายทรงวุฒิ นาคทอง	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพลลา
4.	นายชาติรี เสริมกิจ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักท้อน
5.	นายเหรียญ นิจรัญ	นายกเทศบาลตำบลบ้านฉาง (ประธานชมรมนายก อบต.)
6.	นายบุญส่ง สุวรรณ	กำนันตำบลพลลา
7.	นายบัวเผื่อน ผลศึกษา	กำนันตำบลสำนักท้อน
8.	นายสุชิน พูลทรัพย์	กำนันตำบลบ้านฉาง (กำนันยอดเยี่ยมปี48)

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
9.	นายหอม พงษ์นัยรัตน์	ผู้ใหญ่บ้านเนินกระปรอก
10.	นายสำราญ สนั่นคง	ผู้ใหญ่บ้านเนินกระปรอกใน
11.	นางสาวยุพา จิ่งสกุล	ผู้ใหญ่บ้านสำนักทอน
12.	นางสาวอาภรณ์ ทองคต	ผู้ใหญ่บ้านหนองตะเคียน
13.	นายตง โพธิ์นาค	ผู้ใหญ่บ้านตะกวด
14.	นายสงกรานต์ มากภาษา	ผู้ใหญ่บ้านคลองทรายใหม่
15.	นายนิติ นาคทอง	ผอ.โรงเรียนวัดบ้านฉาง
16.	น.ส. อรอนงค์ มงคลธวัธน์	ผอ.โรงเรียนพัฒนเวชศึกษา
17.	นายสุนทร พงศ์ธำรา	ประธาน อสม. อ.บ้านฉาง
18.	นางวรรณ พงษ์ภิมย์	หัวหน้าสถานีอนามัยสำนักทอน
19.	นางอารมณี สุขเจริญ	หัวหน้าสาธารณสุขบ้านฉาง
20.	นางเมตตา รอบรู้	หัวหน้าสถานีอนามัยตำบลพลา

(3). ตำบลทับมา/ตำบลเนินพระ

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1.	นายมานิตย์ คาคหมายดี	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทับมา
2.	นายรัชชัย วิชญกุล	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนินพระ
3.	นายวิรัช คชสาร	กำนันเขตตำบลทับมา
4.	นายสำเร็จ กล่อมแก้ว	กำนันตำบลเนินพระ
5.	นายทองสุข ผ่องผาด	ผู้ใหญ่บ้านเขาโบสถ์(ขนาม) ต.ทับมา
6.	นายสมพร คงทน	ผู้ใหญ่บ้านแหลมทองกลาง ต.ทับมา
7.	นายฝ่าย แว่วเสียง	ผู้ใหญ่บ้านกรอกยายชา ต. เนินพระ
8.	นายจำเริญ นาคบุตร	ผู้ใหญ่บ้านโชดหิน ต.เนินพระ
9.	นายสมชาย ทรัพย์สิน	ประธาน อสม. ต.เนินพระ
10.	นายเฉลิม แกนสาร	ประธาน อสม. ต.ทับมา
11.	นายผจบ หาญกล้า	ผอ.โรงเรียนวัดกรอกยายชา
12.	นายสุนัย บุญเหลือ	หัวหน้าสถานีอนามัยตำบลเนินพระ
13.	นายจอมภพ เรืองศิริพิมพ์	หัวหน้าสถานีอนามัยตำบลทับมา

(4) กลุ่มเฉพาะ

ที่	ชื่อ - สกุล	กลุ่ม / ตำแหน่ง
1	นายอภิรัตน์ ศรีรัตน์ หรือ นางสุ รรัตน์ ศรีรัตน์	กลุ่มผู้ป่วยโรคภูมิแพ้
2	นายรัชยุทธ วงศ์ภูซังค์	ผู้นำชุมชนขอความร่วมมือพัฒนา
3	นางพัชรี ดิษฐเย็น	ผู้นำชุมชนจากลูกหญ้า
4	นายสุรพงษ์ ภูธรพิบูลย์	อดีตนายกเทศมนตรีนครระยอง (กลุ่มใน เมืองระยอง)

1.6 การวิเคราะห์ประเมินผล

ในการศึกษานี้ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้จากการศึกษาโดยวิธีการเชิงคุณภาพและ วิธีการพรรณนา โดยในลำดับแรกจะพิจารณาความสัมพันธ์ของผู้นำชุมชน ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารภาครัฐในท้องถิ่น กลุ่มชาวบ้าน กลุ่มเอ็นจีโอ กลุ่มการเมืองทั้งในระบบและนอกระบบและในลำดับต่อมา จะพิจารณาจัดกลุ่มความคิดเห็นและทัศนคติของกลุ่มต่างๆข้างต้น เพื่อประกอบการวิเคราะห์และประมวลข้อมูลในภาพรวม สำหรับการจัดทำข้อเสนอต่างๆ

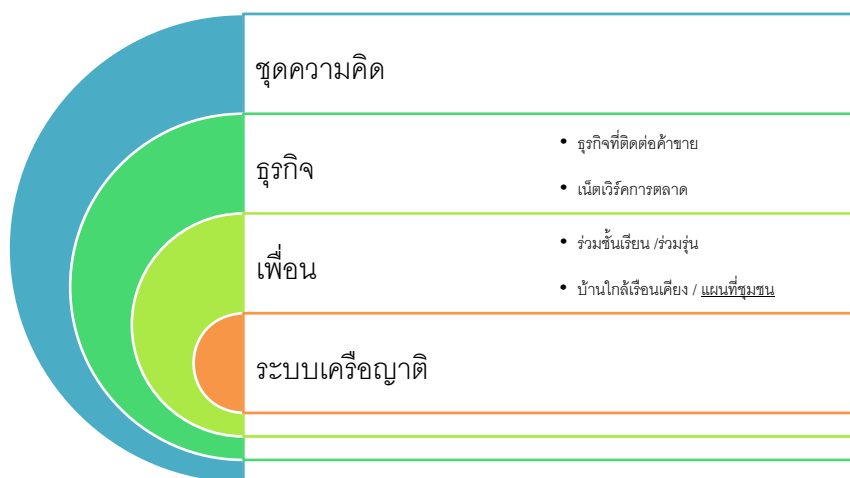
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ-เชิงพรรณนา ตามลำดับข้างต้น จะใช้กระบวนการวิเคราะห์ทางสังคม (Social Factor Analysis) 2 Model ดังนี้

Social Factor Analysis # 1 เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของประชาชนผู้อยู่อาศัยในชุมชน ในมิติต่างๆทั้งความสัมพันธ์ที่มีต่อชาวชุมชนด้วยกัน ระหว่างผู้นำ ความ เป็นเครือญาติ การเป็นเพื่อน การร่วมธุรกิจ เพื่อตรวจสอบระดับความลึกซึ้ง แน่นแฟ้นของ ความสัมพันธ์ที่มีต่อกันของชุมชนและของผู้นำกับชุมชน รวมทั้งชุดความคิดของผู้นำ หรือ แนวความคิดที่มีอิทธิพลต่อชุมชน เป็นต้น

Social Factor Analysis # 2 เป็นการศึกษาข้อมูลโดยเปรียบเทียบระหว่างข้อดี ข้อเสียของโครงการกับจุดแข็ง - จุดอ่อนของชุมชน ฯ เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ของ ประโยชน์ที่โครงการจะได้รับและประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับ เป็นไปในทางเดียวกันหรือไม่ รวมทั้งประเมินท่าที บวก - ลบ ของผู้นำชุมชน นอกจากนี้ยังจะรวมถึงการตรวจสอบ อิทธิพลตามแนวความคิดของการเมืองนอกระบบ / Anti -Globalization ประกอบ การศึกษาไปพร้อมๆกันด้วย

Social Factor Analysis : SF Model # 1

ความสัมพันธ์พื้นฐานของชุมชน

Social Factor Analysis : SF Model # 2

ประเมินความคิดเห็นและท่าทีของชุมชน(ผู้นำ-ผู้บริหาร) ต่อกรณีปัญหาต่างๆ

1.7 ระยะเวลาการดำเนินการ : พฤศจิกายน 2550 – มกราคม 2551

บทที่ 2

การทบทวนเอกสารและบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.1 การศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ก่อมลพิษในคดีสิ่งแวดล้อม ของนางสาว ปัญจพร โกศลกิตติวงศ์

เอกสารดังกล่าวเป็นวิทยานิพนธ์หลักสูตร บริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2541

2.1.1 นิยามศัพท์/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(1) ความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ก่อมลพิษตามมาตรา 96

“มาตรา 96 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2535 ได้กำหนดความรับผิดชอบทางแพ่งไว้ว่า” แหล่งกำเนิดมลพิษใดก่อให้เกิดหรือเป็นแหล่งกำเนิดของการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิตร่างกาย หรือ สุขอนามัย หรือ เป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือของรัฐเสียหายด้วยประการใดๆ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายเพื่การนั้นไม่ว่าการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจ หรือ ประมาทเลินเล่อของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่การพิสูจน์ได้ว่ามลพิษเช่นนั้น เกิดจาก 1) เหตุสุดวิสัยหรือการสงคราม 2) การกระทำตามคำสั่งของรัฐบาล หรือ เจ้าพนักงานของรัฐ 3) การกระทำหรือการละเว้นการกระทำของผู้ที่ได้รับอันตราย หรือความเสียหายเองหรือของบุคคลอื่นซึ่งมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบโดยตรงหรือ โดยอ้อมในการรั่วไหลหรือการแพร่กระจายของมลพิษนั้น”

ทั้งนี้ ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหาย ซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ทางราชการต้องรับภาระจ่ายจริงในการขจัดมลพิษที่เกิดขึ้นนั้นด้วย

(2) ความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ก่อให้เกิดความเสียหาย หรือ ทำลายทรัพยากรธรรมชาติหรือสาธารณสุขสมบัติของแผ่นดิน ตามมาตรา 97

กรณีความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นของรัฐ หรือ สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นได้มีการบัญญัติไว้ในมาตรา 97 ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า

“ ผู้ใดกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วย
กฎหมายอันเป็นการทำลายหรือทำให้สูญหาย หรือเสียหายแก่ทรัพยากร
ธรรมชาติซึ่งเป็นของรัฐ หรือ เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน มีหน้าที่ต้อง
รับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้แก่รัฐตามมูลค่าทั้งหมดของทรัพยากรธรรมชาติ
ที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือ เสียหายไปนั้น”

ความรับผิดชอบตามมาตรา 97 นี้ย่อมมีขึ้นหากว่าความเสียหายเกิดต่อ
ทรัพยากรธรรมชาติ หรือ สาธารณสมบัติของแผ่นดินโดยไม่คำนึงว่าต้นเหตุแห่ง
ความเสียหายนั้นจะเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือ สิ่งอื่นใด ที่ว่ารัฐเป็นเจ้าของ
ทรัพยากรธรรมชาติหรือสาธารณสมบัติของแผ่นดินนี้ มีหลักการพื้นฐานของการ
คุ้มครองและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติภายใต้ระบบกฎหมายไทยในมาตรา
1304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งบัญญัติว่า “สาธารณสมบัติของ
แผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือ
สงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน”

ดังนั้น เมื่อผู้ประกอบการโดยเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมได้ทำลายเมิดฝ้า
ฝืนกฎหมาย ไม่ว่ามาตรา 96 หรือ มาตรา 97 นี้แล้ว จะถือว่ากรณีมีข้อพิพาททาง
สิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นและโดยที่มีรัฐ ประชาชน หรือ เอกชนเป็นผู้เสียหาย ดังนั้นสิทธิ
ของผู้เสียหายในคดีสิ่งแวดล้อมก็คือการนำคดีข้อพิพาทขึ้นสู่ศาลเพื่อให้ศาล
วินิจฉัยคำตัดสินในการขอรับค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าชดเชยต่างๆ ที่ได้รับ
ตามความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง

(3) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

บัญญัติรับรองสิทธิของประชาชนในการมีส่วนร่วมกับรัฐในการดูแล
รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ในมาตรา 56 และ มาตรา 79

2.1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา:

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาปัญหาทางกฎหมายในการ
ดำเนินคดีสิ่งแวดล้อมในประเด็นที่เกี่ยวกับผู้มีสิทธิเรียกร้อง หน้าที่นำสืบ และ
ภาระการพิสูจน์ให้ศาลเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลการพิสูจน์
จำนวนค่าเสียหาย พร้อมทั้งหลัก Class action และ หลัก Citizen Suit ใน
ประเด็นเกี่ยวกับความเป็นผู้มีสิทธิเรียกร้องในคดีต่างประเทศเพื่อหาแนวทางที่
เหมาะสมที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์แก่โจทก์ในคดีสิ่งแวดล้อม

2.1.3 ผลการศึกษาที่สำคัญ:

- (1) ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการแพร่กระจายของมลพิษตาม มาตรา 96 ผู้เสียหายแต่ละคนจะต้องนำคดีมาฟ้องร้องด้วยตนเองจึงจะสามารถบังคับเอาผิดจากผู้กระทำผิดได้
- (2) กรณีผู้เสียหายเป็นเอกชน พนักงานอัยการจะไม่สามารถฟ้องแทนเอกชนเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้มาตรา 96 และมาตรา 97
- (3) โจทก์มีการพิจารณาพิสูจนให้ศาลเห็นว่าจำเลยกระทำผิดตามมาตรา ดังกล่าว (มาตรา 96 และ 97 แม้โจทก์จะไม่ต้องนำสืบให้ศาลเห็นว่าจำเลยกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อก็ตาม ซึ่งในการที่โจทก์ต้องพิสูจนในประเด็นดังกล่าวนั้นเป็นภาระของโจทก์ที่ฟ้องร้อง คดีเพราะโจทก์จะต้องนำสืบแสดงพยานหลักฐานให้ศาลเชื่อว่าจำเลยเป็นผู้กระทำผิดจริงและรับผิดชอบค่าเสียหายตามจำนวนที่โจทก์เรียกร้อง อันเป็นการพิสูจนภายใต้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 84
- (4) หลักความรับผิดโดยเคร่งครัดจึงไม่เป็นการบรรเทาภาระการพิสูจนของโจทก์อย่างแท้จริง นอกจากนี้ผู้มีส่วนฟ้องร้องตามมาตรา 97 ยังมีข้อขัดข้องอยู่ เพราะไม่ได้บัญญัติไว้ อย่างชัดเจนว่ารัฐตามมาตรา 97 จะหมายถึงใคร ?

2.1.4 ข้อเสนอ

- (1) ขยายฐานผู้มีสิทธิฟ้องคดีตาม มาตรา 96 โดยให้พนักงานอัยการสามารถฟ้องร้องคดี ตามมาตรา 97 ให้ชัดเจน
- (2) ควรมีการบัญญัติกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะ เพื่อแก้ไขข้อขัดข้อง เกี่ยวกับค่าฤชาธรรมเนียมและภาระการพิสูจน ดังกล่าว

2.2 การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการพื้นที่อุตสาหกรรมหลักและชุมชนมาตาพูด

ของ กิติญา พรมรัตน์

เอกสารดังกล่าวเป็นวิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพาการศึกษา 2547

2.2.1 กรอบการศึกษา

- สภาพปัจจุบันและการพัฒนาของพื้นที่บริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชนมาตาพูด

- ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการพื้นที่บริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชนมาบตาพุด
- แนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการพื้นที่บริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชนมาบตาพุด
- บริหารจัดการพื้นที่บริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชนมาบตาพุด

2.2.2 กลุ่มเป้าหมาย

พื้นที่ชุมชนใหม่มาบตาพุด(บริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชนมาบตาพุด)

อำเภอเมือง จ.ระยอง

2.2.3 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล มกราคม พ.ศ. 2548 ถึง เมษายน พ.ศ.2548

2.2.4 ผลการศึกษา

หนึ่ง พื้นที่บริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชนมาบตาพุดมีความเหมาะสมในด้านทำเลที่ตั้ง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ไม่ไกลจากท่าเรือน้ำลึกและนิคมอุตสาหกรรมและเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

สอง แนวทางการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมหลักและชุมชนมาบตาพุด เมื่อพิจารณาในแง่นโยบาย พบว่า แผนพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมหลักและชุมชนมาบตาพุดมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

สาม การบริหารจัดการพื้นที่บริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชนมาบตาพุด กลุ่มผู้กำหนดนโยบายในการบริหารจัดการพื้นที่ที่มีบทบาทในการวางผัง และกลุ่มผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ มีความเห็นสอดคล้องกัน ว่า การบริหารพื้นที่บริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชนมาบตาพุด ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์หลักของการพัฒนาชุมชนเมือง และอุตสาหกรรม โดยในปัจจุบันมีผู้พักอาศัยในชุมชนมาบตาพุด และบริเวณเมืองใหม่มาบตาพุด ซึ่ง พื้นที่ดังกล่าวไม่เหมาะสมสำหรับเป็นที่พักอาศัย

สี่ ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการพื้นที่บริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชนมาบตาพุด ได้แก่

- (1) ปัญหาด้านความไม่ชัดเจนในนโยบายและเป้าหมายของรัฐ
- (2) ปัญหาความซับซ้อนในโครงสร้างการบริหารขององค์กร ที่ทำหน้าที่บริหารงานชุมชน ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องประสิทธิภาพในการบริหาร

- (3) ปัญหาด้านรายได้และงบประมาณสำหรับการพัฒนาพื้นที่
- (4) ปัญหาด้านการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานของชุมชน
- (5) ปัญหาการขาดแคลนเครื่องมือ เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
- (6) ปัญหาด้านการพัฒนาและการดูแลสาธารณูปโภคส่วนกลางและบริการสาธารณะต่างๆ

ห้ำ ปัญหาเรื่องการให้ความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่
 แนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการพื้นที่บริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชนมาบตาพุด จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 กลุ่ม ได้ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า แนวทางที่เหมาะสมการบริหารจัดการพื้นที่บริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชนมาบตาพุด รัฐควรส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านการลงทุนในอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยมีการกำหนดนโยบายแผนปฏิบัติการและกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการให้มีความชัดเจนเพื่อให้ผู้ลงทุนมั่นใจและเชื่อมั่นต่อนโยบายและความมีเสถียรภาพในด้านการลงทุน

2.2.5 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- รัฐควรมีมาตรการทางภาษีในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นอิสระ
- รัฐควรส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาชุมชนมาบตาพุดอย่างเป็นรูปธรรม
- ควรให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนมาบตาพุดโดยไม่ให้เกิด ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และแนวคิด
- ควรผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการบริหารจัดการ
- ควรจัดรูปแบบการบริหารจัดการแบบพิเศษสำหรับชุมชนมาบตาพุด เพื่อให้เกิดการทำงานที่รวดเร็ว รัดกุม โปร่งใส ตรวจสอบได้

2.2.6 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- ควรเร่งแก้ไขภาพลักษณ์ของเมืองให้อุตสาหกรรมอยู่ร่วมกันได้กับการอยู่อาศัยของประชาชน
- สร้างภาพลักษณ์การเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ทันสมัย อุตสาหกรรมไม่มีมลพิษ และชุมชนอาศัยที่สะอาด สงบ สะอาด สบาย สวยงาม
- ควรวางแผนแก้ไขปัญหาลำบาก

- ควรแก้ไขมาตรการทางภาษีให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะนำไปพัฒนาพื้นที่ชุมชนมาบตาพุด เพื่อพัฒนา ความเจริญด้านต่างๆ ให้แก่ประชาชน
- ควรเร่งรัดให้ดำเนินการวางผังเมืองเฉพาะกิจใหม่
- ควรปรับแก้ไขข้อกำหนดผังเมืองรอบบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จ.ระยอง
- ควรย้ายชุมชนย่านที่พักอาศัยชุมชนบริเวณมาบตาพุดออกไปบริเวณนอกพื้นที่อุตสาหกรรม

2.2.7 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

- ควรมีการศึกษาในเรื่องการบริหารจัดการพื้นที่บริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชนมาบตาพุด
- ควรศึกษาในเรื่องความเหมาะสมของการอยู่ร่วมกันระหว่างอุตสาหกรรมกับชุมชน
- ควรมีการศึกษาในเรื่องรูปแบบการสร้างศูนย์แสดงสินค้าเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว
- ควรมีการศึกษาในเรื่องการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอุตสาหกรรม

2.3 การศึกษา กรณีผลกระทบของโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งตะวันออก ต่อคุณภาพชีวิตชุมชนหนองแฟบ ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

เอกสารศึกษาดังกล่าวเป็นการศึกษาของ นางสาวขวัญศิริ เจริญทรัพย์ วิทยานิพนธ์หลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชามานุษยวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปี 2541

2.3.1 กรอบการศึกษา (มิติคุณภาพชีวิต / หลักการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม / หลักการพัฒนาแบบพึ่งตนเอง)

2.3.2 ขอบเขตการศึกษา

พื้นที่ชุมชนหนองแฟบ ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จากกลุ่มตัวอย่าง 20 คน

2.3.3 ระยะเวลาศึกษาวิจัย

ช่วงแรก ระหว่าง เดือน พฤษภาคม ถึง เดือนกรกฎาคม 2540

ช่วงที่สอง เดือน พฤษภาคม 2541 เก็บข้อมูลเพิ่มเติม

2.3.4 วัตถุประสงค์

- (1) ศึกษาสภาพโดยทั่วไป ด้านสังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจก่อนเกิดโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก
- (2) ศึกษาสภาพโดยทั่วไป ด้านสังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก
- (3) ศึกษาคุณภาพชีวิตของชุมชนตามกรอบการศึกษา

2.3.5 สรุปผล

การศึกษาวิจัยพบว่าเขตนิคมอุตสาหกรรมส่งผลให้ชุมชนหนองแฟบเกิดการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างชุมชน โครงสร้างทางเศรษฐกิจ ส่งผลต่อระบบวิถีชีวิตและความสัมพันธ์ในชุมชน 3 ปัจจัย ดังนี้

(1) ด้านคุณภาพชีวิต

- ชุมชนมีโครงสร้างพื้นฐานสาธารณะที่ดีขึ้น
- ชุมชนมีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น
- คนมีบริการสาธารณสุขทั่วถึง
- เยาวชนมีโอกาสเข้าถึงการศึกษา
- คนไม่ก่อให้เกิดปัญหาด้านจริยธรรมจนก่อให้เกิดความเดือดร้อน
- คนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ครอบครัวมีศักยภาพเลี้ยงดูสมาชิก
- ปัญหาที่พบ คือ มลพิษในอากาศ น้ำ และทรัพยากรน้อยลง

(2) ด้านการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม

- ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนและดำเนินตามแผน
- ปัญหาที่พบ คือ ระบบการบริหารการปกครองระดับท้องถิ่นและเทศบาล คำนึงภาคประชาการไม่เอื้อต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วม

(3) ด้านการพึ่งตนเอง

- คนมีการบรรลุถึงการประทั้งชีพด้วยปัจจัยสี่
- มีโครงสร้างทางกายภาพและสังคมเพียงพอต่อความต้องการของชุมชน
- ปัญหาที่พบ คือ ขาดการมีสถาบันสนับสนุนความร่วมมือในชุมชนและขาดการใช้ทรัพยากรภายในเพื่อประกอบอาชีพ

2.4 การฟ้องศาลปกครอง ให้กรมควบคุมมลพิษฯ ประกาศให้จังหวัดระยอง เป็นเขตควบคุมมลพิษ

ในระหว่างการศึกษาข้อมูลนี้ ปรากฏรายงานข่าวของสื่อมวลชนว่า นายสุรชัย ตรงงาม ผู้ประสานงานโครงการนิติธรรมพร้อมด้วยนายรัชยุทธ์ และ นายสุทธิ ได้นำ ชาวระยอง 13 ชุมชน ที่อยู่อาศัยโดยรอบพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ยื่นฟ้อง คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ต่อศาลปกครองระยอง เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2550 เพื่อเร่งรัดให้มีการประกาศให้พื้นที่ระยอง เป็นเขตควบคุมมลพิษ ตามมาตรา 59 แห่ง พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ซึ่งได้บัญญัติความ ไว้ว่า ในกรณีที่มีปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษ ซึ่งมีแนวโน้มที่ร้ายแรงถึงขนาดเป็น อันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือ อาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อ คุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราช กิจจานุเบกษา กำหนดให้ท้องที่นั้น เป็นเขตควบคุมมลพิษ เพื่อดำเนินการควบคุม ลด และ จัดมลพิษได้

อนึ่งเรื่องการฟ้องศาลปกครองในกรณีนี้ เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก หรือ ที่ปัจจุบัน เปลี่ยนชื่อเป็น เครือข่ายชาวระยองรักษ์สิ่งแวดล้อมและผืนแผ่นดิน มาตุภูมิ ได้ประกาศเป็นที่ทำทีของกลุ่มมาโดยตลอด ตั้งแต่ พฤศจิกายน 2549

ประเด็นการฟ้องศาลปกครองนี้ จะเป็นประเด็นความขัดแย้งทางสังคมของ พื้นที่จังหวัดระยอง และ มาบตาพุด อีกครั้งหนึ่ง (ล่าสุดเครือข่ายฯ ได้ประกาศจะนัด ชุมนุมชาวบ้านในพื้นที่เพื่อติดตามความก้าวหน้าของคดี ดังกล่าวแล้ว)

2.5 สิทธิชุมชนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550

ความตามมาตรา 66 และ 67 หมวด ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หมวด สิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย (สิทธิชุมชน) ได้บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา 66 บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือ ชุมชนท้องถิ่น ดังเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม อันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และ มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทาง ชีวภาพ อย่างสมดุลและยั่งยืน

มาตรา 67 สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์ บำรุงรักษาและการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทาง ชีวภาพและในการคุ้มครองส่งเสริม แล รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่

ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครองตามความเหมาะสม

การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ จะกระทำมิได้ เว้นแต่ จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของ ประชาชนในชุมชน และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้าน สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการการศึกษาด้าน สิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติหรือด้านสุขภาพ ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการ ดำเนินการดังกล่าว

สิทธิของชุมชนที่จะฟ้องหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการ ส่วนท้องถิ่น หรือ องค์การอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคลเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายนี้ ย่อมได้รับความคุ้มครอง

สาระสำคัญของสิทธิชุมชนทั้งสองมาตราข้างต้น เป็นประเด็นสำคัญที่ เครือข่ายประชาชนชาวระยองรักษ์สิ่งแวดล้อมและผืนแผ่นดินมาตุภูมิ กล่าวอ้างถึง บ่อยๆ ในการร้องเรียนต่อ ภาครัฐ และ เปิดประเด็นต่อสาธารณะ

2.6 พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550

พรบ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550 เป็นพระราชบัญญัติที่พัฒนางานต่อเนื่อง จากงานของสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส) โดยจัดองค์กรให้เป็น องค์การของรัฐที่ไม่ใช่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ โดยมีคณะกรรมการสมัชชาสุขภาพ แห่งชาติ เป็นผู้กำกับดูแล (รายงานต่อ รมต.สาธารณสุขและนายกรัฐมนตรี) และคณะ กรรมการฯ จะจัดให้มีธรรมนูญว่าด้วยสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งจะได้อำนาจการจัดประชุม แบบมีส่วนร่วมรวบรวมจากการประชุมสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่หรือเฉพาะประเด็น แล้วนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ และ รายงานต่อรัฐสภาเพื่อทราบ พร้อมประกาศให้ทราบโดยทั่วกันในราชกิจจานุเบกษา

ความเกี่ยวข้องกับฝ่าย ผู้ประกอบการ หรือ โครงการฯ กับประเด็นการจัดการ ด้านผลกระทบที่มีต่อสุขภาพของประชาชน ในพรบ.นี้มีข้อความที่ระบุไว้ใน

มาตรา 11 ว่า บุคคลหรือคณะบุคคลมีสิทธิร้องขอให้มีการประเมินและมิตินิ
ร่วมในกระบวนการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพจากนโยบายสาธารณะ

บุคคลหรือคณะบุคคลมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพของตนหรือของชุมชนและแสดงความเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว

นอกจากนั้น ความในมาตรา 10 ยังระบุหน้าที่ของหน่วยของรัฐที่เกี่ยวข้องและมีข้อมูลของโครงการหรือการดำเนินการที่จะมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ต้องให้หน่วยงานนั้น เปิดเผยข้อมูลพร้อมวิธีป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนให้ทราบโดยเร็ว

สาระสำคัญของสิทธิชุมชนทั้งสองมาตราข้างต้น เป็นประเด็นสำคัญที่เครือข่ายประชาชนชาวระยองรักษ์สิ่งแวดล้อมและผืนแผ่นดินมาตุภูมิ กล่าวอ้างถึงบ่อยๆ ในการร้องเรียนต่อภาครัฐและเปิดประเด็นต่อสาธารณะ เช่นเดียวกัน

2.7 ข้อขัดแย้งระหว่างเทศบาลเมืองมาบตาพุดกับการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.)

มีรายงานข่าวของสื่อมวลชน(สิงหาคม 2550) เกี่ยวกับการตัดสินใจศาลปกครองจังหวัดระยองที่สั่งให้ กนอ. จ่ายเงินค่าตอบแทนสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ เป็นเงิน 400 ล้านบาทให้กับเทศบาลเมืองมาบตาพุดซึ่งได้ยื่นฟ้องตั้งแต่สมัยนายปราโมทย์ วีระพันธ์เป็นนายก ฯ เมื่อศาลพิพากษาแล้ว เทศบาลฯ โดยนายสมพงษ์ โสภณ นายกเทศมนตรีคนปัจจุบัน ได้นำตัวแทนชาวบ้าน ชุมชนผู้ยื่นหนังสือต่อ กนอ. ให้จ่ายค่าชดเชย / ไม่ให้อุทธรณ์

กรณีข้างต้น เป็นผลมาจากการสร้างท่าเรือ ตามโครงการท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุดของ กนอ.(ปี 2531) ตามแผนการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ / สศช.) ไม่ได้นำเรื่องขอยกเว้นต่อ คณะรัฐมนตรี จึงเป็นเหตุให้เทศบาลใช้เป็นช่องทางในการฟ้องร้องขอใช้สิทธิในการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ ดังกล่าว

กรณีการสร้างท่าเรือในลักษณะเดียวกันนี้โครงการท่าเรืออุตสาหกรรมแหลมฉบังของการท่าเรือแห่งประเทศไทย สศช. ได้นำเรื่องขอยกเว้นต่อคณะรัฐมนตรี จึงได้รับการยกเว้นในการจ่ายค่าตอบแทนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทที่ 3

แนวคิดและทฤษฎี

การศึกษาตามข้อเสนอนี้ คณะผู้ศึกษาใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ(Secondary Data)และแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ(Primary Data)โดยวิธีการสำรวจแบบคร่าวๆ (Rapid Appraisal)โดยวิธีการ สืบเสาะหา (Guideline Interview) ซึ่งเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการพบปะพูดคุยกับบุคคลเป้าหมาย ที่กำหนดไว้(กลุ่มตัวอย่าง) โดยกำหนดโครงร่างของการสนทนาพูดคุยตามประเด็นที่ผู้สัมภาษณ์ต้องการจะ เก็บข้อมูล แล้วเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต(Observation)และมาจัดทำบันทึกในภายหลัง

ในการวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้ศึกษาจะใช้วิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้จากการ ดำเนินงานตามโครงการโรงไฟฟ้าใหม่และส่วนขยายของกลุ่มบริษัทโกลด์ และการดำเนินงานของ กนอ.ไปพร้อมๆกัน ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ SWOT Analysis ตามวิธีการที่กล่าวถึงแล้วในบทที่ 1.

นอกจากนั้นแล้ว ยังได้อาศัยแนวคิดและทฤษฎีต่างๆเพื่อประกอบการศึกษา ดังนี้

3.1 แนวคิดการจัดกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม (Public Participation)

ด้วยความเข้าใจที่มีต่อการทำงานแบบมีส่วนร่วม (Participation) นั้น โดยทั่วไปยังมีความเข้าใจที่แตกต่างกัน ในที่นี้จึงขอยึดเอาการจัดลำดับกระบวนการทำงานการมีส่วนร่วมกับ ประชาชน (Public Participation) แบบ IAP2 Spectrum of Public Participation ของ International Associate for Public Participation : IAP2 ซึ่งได้จัดลำดับของการทำงานตาม กระบวนการมีส่วนร่วม ให้สัมพันธ์ไปกับประเด็นที่เป็นผลกระทบต่อประชาชน (จากน้อยไปมาก / ตารางอยู่ในภาคผนวก) ดังนี้

IAP2 Spectrum of Public Participation

ระดับของผลกระทบที่มีต่อประชาชน

	Inform	Consult	Involve	Collaborate	Empower
Public participation goal	ให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างความเข้าใจใน ปัญหา แนวทางเลือก โอกาสและแนวทางแก้ไข	เอาความคิดเห็นจาก ประชาชนกลับมา ประกอบการวิเคราะห์ แนวทางเลือกและตัดสินใจ	ทำงานร่วมกับประชาชน โดยตรงเพื่อประเมิน ความเข้าใจของ ประชาชนประกอบการตัดสินใจ	ให้ประชาชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจ รวมทั้งร่วม พัฒนาแนวทางเลือกและการแยกแยะประเด็น ประกอบการตัดสินใจ	สร้างเวทีที่เป็นที่ยุติ สำหรับการตัดสินใจ ใน ส่วนที่จะต้องรับฟังจาก ประชาชน
Promise To the public	เรายินดีให้ข้อมูลแก่ผู้ ต้องการในทุกกรณี	เรายินดีให้ข้อมูล รับฟัง และแลกเปลี่ยนความรู้ ความคาดหวัง และการ กลับมาทบทวนข้อมูล เพื่อการตัดสินใจ	เรายินดีทำงานร่วมกับ ท่านเพื่อประเมินสิ่งที่ สะท้อนที่จะได้รับ โดยตรง	เรายินดีที่จะนำเอา ข้อคิดเห็นของท่านไปคิด ค้นหาแนวทางแก้ไข เพื่อ สร้างหลักประกันในสิ่งที่ เป็นไปได้สูงสุด	เรายินดีจะร่วม ปฏิบัติการพร้อมกับท่าน
Example techniques	1.Fact sheets 2.Web sites 3.Open houses	1.Public comment 2.Focus groups 3.Surveys 4.Public meetings	1.Workshops 2.Deliberative polling	1.Citizen advisory committees 2.Consensus – building 3.Participatory decision - making	1.Citizen juries 2.Ballots 3.Delegated decision

3.2 แนวคิดสำหรับการดำเนินงานตามความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)

การดำเนินงานด้านซีเอสอาร์ นั้น ได้ดำเนินกันอย่างต่อเนื่องแพร่หลายทั่วโลก บางประเทศเช่น อเมริกาได้รณรงค์เรื่องนี้มาเป็นเวลากว่า 20 ปีโดยใช้กฎหมายเป็นกลไกหลัก ในขณะที่ประเทศในแถบยุโรป – แคนาดา มีกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจเอกชนเป็นผู้ผลักดัน ส่วนอังกฤษ เป็นแนวผสมผสานทั้งแบบอเมริกาและยุโรป โดยมีการตั้งรัฐมนตรีด้านซีเอสอาร์ แต่ก็ยังมีความคิดเห็นในบางแง่มุมที่แตกต่างกันออกไป ในการศึกษาครั้งนี้จึงขอรวบรวมแนวคิดที่สำคัญมาประกอบการพิจารณา ดังนี้

3.2.1 นิยาม

(1) วิกิพีเดีย เอ็นไซโคลพีเดีย

คำว่า กิจกรรมที่จะต้องดำเนินการตามความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) หรือที่เรียกกันโดยย่อทับศัพท์ว่า ซีเอสอาร์ / CSR นั้น ความหมายตามวิกิพีเดีย เอ็นไซโคลพีเดีย อธิบายความหมายไว้ หมายถึง แนวคิดที่องค์กรได้พิจารณาใช้เป็นแนวทางในการจัดประโยชน์ตอบแทนกับลูกค้า (Customers) พนักงาน (Employees) ผู้ถือหุ้น (Shareholders) ชุมชน และสภาพแวดล้อม (Communities and the environment) ตามความรับผิดชอบต่อสังคม อันเป็นผลต่อเนื่องจากผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานขององค์กร ตามนิยามนี้รวมความถึงการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้วย

(2) สุทธิศักดิ์ ไกรสรสุธาสิณี / The World Business Council for Sustainable Development / The European Commission

จากการรวบรวมของ ผศ.ดร.สุทธิศักดิ์ ไกรสรสุธาสิณี อาจารย์ประจำคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า มีสถาบันที่ให้คำนิยามต่อคำว่า CSR และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป เช่น

The World Business Council for Sustainable Development ได้ นิยามว่า CSR เป็น ความมุ่งหมายอย่างต่อเนื่องขององค์กรต่อการปฏิบัติตามพันธสัญญาในการดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม เพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้าต่อการพัฒนาเศรษฐกิจพร้อมไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานและครอบครัว ตลอดจนชุมชนและสังคม

The European Commission ได้นิยามว่า CSR เป็น แนวคิดที่ผสมผสานความใส่ใจต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมไว้ในกระบวนการดำเนินธุรกิจและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียภายใต้พื้นฐานการกระทำตามความสมัครใจ

ในขณะเดียวกัน ผศ.ดร.สุทธิดีก็ได้ให้นิยามโดยสรุปไว้ด้วยว่า CSR หรือ ความรับผิดชอบต่อสังคมที่แท้จริงขององค์กรอยู่ที่การแสดงความรับผิดชอบต่อ ผลกระทบ โดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมต่อผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ในทุกขั้นตอนของกระบวนการดำเนินธุรกิจ โดยผู้ที่มีส่วนได้เสียนี้ สามารถเป็นไปได้ตั้งแต่ผู้ถือหุ้น พนักงาน ชุมชน ลูกค้า คู่ค้า ไปจนถึงสังคม ส่วนรวม

(3) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และมูลนิธิกองทุนไทย

ในสมัยรัฐบาลชุดที่เพิ่งผ่านไป (พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี) บริหารประเทศนั้น กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม) ได้ จัดตั้ง “ ศูนย์ส่งเสริมการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม (ศกอส) ” โดยเป็นงาน โครงการของสำนักคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ สำนัก ปลัดกระทรวง ฯ ซึ่งแนวทางการดำเนินกิจกรรมเหล่านี้ รัฐบาลโดยกระทรวง พัฒนาสังคมฯ ก็ได้อธิบายความต่อสาธารณชน ว่า งานของศูนย์ดังกล่าว เป็น งาน CSR

แนวทางการดำเนินงานตามโครงการนี้ จะไปสอดคล้องกับการกำหนด ยุทธศาสตร์การให้เพื่อสังคม (Strategic Philanthropy) ของมูลนิธิกองทุนไทย ที่ ได้จัดฝ่ายส่งเสริมการให้เพื่อสังคม โดยมีชื่อเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า Give 2 call โดยได้นิยามการให้ เป็น การแบ่งปันน้ำใจ แบ่งปันความเอื้ออาทร การให้ที่ ไม่ได้จำกัดเพียงแค่เงินและวัตถุสิ่งของ เป็นการกระตุ้น ส่งเสริมให้ การให้ เป็น คุณธรรมพื้นฐานของสังคมไทย เพื่อนำไปสู่สังคมสงบสุข ร่มเย็น

แนวทางข้างต้นนี้ เป็นที่รู้จักกันในแวดวงของวงการนักพัฒนา – อาสาสมัครเพื่อสังคม ว่า เป็นผู้รณรงค์ตามแนวทางเจ้าของวาทะ “จิตอาสา” ซึ่งมี นายไพฑูรย์ วัฒนศิริธรรม (อดีตรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง พัฒนาสังคมฯ) และ นพ.พลเดช ปิ่นประทีป (อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง พัฒนาสังคมฯ) เป็นหัวเรือใหญ่

(4) สถาบันไทยพัฒน์ มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

สำหรับประเทศไทย หน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการรณรงค์เรื่อง ซีเอสอาร์คือสถาบันไทยพัฒน์ มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้นิยาม Corporate Social Responsibility (CSR) หรือบรรษัทภิบาล ว่า หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่คำนึงถึง

ผลกระทบต่อสังคมทั้งในระดับใกล้และไกล ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กร หรือทรัพยากรจากภายนอกองค์กร ในอันที่จะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่าง เป็นปกติสุข นอกจากนั้น ยังได้ขยายความต่อไปอีกว่า **เป็นกิจกรรม** ที่รวมทั้ง การคิด การพูด และการกระทำซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน การตัดสินใจ การ สื่อสารประชาสัมพันธ์ การบริหารจัดการและการดำเนินงานขององค์กรที่ **ดำเนินการในพื้นที่ของสังคม โดยที่สังคมใกล้** – ลูกค้า คู่ค้า ครอบครัวยุคใหม่ ชุมชนที่องค์กรตั้งอยู่ ซึ่งรวมถึงสิ่งแวดล้อมหรือระบบนิเวศน์ **และสังคมไกล** – ผู้เกี่ยวข้องกับผู้บริโภคโดยอ้อม ได้แก่ คู่แข่งขันทางธุรกิจ ประชาชนทั่วไป เป็นต้น

ในนิยามข้างต้น ยังได้อธิบายถึงเกี่ยวข้องกับผู้คนในมิติต่างๆ ประกอบด้วย

1. **ลูกค้า** - การสร้างผลิตภัณฑ์ที่เน้นคุณค่ามากกว่ามูลค่า ความรับผิดชอบต่อ ในผลิตภัณฑ์ต่อผู้บริโภค การให้ข้อมูลขององค์กรและตัวผลิตภัณฑ์อย่าง เพียงพอและอย่างถูกต้องเที่ยงตรง มีการให้บริการลูกค้าอย่าง ตรงไปตรงมา
2. **คู่ค้า** – การแบ่งปันหรือการใช้ทรัพยากรร่วมกันหรือการรวมกลุ่มใน แนวคิดตามสายอุปทาน ความรอบคอบระมัดระวังในการผสมผสาน ประโยชน์อย่างเป็นธรรม ไม่เอาัดเอาเปรียบต่อคู่ค้า เป็นต้น
3. **ชุมชนและสภาพแวดล้อม** – การส่งเสริมให้เกื้อกูลชุมชนที่องค์กร ตั้งอยู่ การส่งเสริมแรงงานท้องถิ่นให้มีโอกาสในตำแหน่งงานต่างๆ ใน องค์กร การสนับสนุนแนวทางการระแวดระวังในการดำเนินงานที่อาจ ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานที่อาจ ส่งผลกระทบต่อชุมชนที่องค์กรตั้งอยู่ และการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข
4. **ประชาสังคม** – การสร้างความร่วมมือระหว่างกลุ่มหรือเครือข่ายอื่นๆ ในการพัฒนาสังคม การตรวจตราดูแลมิให้กิจการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง กับการฉ้อฉลละเมิดสิทธิมนุษยชน การรับฟังข้อมูลหรือทำประชาพิจารณ์ ต่อด้านการดำเนินกิจการที่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมและการทำ หน้าที่ในการเสียภาษีอากรให้รัฐอย่างตรงไปตรงมา

5. **คู่แข่งชั้นธุรกิจ** – การดูแลกิจการมิให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแข่งขันด้วยวิธีทุ่มตลาด การดำเนินงานในทางต่อต้านการทุจริต รวมทั้งการกรรโชกและการให้สินบนในทุกรูปแบบ

(5) **Nottingham University Business School ,UK**

จากคำนิยามทั้งหลายข้างต้น ดูเหมือนจะมีการสรุปความเกี่ยวข้องในแง่มุมต่างๆ ของCSR ไว้แทนการคำอธิบายแบบเรียงความ โดยJeremy Moon , Professor Director, International Centre for Corporate Social Responsibility Nottingham University Business School ,UK . Stanislav Grafski , MBA International Centre for Corporate Social Responsibility Nottingham University Business School ,UK ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง Comparative Overview of Western and Russian CSR .(2004) และได้ให้นิยามไว้ ว่า “ CSR เป็นการรวมกลุ่มความหมายที่มีพื้นที่เชื่อมโยงกันระหว่าง business ethics , corporate philanthropy, corporate citizenship , sustainability and environmental responsibility ”

CSR Definition

By Matten and Moon, 2004 a

CSR is a cluster concept which overlaps with such concepts as business ethics , corporate philanthropy, corporate citizenship , sustainability and environmental responsibility

3.2.2 การจัดกลุ่มงานซีเอสอาร์

3.2.2.1 Nottingham University Business School ,UK

Jeremy Moon / Stanislav Grawski Nottingham University Business School ,UK ได้จัดประเภทของการดำเนินงานตามกรอบของซีเอสอาร์ โดยอ้างถึง CSR patterns in America and Europe ไว้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1) Explicit CSR

เป็นกิจกรรมที่เกิดจากนโยบายของบริษัท (corporate policies) ที่จะนำพากิจการของบริษัท ไปรับผิดชอบต่อสังคมที่ตนเองสนใจ (some interests of society) Explicit CSR เป็นกิจกรรมที่รวมกิจกรรมอาสาสมัคร (voluntary) / กิจกรรมในโครงการตามกลยุทธ์ของบริษัท (self-interest driven policies) ที่ทำให้ทั้งบริษัทและ stakeholders (ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคม) ได้รับประโยชน์เหล่านั้น

(2) Implicit CSR

เป็นผลต่อเนื่องมาจากการที่บริษัทจะต้องดำเนินการตามการตกลง หรือ รับมอบหมายตามกรณีที่ต้องรับผิดชอบต่อกิจการสังคม (society 's interests) จากสถาบันที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ Implicit CSR เป็นการประเมิน (consist)ตามคุณค่า ซึ่งขึ้นอยู่กับ ปทัสถานทางสังคมและกฎ กติกา (norms and rules)

3.2.2.2 สถาบันไทยพัฒน์ มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

สถาบันไทยพัฒน์ ได้แบ่งกระบวนการของการดำเนินงาน CSR ออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย ซีเอสอาร์ที่อยู่ในกระบวนการ (CSR in process) และซีเอสอาร์ที่อยู่นอกกระบวนการธุรกิจ (CSR after process) ซึ่งส่วนที่สองนี้ ได้มีคำอธิบายไปในลักษณะเดียวกันกับงานการให้เพื่อสังคมและการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม

3.3 การบริหารประเด็น (Issue Management)และการประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ (Crisis Communication Management)

ด้วยการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชนโดยรอบที่ตั้งโรงไฟฟ้าใหม่และส่วนขยายของโรงไฟฟ้า เป็นงานที่มีมิติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานการณ์ เหตุการณ์ ภาพลักษณ์ขององค์กรในภาวะฉุกเฉิน หรือภาวะที่ไม่ปกติ โดยในการศึกษานี้ จะเรียกการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเหล่านี้ว่า เป็นการบริหารประเด็น (Issue Management) และการ

บริหารงานประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ (Crisis Communication Management) โดยมีประเด็นเบื้องต้นที่ขออธิบายในเชิงเค้าโครงความคิด ดังนี้

3.3.1 นิยาม

(1) Issue Management

เป็นการบริหารกรณีหรือประเด็นที่พึงระวังเพื่อลดเงื่อนไขที่จะสร้างความเสียหายต่อการบริหารจัดการองค์กร เป็นการบริหารเชิงรุก มีลักษณะการจัดการที่เหมือนกับการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ซึ่งจะต้องมีการกำหนด หรือตรวจสอบประเด็นที่อาจจะเป็นกรณีปัญหาที่องค์กรต้องบริหารจัดการพร้อมจัดให้มีการติดตามเฝ้าระวัง (Warning Center) พร้อมทั้งจัดให้มีแคมเปญออกไปซึ่งจะประกอบไปด้วย ทั้งการบริหารจัดการในตัวเอง หรือตัวเหตุ (Body of Issue) เช่นเป็นเรื่องของการตลาด หรือการผลิต หรือการจัดการอย่างใดอย่างหนึ่ง กับ สภาพแวดล้อมภายนอก (External Factor) ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจนั้นๆ (Industry / Business) พร้อมทั้งการสื่อสารประชาสัมพันธ์กับผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชน

(2) Communication & Crisis Management

เป็นการบริหารสถานการณ์ในภาวะวิกฤติ หรือการบริหารในภาวะวิกฤติ ซึ่งมีความหมายรวมกันทั้งการบริหารเพื่อควบคุมสถานการณ์ในตัวเหตุหรือตัวเรื่องของการเกิดสถานการณ์และการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารและสร้างความรู้ความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน (Communication Management) ไปพร้อมๆกัน โดยในแผนนี้ต่อไปจะใช้ชื่อเรียกการจัดงานทั้งสองประการนี้รวมกัน เป็น การสื่อสารและจัดการในภาวะวิกฤติ (Communication & Crisis Management)

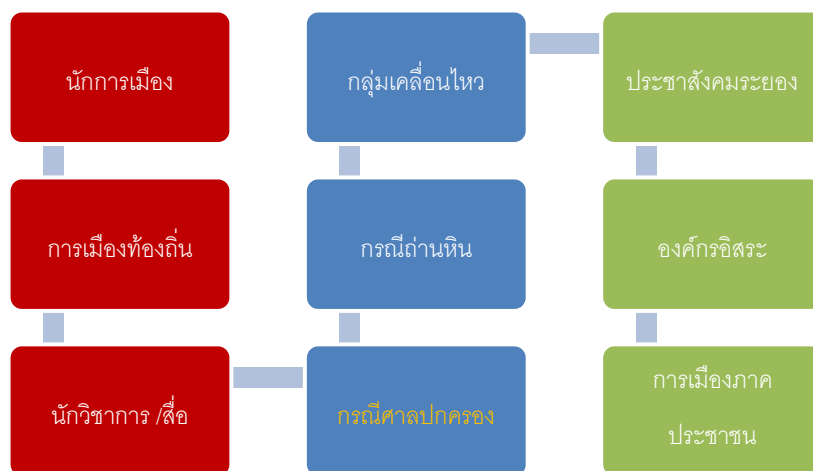
3.3.2 การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการงานประเภหานี้ ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายตั้งรับต่อสถานการณ์ หรือเป็นผู้เปิดประเด็นรุกต่อสถานการณ์ – คนอื่น ก็ตาม มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมีการจัดกลุ่มการบริหารงานในลักษณะพิเศษ เป็นเฉพาะกิจ และมีการจัดแบ่งงาน จัดระบบงาน จัดระบบขั้นตอนในการบริหารจัดการให้กระชับ กระทัดรัด ทันต่อสถานการณ์อยู่เสมอ

(1) การจัดหมวดหมู่ประเด็นเพื่อการติดตามและเฝ้าระวัง

สถานการณ์ในพื้นที่ระยอง – มาตรการพด ที่มีประเด็นของการเคลื่อนไหวทางการเมืองภาคประชาชน โดยมีเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก หรือเครือข่ายชาวระยองรักษ์ท้องถิ่นและผืนแผ่นดินมาตุภูมิ ที่มีนายสุทธิ อัครมาศชัย เป็นผู้นำนั้น พอจะแยกแยะประเด็นที่ควรติดตามเฝ้าระวัง ทั้งจากภาคสนาม – การเคลื่อนไหว และข้อมูลที่เผยแพร่โดยสื่อมวลชนโดยทั่วไป เพื่อเฝ้าติดตามข้อมูลที่จะมีผลกระทบต่อการดำเนินงานตามโครงการโรงไฟฟ้าของโกลว์ และจะได้เตรียมการรับมือได้ทันทั่วทั้งที่ เช่น การประกาศนโยบายสิ่งแวดล้อมของนักการเมืองพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งได้รับเลือกตั้งแบบยกจังหวัด การหาเสียงของการเลือกตั้งท้องถิ่นที่เกิดขึ้นและที่จะเกิดขึ้นในระยะนี้ เช่นเทศบาลตำบลบ้านฉาง / เทศบาลนครระยอง นักวิชาการและสื่อท้องถิ่น กลุ่มเคลื่อนไหว (เครือข่ายฯ) การจัดวาระการต่อต้านโรงไฟฟ้าถ่านหิน การฟ้องคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้ประกาศให้ระยองเป็นพื้นที่ควบคุมมลพิษ การดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ของกลุ่มนักพัฒนาสายประชาสังคมองค์กรอิสระ (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ) และกระแสการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มการเมืองภาคประชาชนในสนามการเมืองใหญ่

Risk Audit / Crisis Watch

1

(2) การจัดลำดับระดับความสำคัญเพื่อประเมินท่าทีและมาตรการตอบโต้

เมื่อได้การจัดกลุ่มประเด็นปัญหาต่างๆ เพื่อการเฝ้าระวังแล้ว ในขั้นต่อมาจำเป็นที่จะต้องจัดระดับของความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นที่ผลกระทบมาก – น้อย กับความถี่ (โอกาสเกิดขึ้น) ของประเด็น เพื่อจะได้จัดแบ่ง ว่า ประเด็นใด จะมีผลกระทบต่อการดำเนินงานตามโครงการฯ อย่างไรบ้าง และสมควรที่จะมีมาตรการเช่นใด ในการจัดการต่อแต่ละกรณี เช่น กรณีที่ประเด็นมีผลกระทบน้อย และเกิดขึ้น (ความถี่น้อยครั้ง) มาตรการตอบโต้ ก็อาจจะเพิกเฉยต่อสถานการณ์ดังกล่าวเสีย แต่หากเป็นกรณีที่ตรงกันข้าม คือ ประเด็นมีผลกระทบมาก หากเกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว ก็จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการที่เหมาะสมโดยด่วน เป็นต้น

Communication & Crisis Management

ผลกระทบ	ต่ำมาก(1)	ต่ำ(2)	ปานกลาง (3)	สูง(4)	สูงมาก(5)
สูงมาก(5)	จัดการตอบโต้ทั้งฟิอาร์และกฎหมายพร้อมมาตรการอื่น				
สูง(4)	จัดการตอบโต้ทั้งฟิอาร์และมาตรการอื่นทั้งโดยตรงและผ่านสื่อ				
ปานกลาง (3)	ชี้แจงผ่านสื่อเป็นทางการ /จริงจัง				
ต่ำ(2)	ให้ข้อมูลชี้แจง				
ต่ำมาก(1)	เพิกเฉย	ให้ข้อมูลชี้แจง	ชี้แจงผ่านสื่อเป็นทางการ /จริงจัง	ตอบโต้ทั้งฟิอาร์โดยตรงและผ่านสื่อ	จัดการตอบโต้ทั้งฟิอาร์และกฎหมาย
	ต่ำมาก(1)	ต่ำ(2)	ปานกลาง (3)	สูง(4)	สูงมาก(5)
	การเกิดขึ้นของประเด็น				

4

อนึ่ง วิธีการจัดหมวดหมู่ของประเด็น และการความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นที่เกิดขึ้น กับความถี่ ของสถานการณ์ ข้างต้นนั้น เป็นการยืมเอาวิธีการมาจากการบริหารความเสี่ยงขององค์กร (Risk Management) หรือ Risk Map

บทที่ 4

ข้อมูลพื้นฐานชุมชน

4.1 เทศบาลนครระยอง

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปเทศบาลนครระยอง

เทศบาลนครระยองได้มีการเปลี่ยนแปลงฐานะจากเทศบาลเมืองระยอง จังหวัดระยอง โดยมีพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง พ.ศ. 2542 ให้ไว้ ณ วันที่ 7 พฤศจิกายน 2542 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 116 ตอนที่ 110 ก. ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2542 และมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 11 พฤศจิกายน 2542 เป็นต้นมา

4.1.2 ที่ตั้ง

เขตพื้นที่เทศบาลนครระยอง ตั้งอยู่เส้นรุ้งที่ 12-13 องศาเหนือ และ เส้นแวงที่ 101-102 องศาตะวันออก อยู่ในเขตพื้นที่ 4 ตำบล คือ ตำบลท่าประดู่ ตำบลปากน้ำ ตำบลเนินพระ (บางส่วน) และ ตำบลเชิงเนิน (บางส่วน) มีจำนวนพื้นที่ 16.95 ตารางกิโลเมตร

4.1.3 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดกับ อบต.ทับมา , อบต.น้ำคอก และ อบต.เชิงเนิน

ทิศใต้ ติดกับ ทะเลอ่าวไทย

ทิศตะวันออก ติดกับ อบต.เชิงเนิน

ทิศตะวันตก ติดกับ อบต.เนินพระ

4.1.4 การปกครอง

เทศบาลนครระยอง ครอบคลุมพื้นที่ของ 4 ตำบล คือ 1.ตำบลปากน้ำ

2.ตำบลท่าประดู่ 3.บางส่วนของตำบลเชิงเนิน 4.บางส่วนของตำบลเนินพระ

แบ่งการบริหารงานออกเป็น 25 ชุมชน มีคณะผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
1.	นายวรวิทย์ สุขโชคชัย	นายกเทศมนตรีนครระยอง	
2.	นายมานพ วาจาสิทธิ์	รองนายกเทศมนตรี	
3.	นางดุชนิ มณีการังกูร	รองนายกเทศมนตรี	
4.	นายวิชาติ ศรีขลา	รองนายกเทศมนตรี	
5.	นายธนิธ อังควินิจวงศ์	รองนายกเทศมนตรี	
6.	นายจิรโรจน์ เกษรศิริศิริ	ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี	
7.	นายบุญสืบ เจริญรัตน์	ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี	
8.	นายวันชัย คุณาจิระกุล	เลขานายกเทศมนตรี	
9.	นายสุริยะ เจนจิรวัดนา	เลขานายกเทศมนตรี	
10.	นายประนัย นัยพงศ์ประสิทธิ์	ประธานสภาเทศบาล	
11.	นายณรินทร์ เจนจิรวัดนา	รองประธานสภาเทศบาล	
12.	นายณรินทร์ เจนจิรวัดนา	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 1.
13.	นางอำไพ วงเวียน	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 1.
14.	นายชวลิต รินทรานุรักษ์	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 1.
15.	นายประเสริฐ ฟ้าประทานชัย	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 1.
16.	นายพิกิจ ถาวรวงศ์ขจร	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 1.
17.	นายวิโรจน์ มโนพรศิริกุล	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 1.
18.	นายประนัย นัยพงศ์ประสิทธิ์	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 2.
19.	นายไพฑูรย์ รัตนพรวาริสกุล	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 2.
20.	นายปกรณ์ แสงสุข	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 2.
21.	นายประกิต ปฐวีศรีสุธา	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 2.
22.	นางพัฒน์วดี ดิษยพงศ์	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 2.
23.	นายเสรี สุวรรณวิจิตร	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 2.
24.	นายนิวัฒน์ กล่อมแก้ว	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 3.

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
25.	นายทศพร รติยานุวัฒน์	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 3.
26.	นายณณินทร เกษรแพทย์	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 3.
27.	นายณัฐพัฒน์ เขตชัน	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 3.
28.	นายมานะ กีก้องสวัสดิ์	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 3.
29.	นายมานะ กีก้องสวัสดิ์	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 3.
30.	นายนิพนธ์ เตชโชควารี	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 4.
31.	นายประกอบ อังควินิจวงศ์	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 4.
32.	นายบรรหาญ์ สุคนธวาริ	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 4.
33.	นายสมสุข โกสิต	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 4.
34.	นายสุพรรณ นุญอนันต์	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 4.
35.	นายสังวาลย์ เกตุสุริยา	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 4.

4.1.5 ประชากร

จำนวนประชากรในเขตเทศบาลนครระยองมีทั้งสิ้น 55,897 คน โดยแบ่งเป็น ชาย 27,032 คน หญิง 28,865 คน จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 27,584 ครัวเรือน

4.1.6 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของเทศบาลนครระยองเป็นที่ราบชายฝั่งทะเลพื้นที่มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มที่เป็นลูกคลื่นลาดเอียงจากด้านทิศเหนือลงสู่ทิศใต้มีแม่น้ำระยองไหลผ่านกลางเมืองความยาวประมาณ 15 กม. ลงสู่ทะเลอ่าวไทยบริเวณชุมชนปากน้ำ 2 ด้านทิศเหนือมีคลองทับมา และ ด้านทิศตะวันออก มีคลองคงคาและคลองชลประทาน

4.1.7 ลักษณะภูมิอากาศ

เทศบาลนครระยอง อยู่ในเขตภูมิอากาศแบบมรสุมเมืองร้อนได้รับอิทธิพลของทะเลทำให้อากาศไม่ร้อนจัด มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ย 28 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตลอดปี 1,501 มิลลิเมตร ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย 76.7

ฤดูร้อน ระหว่างเดือนมีนาคม - มิถุนายน

ฤดูฝน ระหว่างเดือนกรกฎาคม - ตุลาคม

ฤดูหนาว ระหว่างเดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์

4.1.8 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

มีลักษณะเด่นทางด้านการท่องเที่ยวและการประมงอาชีพที่สำคัญได้แก่ การพาณิชย์กรรม การบริการ การทำประมง และ อุตสาหกรรมต่อเนื่อง รายได้เฉลี่ยของประชากร 419,741 บาท / คน / ปี

(1) สถานประกอบการด้านพาณิชย์กรรม

- สถานีบริการน้ำมัน	15	แห่ง
- ศูนย์การค้า / ห้างสรรพสินค้า	3	แห่ง
- ตลาดสด	3	แห่ง
- ร้านค้าทั่วไป	309	แห่ง

(2) สถานประกอบการเทศพาณิชย์

- สถานธนาบาล	2	แห่ง
- ท่าเทียบเรือ	1	แห่ง
- โรงฆ่าสัตว์	1	แห่ง

(3) สถานประกอบการด้านบริการ

- โรงแรม	27	แห่ง
- ธนาคาร	12	แห่ง
- โรงภาพยนตร์	2	แห่ง
- สถานที่จำหน่ายอาหารตาม พ.ร.บ.สาธารณสุข	128	แห่ง

(4) การอุตสาหกรรม

- โรงผลิตน้ำตาล	30	แห่ง
- โรงผลิตเส้นก๊วยเตี๋ยว	4	แห่ง
- กิจกรรมห้องเย็น	4	แห่ง

(5) ศาสนา

- มีวัด	8	วัด
- มีมัสยิด	1	แห่ง
- มีโบสถ์คริสต์	1	แห่ง

(6) วัฒนธรรม

- ประเพณีงานห่มผ้าองค์พระเจดีย์กลางน้ำ
- ประเพณีงานวันรำลึกวีรกรรมอันกล้าหาญของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
- ประเพณีงานก่อพระเจดีย์ทรายชายหาดระยอง

(7) การศึกษา

- โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครระยอง	4	แห่ง
- โรงเรียนสังกัด สปช.	3	แห่ง
- โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา	3	แห่ง
- โรงเรียนสังกัดกรมอาชีวศึกษา	1	แห่ง

(8) สาธารณสุข

- โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	1	แห่ง
- โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเอกชน	1	แห่ง
- ศูนย์บริการสาธารณสุข	4	แห่ง
- คลินิกเยาวชน	14	แห่ง

4.2 เทศบาลเมืองมาบตาพุด

4.2.1 ข้อมูลทั่วไป

เทศบาลเมืองมาบตาพุด ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2535 โดยยกฐานะจากสุขาภิบาลมาบตาพุดขึ้นเป็นเทศบาลตามพระราชกฤษฎีกา โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ หน้า 42 เล่มที่ 108 ตอนที่ 211 ลงวันที่ 4 ธันวาคม 2534 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2535 โดยมีตราประจำเทศบาลเป็นรูปช้างเผือกชูวงพญาน้ำอุทุมพรทะเล และมีเกาะ 2 เกาะอยู่ด้านหลังซึ่งมีความหมายว่า การให้บริการประชาชนให้เกิดความชุ่มชื้นร่มเย็นแก่ท้องถิ่นซึ่งมีลักษณะเป็นพื้นที่ชายทะเล

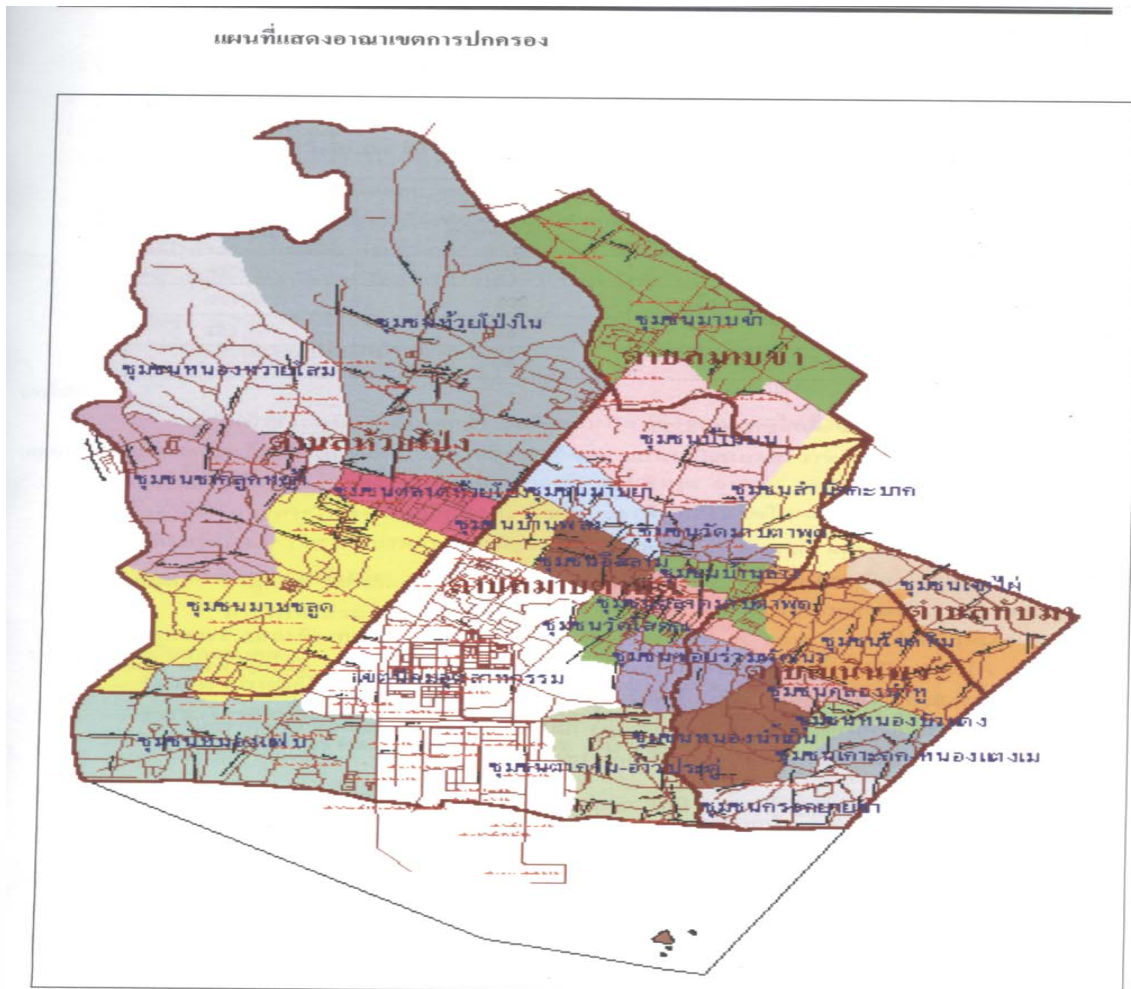
4.2.2 ที่ตั้ง

เทศบาลมาบตาพุดมีพื้นที่ครอบคลุมทั้งหมด 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลมาบตาพุด ตำบลห้วยโป่ง ตำบลทับมาบางส่วน ตำบลมาบข่าบางส่วน ตำบลเนินพระบางส่วน และเกาะ 1 เกาะคือ เกาะสะเก็ดมีพื้นที่ทั้งหมด 148.96 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่บนบกที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ประมาณ 127.96 ตารางกิโลเมตร หรือ เท่ากับร้อยละ 85.90 ของพื้นที่ทั้งหมด ที่เหลือเป็นทะเลประมาณ 21 ตารางกิโลเมตร เทศบาลเมืองมาบตาพุด มีพื้นที่อยู่ในอำเภอเมืองระยอง และอำเภอบ้านค่ายบางส่วน ห่างจากกรุงเทพมหานครทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 ระยะทาง 204 กิโลเมตร

4.2.3 อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลมาบข่า กิ่งอำเภอนิคมพัฒนา จ.ระยอง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลเนินพระ ตำบลทับมา อำเภอเมือง จ.ระยอง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง
ทิศใต้ ติดต่อกับ อ่าวไทย

แผนที่แสดงขอบเขตชุมชนเทศบาลเมืองมาบตาพุด

4.2.4 ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่โดยทั่วไปในเขตเทศบาลส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบ และ เนินลูกฟูก อยู่ทางทิศตะวันตกซึ่งทอดยาวไปทิศตะวันออก

4.2.5 ลักษณะภูมิอากาศ

เทศบาลเมืองมาบตาพุด มีภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน ลมทะเลพัดผ่านตลอดปี อากาศอบอุ่น ไม่ร้อนจัด บริเวณชายฝั่งทะเลเย็นสบาย

4.2.6 ประชากร

ลำดับ	ชื่อชุมชน	จำนวนประชากร			จำนวน ครัวเรือน
		ชาย	หญิง	รวม	
1.	หนองเพบ	553	569	1,122	285
2.	วัดมาบตาพุด	262	253	515	146
3.	หนองหวายโสม	859	821	1,680	577
4.	บ้านบน	374	411	785	249
5.	ชอยร่วมพัฒนา	293	277	570	147
6.	หนองบัวแดง	289	267	556	161
7.	หนองน้ำเย็น	473	492	965	263
8.	คลองน้ำหู	181	392	573	99
9.	มาบยา	244	238	482	137
10.	มาบข่า	803	785	1,588	432
11.	บ้านล่าง	239	232	471	129
12.	กรอกยายชา	154	152	306	80
13.	โสมถน	696	691	1,387	397
14.	ตลาดห้วยโป่ง	206	202	408	129
15.	โชดหิน	564	536	1,100	332
16.	เขาไผ่	369	382	715	186
17.	ซากลูกหญ้า	275	264	539	163
18.	ตลาดห้วยโป่ง	510	510	1,020	275
19.	บ้านพลง	630	648	1,278	405
20.	อิสลาม	473	485	958	272
21.	สำนักกะบาก	1,042	978	2,020	707
22.	เกาะกนกหนองแดงเม	189	181	370	105
23.	ตากวน-อ่าวประดู่	665	698	1,363	397
24.	ตลาดมาบตาพุด	617	664	1,281	346
25.	มาบขุด	1,081	1,035	2,116	594
รวมทั้งสิ้น		12,041	12,163	24,204	7,013

ที่มา : กองสวัสดิการสังคมเทศบาลเมืองมาบตาพุด ปี พ.ศ. 2549

4.2.7 การปกครอง

เทศบาลเมืองมาบตาพุดครอบคลุมพื้นที่ของ 5 ตำบล คือ 1. ตำบลมาบตาพุด
2. ตำบลห้วยโป่ง 3. บางส่วนของตำบลเนินพระ 4. บางส่วนของตำบลมาบข่า
5. บางส่วนของตำบลทับมา มีคณะผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

คณะผู้บริหารเทศบาลเมืองมาบตาพุด

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
1.	นายสมพงษ์ ไสภณ	นายกเทศมนตรีเมืองมาบตาพุด	
2.	นายวินัย เลียวนุกิม	รองนายกเทศมนตรี	
3.	นายบุญธรรม ไยกล้ำ	รองนายกเทศมนตรี	
4.	นายอำนาจ ไตรลักษณ์	รองนายกเทศมนตรี	
5.	นายสุรินทร์ สินรัตน์	เลขานายกเทศมนตรี	
6.	นายอารักษ์ ศิริศรี	เลขานายกเทศมนตรี	
7.	นายดิเรก หอมหวล	เลขานายกเทศมนตรี	
8.	นายประเสริฐ บุญเต็ม	ประธานสภา	
9.	นายอริญ ใจตั้ง	รองประธานสภา	
10.	นายพนตร วงษ์ไพศาล	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 1.
11.	นายรัช บัวจีบ	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 1.
12.	นายบุญชู วงษ์อนันต์นนท์	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 1.
13.	นายหรั่ง วงษ์ไพศาล	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 1.
14.	นายธนญ ไสภณ	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 2.
15.	นายนิพนธ์ ใจตั้ง	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 2.
16.	นายสมัย ใจตั้ง	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 2.
17.	นายบรรลพ อาศัย	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 2.
18.	นายแย่ง สังข์วงษ์	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 3.
19.	นายประวิทย์ แสงรักษ์	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 3.
20.	นายธวัช ดิหลาย	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 3.
21.	นายประสาน บุญเต็ม	สมาชิกสภาเทศบาล	เขตที่ 3.

4.2.8 การจัดพื้นที่ชุมชน

เทศบาลเมืองมาบตาพุด แบ่งการบริหารชุมชนในพื้นที่ ออกเป็น 25 ชุมชน และมีคณะผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

ชื่อชุมชนในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด

ลำดับ	ชื่อชุมชน	ชื่อ-สกุล	เบอร์โทร
1.	หนองเพบ	นายอิทธิพล แจ่มแจ้ง	086-8172555
2.	วัดมาบตาพุด	นายจรูญ วงษ์ไพศาล	081-4580026
3.	หนองหวายโสม	นายอุดมศักดิ์ อาศัย	089-4034248
4.	บ้านบน	นายปิติ เณรนุ่ม	089-5436741
5.	ชอยร่วมพัฒนา	นายภิญญ ทอพาน	081-5774100
6.	หนองบัวแดง	นายพันธุ์ สิริสุนทร	089-4069976
7.	หนองน้ำเย็น	นายสมัย พงษ์พันธ์	081-4308240
8.	คลองน้ำพุ	นายนิคม จันทรหอม	087-6063019
9.	มาบยา	นายจำลอง ฝ่องสุวรรณ	087-1374878
10.	มาบข่า	นายวิเชียร ศักดิ์เจริญ	081-7622257
11.	บ้านล่าง	นายมานะ หอมสุวรรณ	087-1283266
12.	กรอกยายชา	นายสงวน วงษ์เนิน	086-1084315
13.	โสภณ	สุรศักดิ์ วชิรพัฒน์พรชัย	081-5766620
14.	ตลาดห้วยโป่ง	นายสมศักดิ์ บุญเต็ม	081-4528200
15.	โชดหิน	นายณรงค์ หอมหวล	089-8314424
16.	เขาไผ่	นายพยัคฆ์ สุขอนันต์	085-2836577
17.	ชากลูกหญ้า	นายเสียน พรหมศรี	089-4050182
18.	ตลาดห้วยโป่ง	นายณรงค์ สูงลิ้น	087-0226735
19.	บ้านพลง	นายอดิศร สรรพระเสริฐ	081-5882577
20.	อิสลาม	นายโสด ศะลาสา	089-7526471
21.	สำนักกะบาก	นายสมพร คชินทร์	081-4359948
22.	เกาะกก/หนองแดงเม	นายเจริญ เดชคุ้ม	089-5420558
23.	ตากวน/อ่าวประดู่	นายเจริญ วงษ์ศรยา	089-9391262
24.	ตลาดมาบตาพุด	นายกังวาน หงส์ลีรัตน์	086-8471147
25.	มาบขลุ	นายสมชาย แก้วละมูล	081-4296444

ที่มา : กองสวัสดิการสังคมเทศบาลเมืองมาบตาพุด ปี พ.ศ. 2549

4.2.9 สภาพเศรษฐกิจ

เดิมประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำสวนผลไม้ ประมงชายฝั่ง แต่ปัจจุบันมาบตาพุดได้ถูกกำหนดเป็นพื้นที่ในโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก จึงมีโรงงานต่างๆเกิดขึ้นมากมาย ทั้งในนิคมและนอกเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ประชาชนจึงหันมาประกอบอาชีพทางด้านพาณิชยกรรม อุตสาหกรรม และรับจ้างทั่วไป เป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลสะท้อนให้ประชาชนมีงานทำมากกว่า 5 ปี ที่แล้วนอกจากนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ซึ่งมีโรงงานต่างๆ เกิดขึ้นมากมายดังที่กล่าวมาแล้วนั้นภายในเขตเทศบาลยังมีโรงแรมสำหรับบริการนักท่องเที่ยว ที่ทำการไปรษณีย์ 2 แห่ง สถานีตำรวจภูธร 2 แห่ง เขตสืบสวนสอบสวน 4 แห่ง ชุมสายโทรศัพท์ 2 แห่ง ศูนย์โทรคมนาคม หมวดการทางมาบตาพุด การไฟฟ้ามาบตาพุด การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ทัณฑสถานเปิดห้วยโป่ง ศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง สถานเยาวชนบ้านห้วยโป่ง ด้านตรวจคนเข้าเมืองศุลกากร กองน้ำร้อง ศูนย์ชีวอนามัย

4.2.10 อุตสาหกรรม

สืบเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 - 6 กำหนดให้พื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง เป็นพื้นที่ในโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งกำหนดให้เป็นแหล่งที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมหลักของประเทศ อุตสาหกรรมส่วนใหญ่อาศัยก๊าซธรรมชาติเป็นวัตถุดิบโดยการก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรม ท่าเรือน้ำลึก และชุมชนเมืองใหม่-มาบตาพุด ซึ่งเสร็จสิ้นโครงการระยะที่ 1 เมื่อ พ.ศ.2533 เป็นผลให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดการลงทุน และ อุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องมากมาย ทำให้สภาพการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงไปจากสังคมเกษตรกรรม เป็นสังคมอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น

จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม / สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง 2550

- ในเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด	65	แห่ง
- ในเขตนิคมอุตสาหกรรมตะวันออก	32	แห่ง
- ในเขตอุตสาหกรรมผาแดง	3	แห่ง

4.2.11 สถานที่ท่องเที่ยว

เกาะสะเก็ด เป็นเกาะเล็กๆ อยู่ห่างจากชายฝั่งหาดทรายทองไปประมาณ 3 กิโลเมตร มีที่พักและร้านอาหาร เหมาะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจเพราะมีธรรมชาติที่สวยงามและบรรยากาศที่ดีหาดทรายทอง จากถนนสุขุมวิท กิโลเมตรที่ 208 แยกเข้าถนนตากวน-หาดทรายทองประมาณ 5 กิโลเมตร เป็นสถานที่ตากอากาศชายทะเล

4.2.12 การศึกษา

เทศบาลเมืองมาบตาพุดมีโรงเรียนต่าง ๆ ที่อยู่ในเขตเทศบาลรวมทั้งสิ้น 14 แห่ง และดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนเทศบาล จำนวน 1 แห่ง โรงเรียนในเขตเทศบาล แบ่งการศึกษาเป็น 3 ระดับ คือ

(1) ระดับก่อนประถมศึกษา ได้แก่

โรงเรียนเทศบาล	1	แห่ง
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน	2	แห่ง
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ	8	แห่ง

(2) ระดับประถมศึกษา ได้แก่

โรงเรียนเทศบาล	1	แห่ง
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน	2	แห่ง
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ	9	แห่ง

(3) ระดับมัธยมศึกษา ได้แก่

โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ	1	แห่ง
โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา	2	แห่ง
วิทยาลัยสารพัดช่างเปิดสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นอีก	1	แห่ง
อาชีวศึกษา	1	แห่ง
วิทยาลัยสารพัดช่างมาบตาพุด	1	แห่ง

4.2.13 การสาธารณสุข

ในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด มีสถานบริการด้านการบริการสาธารณสุข ดังนี้		
สถานบริการด้านการบริการสาธารณสุขของรัฐ	6	แห่ง
ศูนย์บริการสาธารณสุขของเทศบาล	5	แห่ง
คลินิก	4	แห่ง
โรงพยาบาลเอกชน	1	แห่ง

4.2.14 ศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

มีวัด		
12	วัด	
	มัสยิดของอิสลาม	3 แห่ง

4.2.15 อาชีพ

เดิมประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำสวนผลไม้ ประมงชายฝั่ง แต่ในสภาพปัจจุบันมาบตาพุดได้ถูกกำหนดเป็นพื้นที่ในโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเล ตะวันออก จึงมีโรงงานต่างๆเกิดขึ้นมากมาย ทั้งในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดและนอก เขตนิคมฯ ประชาชนจึงหันมาประกอบอาชีพทางด้านพาณิชยกรรม

4.2.16 การเงินการธนาคาร

ในเขตเทศบาลมีธนาคารจำนวน 8 แห่ง คือ

- (1) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด
- (2) ธนาคารกรุงไทย
- (3) ธนาคารกสิกรไทย
- (4) ธนาคารไทยพาณิชย์
- (5) ธนาคารไทยธนาคาร
- (6) ธนาคารออมสิน
- (7) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา
- (8) ธนาคารนครหลวงไทย

4.2.17 ข้อมูลกลุ่มอาชีพ

(1) กลุ่มชุมชนตลาดมาบตาพุด

สถานที่ตั้ง	เลขที่ 6 ต.มาบตาพุด อ. เมืองระยอง จ. ระยอง
ผู้นำกลุ่ม	นางไพเราะ สนิทม่วง
โทรศัพท์	038-681162

(2) กลุ่ม แอล พี เอ ผ้าไทย

สถานที่ตั้ง	เลขที่ 415 ต.มาบตาพุด อ. เมืองระยอง จ. ระยอง
ผู้นำกลุ่ม	นางสมฤทัย วิเชียรรัตน์
โทรศัพท์	086 -8532828

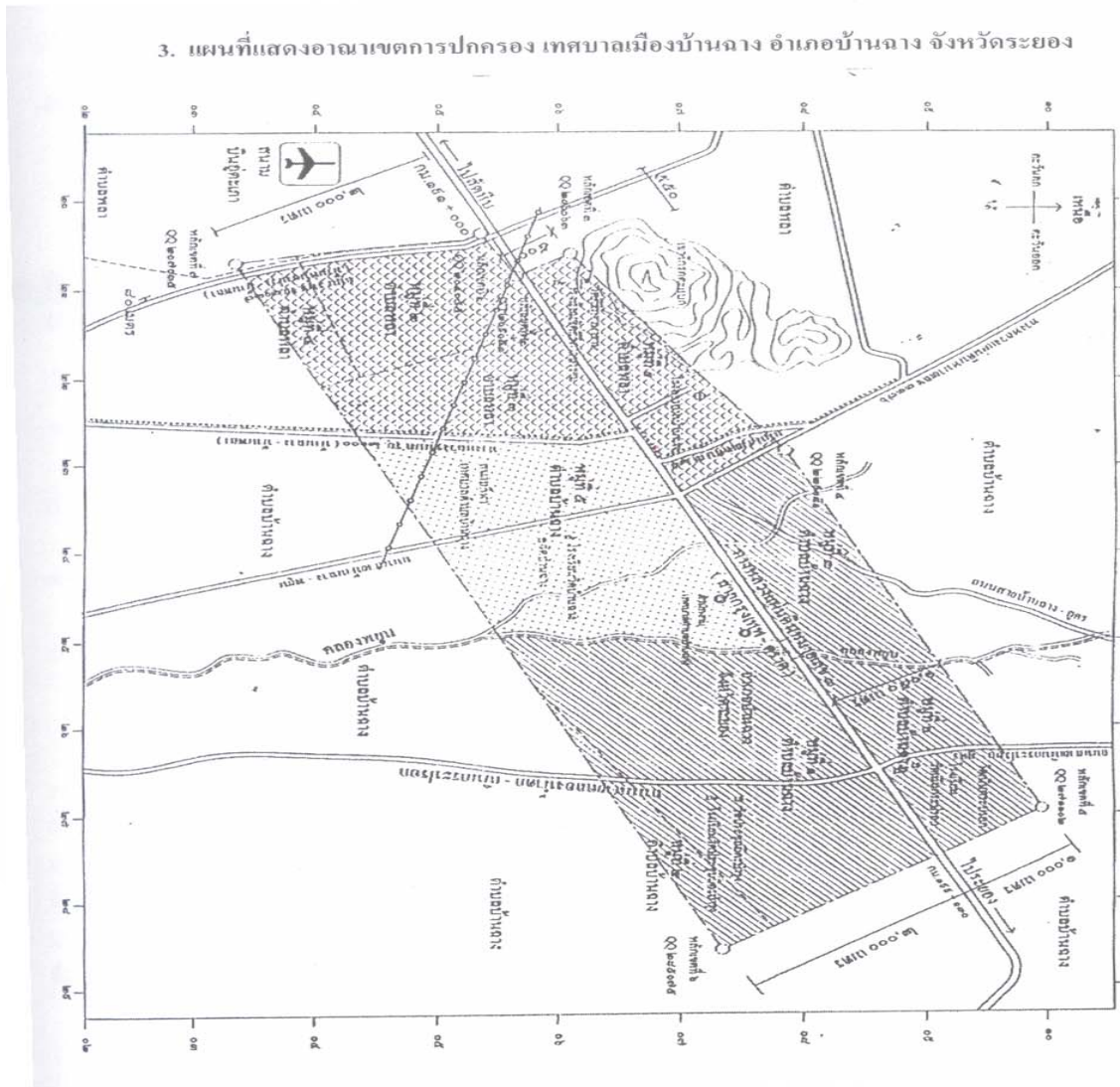
4.3 ข้อมูลพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านฉาง

เทศบาลเมืองบ้านฉางเดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาลจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2505 และได้เปลี่ยนฐานะเป็นเทศบาลตำบลบ้านฉาง เมื่อ 25 พฤษภาคม 2542 และต่อมา เปลี่ยนเป็นเทศบาลเมืองบ้านฉาง เมื่อ 10 มิถุนายน 2548

4.3.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับ	เทศบาลตำบลบ้านฉาง และเทศบาลตำบลสำนักท้อน
ทิศใต้	ติดกับ	เทศบาลตำบลบ้านฉางและ อบต.พลา
ทิศตะวันออก	ติดกับ	เทศบาลตำบลบ้านฉาง
ทิศตะวันตก	ติดกับ	เทศบาลตำบลสำนักท้อนและ อบต.พลา

3. แผนที่แสดงอาณาเขตการปกครอง เทศบาลเมืองบ้านฉาง อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

4.3.2 การปกครอง

พื้นที่การปกครองเทศบาลเมืองบ้านฉาง มีพื้นที่ 24 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยพื้นที่ของตำบลบ้านฉาง 5 หมู่บ้าน ตำบลพลา 4 หมู่บ้าน รวม 9 หมู่บ้าน มีจำนวนครัวเรือน 5,077 หลัง ประชากรชาย 10,562 คน หญิง 10,912 คน รวม 21,474 คน (ข้อมูล ณ.วันที่ 30 มีนาคม 2550)

มีการแบ่งพื้นที่ชุมชนเป็น 17 ชุมชน โดยมีคณะกรรมการชุมชน ทำหน้าที่สร้างการมีส่วนร่วมกับเทศบาลเมืองบ้านฉาง ดังนี้

รายชื่อชุมชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านฉาง

ที่	ชุมชน	ประธานชุมชน	หมายเลข
1	ชุมชนย่อยบ้านเนินกระปรอก	นายสมศักดิ์ ตามา	038-605452
2	ชุมชนย่อยบ้านฉาง-พลา	จ.อ.ธนวัฒน์ นิลคำแหง	038-880400
3	ชุมชนย่อยวัดศิริภาวนาราม	นางอำไพ เตียวเจริญ	081-4979288
4	ชุมชนย่อยบ้านเนินกระปรอก ตะวันออกประชุมมิตร	นายระทวย อูทร	038-941340
5	ชุมชนย่อยวัดบ้านฉาง	นายรัตนเกียรติ ไทยสนนท	081-6366071
6	ชุมชนย่อยอีสเทิร์น-หนองม่วง	นายหยัด ทองอ่วม	038-139148
7	ชุมชนย่อยมิ่งมงคล	นายจุมล บุญมาวัฒน์	086-1423446
8	ชุมชนย่อย จ.คู่	นางจันทร์ทิพย์ คำศาสตร์	038-602403
9	ชุมชนย่อยศูนย์การค้าวิรัตน์ พัฒนา	นายสนธยา เจ้งวัฒนาพร	081-8511858
10	ชุมชนย่อยเทพจินดา	นางปราณี มาธุพันธ์	038-601515
11	ชุมชนย่อยโด่งดัง	นายสุภชัย วราวุฒิ	038-601159
12	ชุมชนย่อยรวมมิตร	นายประเศียร ตรีวาศรี	038-603967
13	ชุมชนย่อยสวนสุขภาพ	นายสวิต เทพรัฐ	038-880989
14	ชุมชนย่อยบ้านฉาง – เนิน กระปรอก	นางนงคันช วชิรพันธุ์	081-6582775
15	ชุมชนย่อยหนองใหญ่	นางอรุณ ทรงมุสิก	085-1018554
16	ชุมชนย่อยสมพงษ์	นางจรรยา พิทักษ์พงศ์	087-6017040
17	ชุมชนย่อยตลาดใต้รุ่ง	นางยุพิน ชดตระการ	087-6017040

ที่มา: เทศบาลตำบลบ้านฉาง 2550

4.3.3 ประชากร

(1) พื้นที่ตำบลบ้านฉาง (5 หมู่บ้าน)

หมู่ที่	จำนวนครัวเรือน (หลัง)	ประชากร/ชาย(คน)	ประชากร/หญิง (คน)	รวม (คน)
1	1,080	1,917	1,820	
2	61	144	108	
3	914	2,274	2,378	
5	1,762	3,580	3,826	
6	295	662	642	
รวม	4,112	8,577	8,774	

(2) พื้นที่ตำบลพลา (4 หมู่บ้าน)

หมู่ที่	จำนวนครัวเรือน (หลัง)	ประชากร/ชาย (คน)	ประชากร/หญิง (คน)	รวม (คน)
1	490	933	1,008	
2	93	170	156	
3	352	801	898	
4	30	81	76	
รวม	965	1,985	2,138	

4.3.4 ลักษณะภูมิประเทศ

ในพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านฉาง มีคลองธรรมชาติ 3 สาย ประกอบด้วย

- (1) คลองพยุณ มีความยาวรวม 10.2 กิโลเมตร โดยประมาณ ไหลจากเขาภูตรไหลผ่านเขตเทศบาลไปลงทะเลในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฉาง
- (2) คลองบ้านฉาง มีความยาวประมาณ 3 กิโลเมตร ไหลจากเขาโกรกตะแบกไหลผ่านเทศบาลเมืองบ้านฉาง ไปลงสู่ทะเลในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฉาง
- (3) คลองน้ำตก มีความยาวประมาณ 3 กิโลเมตร ไหลจากเขาภูตร ไหลผ่านเขตเทศบาลเมืองบ้านฉาง ลงสู่ทะเลที่บ้านหาดน้ำริน

4.3.5 ลักษณะภูมิอากาศ

(1) อุณหภูมิ

ที่	ฤดู / ช่วงเดือน	อุณหภูมิเฉลี่ย
1	ร้อน (มีค.-มิย.)	30.35
2	ฝน(กค.-ตค)	29.54
3	หนาว(พย.-กพ.)	28.67

(2) ปริมาณน้ำฝน

ที่	ฤดู / ช่วงเดือน	ปริมาณเฉลี่ย (มิลลิเมตร)
1	ร้อน (มีค.-มิย.)	97
2	ฝน(กค.-ตค)	83
3	หนาว(พย.-กพ.)	21.62

หมายเหตุ ในปี 2549 – 50 มีช่วงขาดฝน ตุลาคม – พฤศจิกายน และมกราคม – มีนาคม 2550

4.3.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

- (1) ถนน เทศบาลเมืองบ้านฉางมีถนนเพื่อการสัญจร ทั้งสิ้น 205 สาย
เป็นถนนลาดยาง 170 สาย ยังไม่ได้ลาดยาง 35 สาย
- (2) การประปา อยู่ในความดูแลของการประปาส่วนภูมิภาค (บ้านฉาง) ซึ่งใช้แหล่งน้ำดิบจากอ่างเก็บน้ำคลองบางไผ่และรับซื้อน้ำดิบมาจากบริษัท อีสท์วอเตอร์ โดยที่สำนักงานประปาแห่งนี้ต้องบริการผู้ใช้น้ำในพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านฉางและพื้นที่อื่นๆไปพร้อมๆกัน ประกอบด้วย เทศบาลตำบลสำนักท้อน และบางส่วนของเทศบาลเมืองมาบตาพุด
- (3) การไฟฟ้า อยู่ในพื้นที่บริการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอบ้านฉาง
- (4) การสื่อสาร โทรศัพท์พื้นฐาน / ส่วนบุคคล 5,115 หมายเลข
โทรศัพท์สาธารณะ 235 หมายเลข
ไปรษณีย์ 1 แห่ง
หน่วยวิทยุสื่อสาร 3 แห่ง
(เทศบาลเมืองบ้านฉาง / อำเภอบ้านฉาง/สมาคมพุทธธรรมสงเคราะห์)

(5) ลักษณะการใช้ที่ดิน

พักอาศัย	30	%
เกษตรกรรม	62	% (โดยส่วนใหญ่เป็นมันสำปะหลัง)
พื้นที่ว่าง	5.2	%
อุตสาหกรรม	1.5	%

(6) อาชีพของประชากร

รับจ้าง	66.8	%
ค้าขาย	13.5	%
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	8.2	%
ไร่ / สวน	7.5	%
อื่นๆ	3.7	%

(7) สิ่งแวดล้อม

ปริมาณน้ำเสีย	3,000 ลบ.ม / วัน
ขยะ	25 ตัน /วัน
รถเก็บขยะ	5 คัน (ของเทศบาล)

(8) การสาธารณสุข

โรงพยาบาลรัฐ	1 แห่ง
คลินิกเอกชน	6 แห่ง
ประเภทเจ็บป่วย 5 อันดับแรก	
อันดับ 1	ความดันโลหิตสูง
อันดับ 2	เบาหวาน
อันดับ 3	ระบบทางเดินหายใจ
อันดับ 4	คออักเสบ
อันดับ 5	ทอมซิลอักเสบ

(9) การศึกษา / ศาสนา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1	แห่ง (เทศบาล)
โรงเรียน (สพฐ)	4	แห่ง
รร.วัดบ้านฉาง		
รร.วัดศรีภานุาราม		
รร.วัดเนินกระปรอก		
รร.วัดประชุมมิตร		

4.4 ข้อมูลเทศบาลตำบลบ้านฉาง

ตำบลบ้านฉางประวัติความเป็นมาอันไม่ปรากฏเป็นหลักฐานที่ชัดเจน แต่จากการสอบถามผู้อาวุโสเก่าๆได้ให้ความเห็นไว้หลายกรณีดังนี้เคยเป็นสภาพที่เก็บหรือฉางเก็บผลผลิตทางการเกษตรจำพวกน้ำมันยางและอื่น ๆ เพื่อนำไปส่งให้ท่าเรือบ้านปลา (หมู่ 5 ตำบลบ้านปลาปัจจุบัน) เดิมเรียก "บ้านช้าง" เพราะที่บริเวณนี้เคยเป็นป่าดงดิบที่อุดมสมบูรณ์และมีโขลงช้างป่าเป็นจำนวนมากต่อมาได้เรียกเพี้ยนเป็น"บ้านฉาง"

อีกความเห็นหนึ่ง สันนิษฐานว่าน่าจะมาจากคำว่า "บ้านสง" เพราะเมื่อครั้งสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชเดินทางมาเมืองระยอง ผ่านบ้านฉางซึ่งเป็นเวลารุ่งสางพอดีเลยเรียกบ้านสง ต่อมาเรียกเพี้ยนเป็น "บ้านฉาง"

4.4.1 สภาพทั่วไป

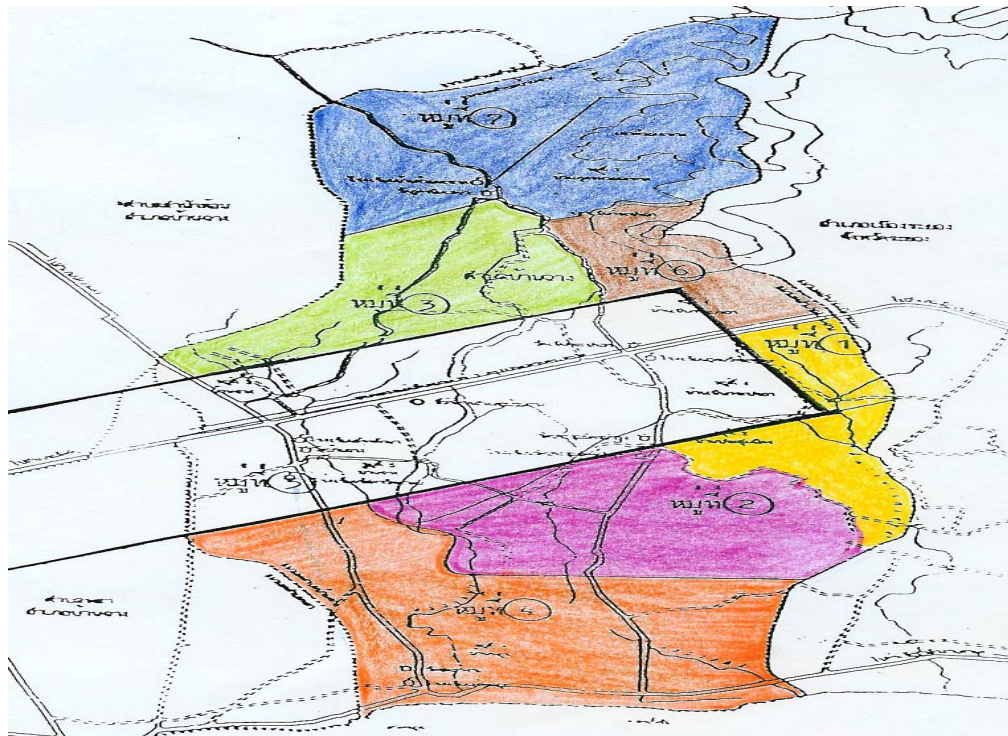
ตำบลบ้านฉางเป็นตำบลหนึ่งในสามตำบลของอำเภอบ้านฉางที่ประกอบด้วย ตำบลปลา ตำบลสำนักท้อน และตำบลบ้านฉาง โดยได้แยกตัวจากตำบลปลาเมื่อปี 2525 มีการปกครองแบ่งเป็น 7 หมู่บ้าน ต่อมาได้มีกฎหมายสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยประกาศใน พระราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2537 และมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฉางมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 12 คน โดยมีคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 3 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฉาง ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลบ้านฉาง และได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาและนายกเทศมนตรีไปเมื่อ 6 มกราคม 2551

4.4.2 อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับ	เทศบาลตำบลสำนักท้อน
ทิศใต้	ติดกับ	อำเภอไทย
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลห้วยโป่ง
ทิศตะวันตก	ติดกับ	ตำบลปลา

แผนที่เทศบาลตำบลบ้านฉาง

44.3 **พื้นที่** พื้นที่รวมประมาณ 48 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 30,000 ไร่

4.4.4 ลักษณะภูมิประเทศ

เป็นที่ราบลาดลงสู่อ่าวไทย บางส่วนเป็นภูเขาและเนินเขา มีลำห้วยและคลองขนาดเล็ก ความยาวไม่เกิน 10 กิโลเมตร สภาพดินเป็นดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ มีการไหลบ่าของน้ำอย่างรวดเร็วและแรง

4.4.5 ประชากร

จำนวนประชากร มีทั้งสิ้น 7,871 คน โดยแบ่งเป็นชาย 3,972 คน หญิง 3,899 คน จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 4,426 ครัวเรือน

4.4.6 **อาชีพ** ประชากรส่วนใหญ่ทำอาชีพรับจ้าง/การเกษตร/ค้าขาย/ ประมงตามลำดับ

4.4.7 ศาสนา

วัด/สำนักสงฆ์	2 แห่ง
ศาลเจ้า	3 แห่ง
โบสถ์	2 แห่ง

4.4.8 การศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา	2 แห่ง
(1) โรงเรียนบ้านห้วยมะหาด หมู่ที่ 7	
(2) โรงเรียนบ้านพยุห์ หมู่ที่ 4	
โรงเรียนมัธยมศึกษา	1 แห่ง
(โรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา หมู่ที่ 3)	
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1 แห่ง
ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	6 แห่ง

4.4.9 ข้อมูลองค์กรชุมชน

(1) กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน

สถานที่ตั้ง	ต.บ้านฉาง อ. บ้านฉาง จ. ระยอง
ประธานกลุ่ม	นายส่วย เป้นเหมื่อน
คุณสมบัติสมาชิก	บุคคลทั่วไป
ลักษณะกิจกรรม	ให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์/เด็ก/ยาเสพติด
จำนวนสมาชิก	500 คน
การจัดตั้งเริ่มแรก	เป็นกลุ่มที่รัฐเข้ามาจัดตั้ง
หน่วยงานที่สนับสนุน	กระทรวงศึกษาธิการ
ทุนในการจัดตั้ง	30,000 บาท
ทุนในปัจจุบัน	30,000 บาท
การทำงานปัจจุบัน	มีคณะกรรมการบริหารและดำเนินงาน

(2) กลุ่มชมรมชาวแปดริ้วในจังหวัดระยอง

สถานที่ตั้ง	หมู่ที่ 3 ต.บ้านฉาง อ. บ้านฉาง จ. ระยอง
ประธานกลุ่ม	นายเชาว์ ชุมเกษียร
คุณสมบัติสมาชิก	บุคคลทั่วไป
ลักษณะกิจกรรม	ให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์/เด็ก/ยาเสพติด
จำนวนสมาชิก	2,500 คน
การจัดตั้งเริ่มแรก	เป็นกลุ่มที่เกิดจากชาวบ้านท้องถิ่นเอง
หน่วยงานที่สนับสนุน	-
ทุนในการจัดตั้ง	20,000 บาท
ทุนในปัจจุบัน	50,000 บาท
การทำงานปัจจุบัน	มีคณะกรรมการบริหารและดำเนินงาน

(3) กลุ่มอาสาป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อป.พร.)

สถานที่ตั้ง	หมู่ที่ 5 ต.บ้านฉาง อ. บ้านฉาง จ. ระยอง
ประธานกลุ่ม	นายประดิษฐ์ เนตรอนงค์
คุณสมบัติสมาชิก	บุคคลทั่วไป
ลักษณะกิจกรรม	ให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์/เด็ก/ยาเสพติด
จำนวนสมาชิก	700 คน
การจัดตั้งเริ่มแรก	เป็นกลุ่มที่รัฐเข้ามาจัดตั้ง
หน่วยงานที่สนับสนุน	กรมการปกครอง
ทุนในการจัดตั้ง	20,000 บาท
ทุนในปัจจุบัน	20,000 บาท
การทำงานปัจจุบัน	มีคณะกรรมการบริหารและดำเนินงาน

4.4.10 ข้อมูลกลุ่มอาชีพ

(1) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรพยุคนผลิตแฮมพู สบู่

สถานที่ตั้ง	หมู่ที่ 04 ต.บ้านฉาง อ. บ้านฉาง จ. ระยอง
ผู้นำกลุ่ม	นางวัลยา เปี่ยมพงศ์สานต์
โทรศัพท์	-

(2) กลุ่มแม่บ้านแปรรูปสัตว์น้ำ

สถานที่ตั้ง	เลขที่ 04 ม. 5 ต.บ้านฉาง อ. บ้านฉาง จ. ระยอง
ผู้นำกลุ่ม	นายฉาย ชุนทอง
โทรศัพท์	-

(3) กลุ่มแม่บ้านเนินกระพอกในผลิตดอกไม้จันทน์

สถานที่ตั้ง	เลขที่ 02 ม. 5 ต.บ้านฉาง อ. บ้านฉาง จ. ระยอง
ผู้นำกลุ่ม	นายฉาย ชุนทอง
โทรศัพท์	-

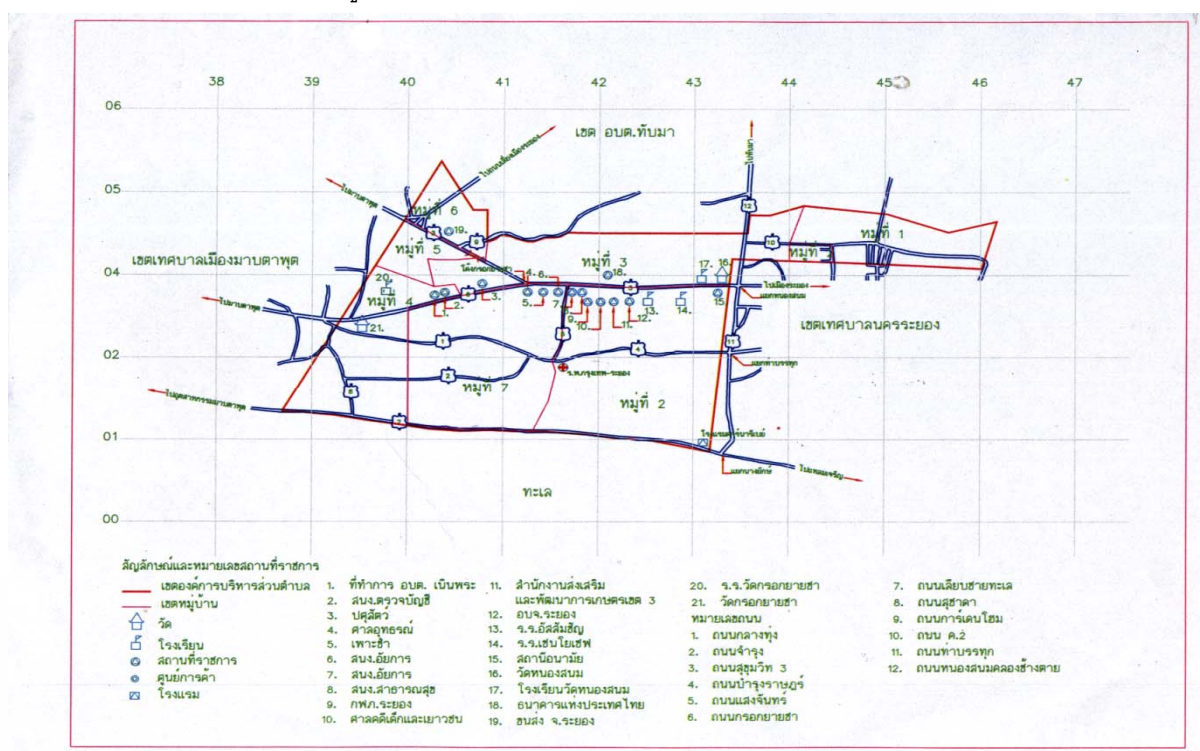
4.5 องค์การบริหารส่วนตำบลเนินพระ

ตำบลเนินพระเมื่อก่อนเป็นป่ารกและป่าเบญจพรรณ จากคำบอกเล่าของผู้สูงอายุในตำบลเล่าว่ามีสัตว์ป่า เช่น เสือและช้างอาศัยอยู่ พื้นที่เป็นที่ทุรกันดารการเดินทางจะลำบากมาก มีแม่น้ำระยองไหลผ่าน ประวัติความเป็นมาอันยาวนานของตำบลเนินพระว่า “ ในสมัยก่อนลักษณะผืนดินแถวนี้จะเป็นที่ดอน เหมือนเป็นเนินสูง เล่ากันว่าสมัยโบราณหมู่บ้านแถวนี้เป็นเพียงหมู่บ้านเล็กๆ นอกนั้นก็เป็นที่ห้วยเสียส่วนใหญ่ ต่อมาก็เกิดมี

ชาวบ้านคนหนึ่งลุดไปเข้าป่าตัดหวาย แล้วบังเอิญไปพบพระพุทธรูปองค์หนึ่ง ซุกอยู่ในกอหวาย ก็เลยกลับมาแจ้งให้หัวหน้าหมู่บ้านทราบ เพราะต่างก็สงสัยกันว่าใครเอามาซ่อนไว้ตรงนี้ หรือจะเป็นของที่พวกโจรเอามาซ่อนไว้หรือเปล่า แต่เมื่อหัวหน้าหมู่บ้านสอบถามดู ก็ไม่ปรากฏว่ามีใครเป็นเจ้าของ ผู้คนก็เลยเรียกขานที่บริเวณนี้กันว่า “เนินพระ” ปัจจุบันตำบลเนินพระตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง

4.5.1 สภาพทั่วไป

ตำบลเนินพระมีสภาพทางกายภาพที่เป็นที่ราบต่ำสลับดินลูกเนินตลอดมีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเหลืออยู่ 277 ไร่ 3 งาน 48 ตารางวา มีลำคลองไหลผ่าน 2 สาย

4.5.2 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดกับ ต.ทับมา อ.เมือง จ.ระยอง

ทิศใต้ ติดกับ ทะเลอ่าวไทย อ.เมือง จ.ระยอง

ทิศตะวันออก ติดกับ เทศบาลนครระยอง อ.เมือง จ.ระยอง

ทิศตะวันตก ติดกับ เทศบาลเมืองมาบตาพุด อ.เมือง จ.ระยอง

4.5.3 พื้นที่

เนื้อที่ 12.7 ตารางกิโลเมตร หรือ 7,937.5 ไร่

4.5.4 จำนวนประชากร

จำนวนประชากรในเขต อบต. มีทั้งสิ้น 12,085 คน โดยแบ่งเป็นชาย 6,004 คน หญิง 6,081 คน จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 7,824 ครัวเรือน

4.5.5 อาชีพ

อาชีพหลัก ทำสวน/ไร่/รับจ้าง

4.5.6 **สถานที่สำคัญ-ท่องเที่ยว** หาดแสงจันทร์ หาดสุทธาดา

4.5.7 **การปกครองส่วนท้องถิ่น**

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลเนินพระ เลขที่ 68/12 หมู่ที่ 4 ถนน
กรอกยายชา ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง โทร. 0-3868-
6902 Fax. 0-3868-6773 มีผู้บริหาร ดังนี้

นายธวัชชัย วิชชกุล	นายก อบต.เนินพระ
นางวันเพ็ญ วงศ์พิพัฒน์	รองนายกฯ
นายปัญญา อ่อนจันทร์	รองนายกฯ
นายสิงหนาท เพียรสุจริตดี	เลขานุการนายกฯ

4.5.8 **ข้อมูลองค์กรชุมชน**

(1) **กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตำบลเนินพระ**

สถานที่ตั้ง	หมู่ที่ 04 ต. เนินพระ อ. เมืองระยอง จ. ระยอง
ประธานกลุ่ม	นายเสมียน เอมจิต
คุณสมบัติสมาชิก	บุคคลทั่วไป
ลักษณะกิจกรรม	ออม,สะสมและให้กู้ยืมเป็นทุน
จำนวนสมาชิก	144 คน
การจัดตั้งเริ่มแรก	เป็นกลุ่มที่รัฐเข้ามาจัดตั้ง
หน่วยงานที่สนับสนุน	กรมการพัฒนาชุมชน
ทุนในการจัดตั้ง	3,000 บาท
ทุนในปัจจุบัน	263,300 บาท
การทำงานปัจจุบัน	มีคณะกรรมการบริหารและดำเนินงาน

(2) **กลุ่มชุมชนทุ่งโตนดเนินพระ**

สถานที่ตั้ง	ต. เนินพระ อ. เมืองระยอง จ. ระยอง
ประธานกลุ่ม	นายนิยม เนินฉาย
คุณสมบัติสมาชิก	บุคคลทั่วไป
ลักษณะกิจกรรม	ให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์/เด็ก/ยาเสพติด
จำนวนสมาชิก	36 คน
การจัดตั้งเริ่มแรก	เป็นกลุ่มที่รัฐเข้ามาจัดตั้ง
หน่วยงานที่สนับสนุน	เทศบาล/สจ./อบจ.G92
ทุนในการจัดตั้ง	6,000 บาท
ทุนในปัจจุบัน	50,000 บาท

4.6 องค์การบริหารส่วนตำบลทับมา

ตำบลทับมา มีการปกครองแบ่งเป็น 8 หมู่บ้าน และจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามประกาศเมื่อวันที่ 19 มกราคม 2539 ประวัติความเป็นมาของคำว่าทับมา มีตำนานเล่าว่า ในสมัยเมื่อประมาณ 200 ปีล่วงมาแล้ว ที่บริเวณตอนเหนือของวัดทับมาในปัจจุบันนี้ได้ปรากฏมีถ้ำลับแลอยู่ โดยในวันฤกษ์ดีจะมีถ้ำปรากฏให้เห็นในตอนดึกๆ และจะมีน้ำขาววิ่งออกมาจากถ้ำสวยงามมาก ในเวลากลางวันก็กลับกลายสภาพบริเวณเป็นที่ว่างเปล่าตามปกติชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในแถบบริเวณนี้ต้องการข้าวของเครื่องใช้อะไร ก็จะจุดเทียนธูป บอกกล่าวไว้เพื่อขออนุญาตหยิบยืมไปใช้ในงานก็จะปรากฏมีข้าวของเครื่องใช้ไปให้ตามต้องการ และเมื่อเวลาเสร็จงานเรียบร้อยแล้วก็ต้องนำข้าวของเครื่องใช้ไปคืนให้ตามที่เคยบอกไว้ได้ปฏิบัติกันเช่นนี้เรื่อยมา จนกระทั่งวันหนึ่งก็ได้มีชาวบ้านคนหนึ่งไม่ได้ปฏิบัติตามสัญญาคือได้ลับเปลี่ยนข้าวของเครื่องใช้บ้าง นำไปคืนไม่ครบบ้าง บริเวณนี้สมัยก่อน ซึ่งเรียกว่า "เขตถ้ำม้า" ในเวลาต่อมาถ้ำม้านี้ก็ปิดไปโดยปริยาย ไม่ปรากฏอะไรให้เห็นอีกเลยจะมีก็แต่ผู้คนสัญจรไป-มา(โดยมากจะใช้ม้าเป็นพาหนะ) ก็จะพาม้ามาพักไว้บริเวณแถวนี้จึงได้เพี้ยนภาษาจากถ้ำม้าเป็นทัพม้าและเรียกเพี้ยนมาเป็น "ทับมา" จนกระทั่งปัจจุบัน

4.6.1 สภาพทั่วไป

สภาพพื้นที่ตำบลทับมา เป็นที่ราบสูง สลับเนินเขา มีที่ราบสูง และเป็นเขาบ้าง มีคลองที่สำคัญ 1 สาย คือ คลองทับมา ไหลผ่านพื้นที่ตำบลทับมา ส่วนดินมีลักษณะเป็นดินลูกรังปนทราย

4.6.2 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดกับ กิ่ง อ.นิคมพัฒนา จ.ระยอง

ทิศใต้ ติดกับ ต.เนินพระ อ.เมือง จ.ระยอง

ทิศตะวันออก ติดกับ ต.น้ำคอก ต.เชิงเนิน อ.เมือง จ.ระยอง

ทิศตะวันตก ติดกับ เทศบาลเมืองมาบตาพุด อ.เมือง จ.ระยอง

4.6.3 พื้นที่ ตำบลทับมามีพื้นที่ทั้งหมด 40,665 ตารางกิโลเมตร

4.6.4 จำนวนประชากร จำนวนประชากรในเขต อบต. มีทั้งสิ้น 15,510 คน โดยแบ่งเป็นชาย 7,704 คน หญิง 7,806 คน จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 8,495 ครัวเรือน

4.6.5 การบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลทับมา เลขที่ 20/3 หมู่ 4 ตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง มีผู้บริหาร ดังนี้

นายมานิตย์ คาคดหมายดี	นายก อบต.
นายสมเกียรติ ยมจินดา	รองนายกอบต.
นายพัลลภ นิคมเขตต์	รองนายกอบต.
นางสุภาวดี เกษรศิริ	เลขาธิการนายก อบต

4.6.6 สถานที่ท่องเที่ยว

(1) วัดทับมา ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลทับมา เป็นสถานที่ศูนย์รวมจิตใจ มีสถานที่สงบ เหมาะแก่การฝึกสมาธิ ปฏิบัติธรรม

(2) วัดเขาโบสถ์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลทับมา เป็นสถานที่ศูนย์รวมจิตใจ มีสถานที่สงบ อากาศ สดชื่นเหมาะแก่การฝึกสมาธิ ปฏิบัติธรรม

(3) สำนักวิปัสสนาเขาโบสถ์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลทับมา ตั้งอยู่บนเขาเป็นสถานที่สงบ อากาศ สดชื่นเหมาะแก่การฝึกสมาธิ ปฏิบัติธรรมต่างๆ

(4) ฝายน้ำล้น

อยู่หมู่ที่ 7 ตำบลทับมา มีพื้นที่น้ำเป็นบริเวณกว้างสามารถเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ ได้ตามธรรมชาติ และกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง อากาศสดชื่นธรรมชาติสวยงาม

4.6.7 ข้อมูลกลุ่มอาชีพ

(1) กลุ่มแม่บ้านเกษตรบ้านเขาไผ่

สถานที่ตั้ง เลขที่ 89 ม. 5 ต.ทับมา อ. เมืองระยอง จ. ระยอง
ผู้นำกลุ่ม นางสาวสมฤทธิ วิเชียรรัตน์
โทรศัพท์ 081- 7158951 , 038-96 6498

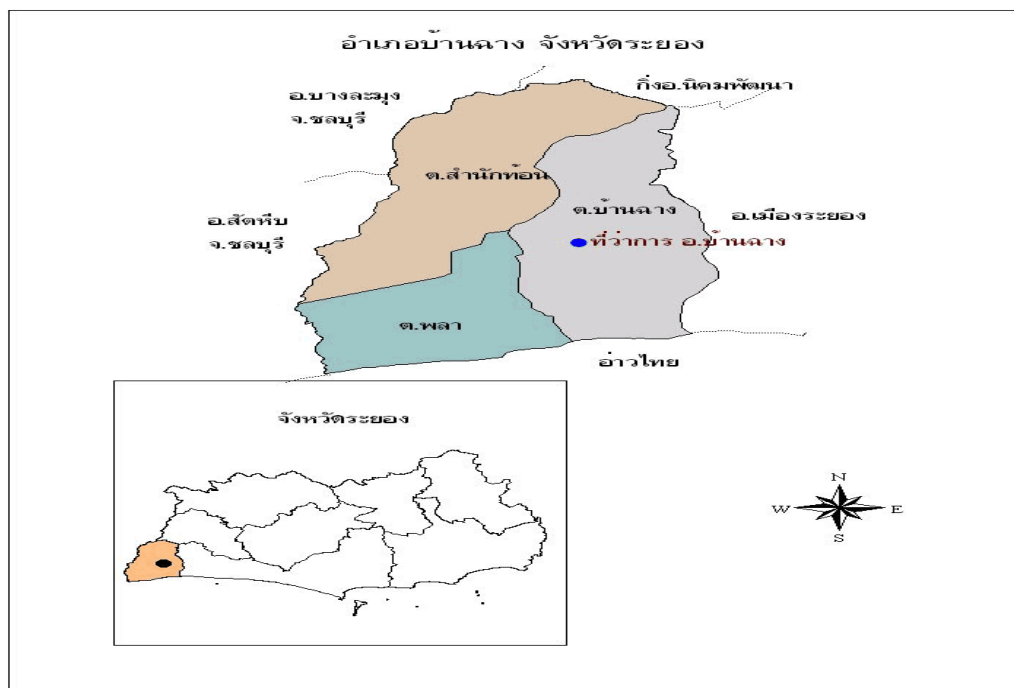
(2) กลุ่มอาชีพสตรีตำบลทับมา

สถานที่ตั้ง เลขที่ 96 ม. 5 ต.ทับมา อ. เมืองระยอง จ. ระยอง
ผู้นำกลุ่ม นางสาวสมฤทธิ วิเชียรรัตน์
โทรศัพท์ 038-966498

4.7 ข้อมูลพื้นที่ของอำเภอบ้านฉาง (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้นำชุมชน)

4.7.1 ข้อมูลทั่วไป

อำเภอบ้านฉาง เดิมเป็นตำบลพลารั้งขึ้นอยู่ กับอำเภอระยอง ต่อมาปี 2506 ทหารอเมริกันมา ตั้งฐานทัพและใช้สนามบินอู่ตะเภาในท้องที่ทำให้มีประชาชนจากหลายท้องที่มาประกอบอาชีพ ชุมชนเริ่มขยายตัวเจริญเติบโต และได้ยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2519 และต่อมาได้ยกระดับเป็นอำเภอเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2519

4.7.2 อาณาเขต/การปกครองของอำเภอบ้านฉาง

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	เขต อำเภอนิคมน้ำจืด
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ทะเลอ่าวไทย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	เขตอำเภอเมืองระยอง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	เขตอำเภอสทิงพระ อำเภอบางละมุง จ.ชลบุรี

4.7.3 การบริหารท้องถิ่น และท้องถิ่น

อำเภอบ้านฉาง แบ่งการปกครองออกเป็น 3 ตำบล 22 หมู่บ้าน โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย เทศบาล 2 แห่งและองค์การบริหารส่วนตำบล 3 แห่ง

(1) การจัดการปกครองท้องถิ่น (3 ตำบล 22 หมู่บ้าน)

ลำดับ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.
1	บ้านฉาง	7	1	1
2	พลา	7	-	1
3	สำนักท้อน	8	1	1
	รวม	22	2	3

แหล่งข้อมูล : ข้อมูลอำเภอบ้านฉาง ปี 2550

(2) การบริหาร / การจัดการส่วนท้องถิ่นและประชากร

	อบต./เทศบาล	จำนวนประชากร(คน)			ครัวเรือน
		ชาย	หญิง	รวม	
1	เทศบาลตำบลบ้านฉาง	3,972	3,899	7,871	4,426
2	พลา	2,847	2,832	5,679	3,285
3	สำนักท้อน	4,183	3,636	7,819	2,468
4	เทศบาลเมืองบ้านฉาง	10,881	11,209	22,090	12,623
5	เทศบาลตำบลสำนักท้อน	4,604	4,717	9,321	3,036
	รวม	26,487	26,293	52,780	25,838

แหล่งข้อมูล : ศูนย์บริการทะเบียนราษฎร จังหวัดระยอง ปี 2550

4.7.4 ผู้นำชุมชน (กำนัน – ผู้ใหญ่บ้าน)

หมู่	ตำบล /หมู่บ้าน	ชื่อ – สกุล ผู้นำ	หมายเหตุ
	ตำบลบ้านฉาง		
1	บ้านเนินกระปรอก	นายหอม พงษ์นัยรัตน์	
2	บ้านประทุมมิตร	นายหนู ต้นสุธิกุล	
3	บ้านฉาง	นายสุวรรณ มงคลธร	
4	บ้านพยุ	นายสุชิน พูลศิริ	กำนัน
5	บ้านฉาง	ไม่มีผู้ใหญ่บ้าน	ในเขตเทศบาลเมือง

หมู่	ตำบล / หมู่บ้าน	ชื่อ – สกุล ผู้นำ	หมายเหตุ
6	บ้านเนินกระปรอก	นายสำราญ สนั่นดัง	
7	บ้านภูธรห้วยมะหาด	นายอุทัย เสาร์มัน	
	ตำบลพลา		
1	บ้านโกรกกะแบก	นายชัยนรุท ต้นเฮียง	
2	บ้าน กม.16	นายประมวล จิระวงษ์	
3	บ้าน กม.18	ไม่มีผู้ใหญ่บ้าน	ในเขตเทศบาลหมด
4	บ้านคลองทราย	นายธีรศักดิ์ ทองกระจ่าง	
5	บ้านพลา	นายบุญส่ง สุวรรณ	กำนัน
6	บ้านตะกาด	นายตง โพธิ์นาค	
7	บ้านคลองทรายใหม่	นายสงกรานต์ มาก ภาษา	
	ตำบลสำนักท้อน		
1	บ้านสำนักท้อน	นางสาวยุพา จิ่งสกุล	
2	บ้านซากหมาก	นายมานิตย์ เสงี่ยมวงษ์	
3	บ้านสระแก้ว	นายชูชีพ ม้วยทองคั่ง	กำนัน
4	บ้านคลองบางไผ่	นายชวลิต ร่มรื่น	
5	บ้านยายรำ	นายบัวเผื่อน ผลศึกษา	
6	บ้านเขาครอก	นายสมชาย พุฒคำวี	
7	บ้านหนองตะเคียน	นางสาวอาภรณ์ ทองคต	
8	บ้านเชิงเขา	นายสินิต เสริมกิจ	

4.7.5 ผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่	อบต. / เทศบาล	ตำแหน่ง	ชื่อ – สกุล
1	อบต.บ้านฉาง	นายก อบต.	นายเหรียญ นิจริญ
		รองนายก อบต.1	นายวิจิต ดฤณดิยกุล
		รองนายก อบต.1	นายช่อ งามดี
		ปลัด อบต.	นายธานินทร์ อินทร์นัย
2	อบต.พลา	นายก อบต.	นายทรงวุฒิ นาคทอง
		รองนายก อบต.	นายวีระ สงฆ์เจริญ
		รองนายก อบต.	นายมนู จิระวงษ์
		ปลัด อบต.	นางสาวณีย์ ทิพย์จันทร์
		เลขานุการนายก อบต.	นายพีรยุทธ ในเมือง

หมู่	ตำบล /หมู่บ้าน	ชื่อ – สกุล ผู้นำ	หมายเหตุ
3	อบต.สำนักท้อน	นายก อบต.	นางนวีระ เปาอินทร์
		รองนายก อบต. 1	นายบุญฤทธิ์ โทดตผลิน
		รองนายก อบต. 2	นางประภา ฤกษ์ชนะ
		ปลัด อบต.	นายศักดิ์ดา ธรสินธุ์
4	เทศบาลตำบล สำนักท้อน	นายกเทศมนตรี	นายชาติรี เสริมกิจ
		รองนายกเทศมนตรี 1	นายทิพากร อนันตวุฒิ
		รองนายกเทศมนตรี 2	นายสำนอง อนุทวงศ์
		ปลัด เทศบาล	นายมานพ ผาสุก
5	เทศบาลเมือง บ้านฉาง	นายกเทศมนตรี	ดร.อดิเทพ จริยเวชชีวัฒนา
		รองนายกเทศมนตรี 1	นายสุพจน์ ทรัพย์ผดุงชนม์
		รองนายกเทศมนตรี 1	นายสุพรรณ ชัยตะกุลทอง
		รองนายกเทศมนตรี 1	นายวิรัตน์ ศรีประเสริฐ
		ปลัด เทศบาล	นางนงพรรณ สังข์แก้ว

หมายเหตุ อบต.บ้านฉาง เปลี่ยนเป็นเทศบาลตำบลบ้านฉาง เดือนสิงหาคม 2550
จัดให้มีการเลือกตั้งแล้วเมื่อ 6 มกราคม 2551 นายเหรียญ นิกรัญญ์ ได้รับ
เลือกเป็นนายกเทศมนตรี

4.8 การรวมกลุ่มและกิจกรรมของผู้นำชุมชน

4.8.1 กลุ่มผู้ป่วยโรคภูมิแพ้ (นายอภิรัตน์ ศรีรัตน์ หรือ นางสาววิรัตน์ ศรีรัตน์)

ประเด็น	รายละเอียด	หมายเหตุ
ความเป็นมา	เป็นครอบครัวที่มักจะเป็นตัวอย่างของการได้รับผลกระทบจากมลภาวะ เป็นผลต่อสุขภาพของคนในครอบครัว	
บทบาทในปัจจุบัน	ทุกครั้งที่มีการเผยแพร่โดยสื่อมวลชน จะเกิด Impact ต่อประเด็นเพราะผู้รับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อเห็นว่า เป็นชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบ	
ข้อสังเกต	ได้ติดต่อนัดหมายเข้าพบ แต่ไม่สามารถนัดหมายได้ในตามกำหนดเวลาของการลงพื้นที่	กรณีต่างๆที่เจ็บป่วยมีการเก็บข้อมูลโดยนายอภิสิทธิ์ พูลกลางชุมชนเกาะกกหนองแดงเม เพื่อใช้เป็นข้อมูลต่อต้านฯ

4.8.2 นายรัชยุทธ วงศ์ภูซังค์ / ผู้นำชุมชนชอยร่วมพัฒนา

ประเด็น	รายละเอียด	หมายเหตุ
ความเป็นมา	เป็นหนึ่งในแกนนำของชุมชน ร่วมกับนายเจริญเดชคุ้ม และประธานชุมชน 25ชุมชน จัดตั้งเป็นกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมาบตาพุด โดยเปิดประเด็นต่างๆที่ชุมชนได้รับผลกระทบจากนิคมอุตสาหกรรม และเป็นส่วนหนึ่งในแกนนำเรียกร้องให้มีการจัดระบบน้ำในจังหวัดระยอง ร่วมกับเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกของกลุ่มนายสุทธิ อัครชาติ และมีการประสานงานใกล้ชิดกับกรีนพีซ และเพ็ญโฉม แซ่ตั้ง	
บทบาทในปัจจุบัน	เป็นรองประธานเครือข่ายชุมชนมาบตาพุด ที่มีนายอิทธิพล แจ่มแจ้ง เป็นประธานฯ	
ศักยภาพของกลุ่ม	ปัจจุบันเป็นผู้ติดตามนักการเมืองท้องถิ่น / สจ. นพดล โสภณ (ด้านหนึ่งมีคนพูดว่า น่าจะเป็นผลดีต่อการเคลื่อนไหวของกลุ่มเพราะได้เข้ามาทำหน้าที่ให้ข้อมูล-ประสานงานกับนักการเมืองท้องถิ่น)	นายรัชยุทธ มีความเห็นว่าเป็นแนวทางที่นายอิทธิพล ดำเนินการในนามประธานเครือข่ายชุมชนอยู่ในขณะนี้ เท่ากับเป็นช่องทางสร้างความชอบธรรมให้กับโรงงานและคนอ.มากกว่าที่จะแก้ไข้ปัญหาทั้งระบบ

4.8.3 นางพัชรี ดิษฐเย็น / ผู้นำชุมชนชากลูกหญ้า

ประเด็น	รายละเอียด	หมายเหตุ
ความเป็นมา	พื้นเพเป็นคนขอนแก่น (อายุประมาณ 48ปี) เป็นกรรมการ / ตัวแทนของชุมชนหลายองค์กร / แนวคิดแบบปฏิรูปสังคม anti – globalization ยึดมั่นแนวคิดแบบชุมชน – พอเพียง	
บทบาทในปัจจุบัน	เป็นแกนในการปฏิบัติงานของศูนย์คามิลเลียนระยอง ซึ่งดูแลผู้ป่วยโรคเอดส์ ทั้งภาคตะวันออก โดยใช้ศูนย์ที่ระยองเป็น Center	ศักยภาพในเชิงปฏิบัติการ น่าจะสูงกว่ารัชยุทธ
ศักยภาพของกลุ่ม	งานหลักที่ศูนย์คามิลเลียน มีศักยภาพเพียงพอในการทำงานในพื้นที่ / อยู่เกณฑ์สูง	เป็นคนที่กล้าพูดกล้าแสดงออก – พูดจาเสียงดัง (พูดแทนชาวบ้านได้)

ประเด็น	รายละเอียด	หมายเหตุ
ข้อสังเกต	ประสานกิจกรรมร่วมกับ กนอ.และโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม	เป็นกลุ่มที่ยังยอมรับในความเป็นแนวร่วม – ทำงานกับภาคอุตสาหกรรมได้

4.8.4 นายสุรพงษ์ ภูธรพิบูลย์ /อดีตนายกเทศมนตรีนครระยอง

ประเด็น	รายละเอียด	หมายเหตุ
ความเป็นมา	เคยเป็นอดีตปลัดอำเภอ เป็นอดีตนายกเทศมนตรีนครระยอง ที่มีผลงานกับชุมชน แต่พลาดทำการประสานประโยชน์กับนักการเมืองท้องถิ่น จึงพ่ายแพ้การเลือกตั้งในสมัยต่อมา (นายกปัจจุบัน – วรวิทย์ ศุภโชคชัย ซึ่งเคยเป็นรองนายกฯสมัยคุณสุรพงษ์ เป็นนายกฯ)	กลุ่มคุณวรวิทย์ นี้อยู่ชายที่ใกล้ชิดกับประชาธิปัตย์
บทบาทในปัจจุบัน	เป็นเจ้าของตลาดหมอสาโรจน์ มีหุ้นส่วนในโรงแรมระยองเพรสซิเดนซ์ ซึ่งเป็นโรงแรมที่กลุ่มคุณสุทธิ ใช้เคลื่อนไหวกว้างโดยตลอด	ปัจจุบันกำลังเตรียมการเลือกตั้งชิงตำแหน่งคืนในสมัยหน้า
ศักยภาพของกลุ่ม	เป็นที่ปรึกษา(ส่วนตัว)รัฐมนตรีวิจิตรภัทร์ เสรีรังสรรค์ เป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มเคลื่อนไหวและนักวิชาการฝ่ายก้าวหน้าดี เป็นรัฐศาสตร์บัณฑิต – จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	เกมส์การเมืองในพื้นที่ดูเหมือนจะบีบให้ไปใช้ช่องทางเข้าหามวลชนในกลุ่มของสุทธิ
ข้อสังเกต	สุทธิและเพื่อนฯใช้สถานที่โรงแรมเพรสซิเดนซ์ ซึ่งคุณสุรพงษ์มีหุ้นส่วนอยู่ เป็นที่ถนัดข่าวบ่อยครั้ง	

4.8.5 นายอิทธิพล แจ่มแจ้ง

ประเด็น	รายละเอียด	หมายเหตุ
นายอิทธิพล แจ่มแจ้ง ประธานชุมชนหนองแปบ	สมัยชานนท์เป็นนายกเทศบาลฯ นายอิทธิพล มีการทำธุรกิจกับผู้รับเหมาและโรงงาน (กลุ่มผลประโยชน์ โดยอาศัยฐานเทศบาลหาช่องทางหารายได้/ เวลาใครจะมา 25 ชุมชน ให้นายอิทธิพลเป็นผู้ประสานหลัก) ปัจจุบัน เป็น <u>ประธานเครือข่ายชุมชนโดยรอบนิคมมาบตาพุด 25 ชุมชน</u>	นายอิทธิพล ฯได้รับการพาดพิงจากนายรัชชฤทธิ์ ว่า ยอมเป็นเครื่องมือของฝ่ายโรงงาน ดดยเห็นแก่ผลประโยชน์ที่จะได้รับจาก กองทุนฯที่ กนอ.และกลุ่มผู้ประกอบการได้จัดตั้งขึ้น

4.9 องค์การพัฒนาภาคเอกชนเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดระยอง

4.9.1 ระบบการเมืองและการจัดกลุ่มเอ็นจีโอและการเคลื่อนไหว

ในการทำความเข้าใจในเรื่องของกลุ่มนักพัฒนาเอกชน หรือเอ็นจีโอ และการเคลื่อนไหวการเมืองภาคประชาชน มีประเด็นที่จะต้องทำความเข้าใจเป็นพื้นฐานอยู่สองประการด้วยกัน คือ

(1) ระบบการเมือง

ระบบการเมืองหรือสถาบันการเมืองที่รวมเอากลไกที่รวมเอากระบวนการทั้งหมดของรัฐและประชาชนมาพิจารณารวมกัน หมายความว่า โดยแนวคิดแบบนี้ จะรวมเอาการเคลื่อนไหวนอกรัฐสภาที่เป็นกรรณียุทธวิธี ยื่นข้อเรียกร้อง การประท้วง การแสดงพลังคัดค้านหรือต่อต้าน เข้ามารวมเป็นส่วนหนึ่งของระบบการเมืองด้วย โดยชูแนวทางระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy)

อีกแนวทางหนึ่ง คือ ระบบการเมืองแบบการมอบอำนาจอธิปไตยผ่านตัวแทน (Representative Democracy) ที่ประชาชนได้มอบอำนาจอธิปไตยส่วนตน ไปให้ผู้แทนของตนเองใช้แทน โดยผ่านระบบเลือกตั้ง ดังนั้น การแสดงออกในความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ การยื่นข้อเรียกร้อง การประท้วงต่างๆของประชาชน ควรจะอยู่ในกรอบกติกาหลักของระบบการเมืองแบบตัวแทน

การเคลื่อนไหวยื่นข้อเรียกร้องต่างๆของกลุ่มเอ็นจีโอและกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่ระยอง ก็จะเป็นไปตามแนวทางที่หนึ่ง และจะมีนักวิชาการทางสังคมศาสตร์ สนับสนุนการเคลื่อนไหวแบบนี้อยู่เป็นระยะๆ

(2) นักพัฒนาเอกชน

นักพัฒนาเอกชนที่ทำงานอยู่องค์กรพัฒนาเอกชน หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่าเอ็นจีโอ นั้น โดยปกติ จะรวมเอาองค์กรพัฒนาเอกชนที่มีสถานะภาพเป็นนิติบุคคล เป็นสมาคม เป็นมูลนิธิ เป็นสหกรณ์ และที่ไม่เป็นนิติบุคคล คือ เป็นกลุ่ม เป็นชมรม หรือเป็นองค์กรในลักษณะการประสานงาน (แนวร่วม หรือเครือข่าย) ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มนักพัฒนาเอกชนโดยทั่วไป ที่ทำงานตามพันธกิจขององค์กรที่เป็นสมาคม เป็นมูลนิธิ เป็นสหกรณ์ ฯลฯ โดยที่มีแนวคิดว่าการดำเนินงานตามแนวทางนี้ จะเกิดผลดีต่อชุมชน ประชาชน และสังคมโดยรวมมากกว่าการทำงานของภาครัฐ เช่น การทำงานของสมาคมพัฒนาชุมชนและประชากร (มิชชั่น วีระไวทยะ) หรือ ชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย สำนักงานกองทุน (สสส.) ฯลฯ

นักเคลื่อนไหวภาคประชาชน ซึ่ง เป็นกลุ่มนักพัฒนาที่ไม่เชื่อมั่นต่อกลไกรัฐ / ต่อต้านรัฐ ต่อต้านการใช้อำนาจและต่อต้านการขยายตัวของระบบทุนนิยม ตลอดจน

ต่อต้านการขยายตัว/การรุกรานของระบบทุนตามกระแสโลกาภิวัตน์(Anti- Globalization) ในทางตรงกันข้ามกลุ่มนี้สนับสนุนการพึ่งพาตนเองของระบบเศรษฐกิจภายในประเทศ เพื่อเพื่อเกื้อหนุน เอื้ออาทร โดยระบบของชุมชนดั้งเดิม

ดังนั้น นักพัฒนาในกลุ่มนี้ มักจะนิยมสร้างขบวนการรวมตัวเคลื่อนไหวคัดค้าน การดำเนินงานในโครงการต่างๆของภาครัฐ เอกชน ที่เห็นว่าเป็นโครงการที่ทำลายระบบ ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม สร้างความเสียหายต่อชุมชน ทำลายความเป็นชุมชนแบบดั้งเดิม และผลพวงของการขยายตัวของระบบทุนนิยมโลก หรือบรรษัทข้ามชาติ ฯลฯ

ลักษณะประการสำคัญของการทำงานของนักพัฒนาองค์กรเอกชน ตามแนวทาง นี้ คือ มักจะใช้นักพัฒนาเอกชน จำนวน 1-2 คน สละตำแหน่งในงานที่ทำประจำอยู่ อาจจะเป็นสถาบันการศึกษา มูลนิธิ สมาคม แล้วจัดตั้งเป็นกลุ่มหรือองค์กรเฉพาะกิจ เพื่อ การเคลื่อนไหวโดยตรง (จะไม่ทำงานในนามองค์กรที่มีความเป็นทางการ) และในอีกด้าน หนึ่งก็จะจัดให้มีการรวมตัวกันขึ้น(Organize) เป็นกลุ่มของชาวบ้าน ชุมชนที่ได้รับ ผลกระทบต่อเรื่องนั้นๆ

กลุ่มเอ็นจีโอ นักเคลื่อนไหว และการเมืองภาคประชาชน

(โครงการ / ผลจากการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง) การรวมตัวในลักษณะนี้จะเห็นได้ ชัดเจน ในกรณีการจัดตั้ง กลุ่มอนุรักษ์ท้องถิ่นบ่อนอก กลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมบ้านกรูด กลุ่มรักษ์ท้องถิ่นแม่รำพึง (อำเภอบางสะพานของจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์) แล้วทั้งสองส่วนก็จะรวมกันเคลื่อนไหวคัดค้านโครงการต่างๆ เป็นลำดับ จากการเปิดประเด็นสร้างความชอบธรรมในพื้นที่และขยายสู่การสร้างเป็นประเด็น สาธารณะในที่สุด

ระบบ การเมือง / กลุ่ม เอ็นจีโอ	แนวทางเดิม	แนวทางใหม่
การเมือง	ระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน (Representative Democracy)	ระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy)
เอ็นจีโอ	นักพัฒนาเอกชนแบบทำงาน ช่วยเหลือชุมชนตามกรอบพันธกิจ ขององค์กร เพราะเชื่อว่า สามารถช่วย แก้ไขปัญหาได้ดีกว่าการทำงานของ ภาครัฐ	นักพัฒนาที่สนับสนุน หรืออาสาเป็นนัก เคลื่อนไหวเพื่อรวมตัวชาวบ้าน เป็นองค์กร เฉพาะกิจเคลื่อนไหวในทางการเมืองแบบมี ส่วนร่วม – ประชาธิปไตยทางตรง

4.9.2 กลุ่มปุมหลังในเชิงพัฒนาการ

สังคมไทย ได้รู้จักและยอมรับการทำงานขององค์กรพัฒนาเอกชนอย่างแพร่หลาย และยอมรับเอารูปแบบและการทำงานแบบเชิงกระบวนการ ในที่นี้ขอยึดถือการที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้นำเอาแบบกิจกรรมเชิงกระบวนการ ไปใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลความต้องการของประชาชนทั่วประเทศ ในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ โดยการประสานงานกับ มูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา และองค์กรเครือข่าย (กลุ่มอาจารย์ประจำ วิชา / อาจารย์ ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน / มูลนิธิกองทุนไทย) และต่อมา เครือข่ายงานในส่วนนี้ ได้พัฒนาและมีบทบาทต่อการบริหารจัดการประเทศของไทย เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะยิ่ง การจัดตั้งเครือข่ายร่วมกับภาครัฐและเอกชนในระดับจังหวัดที่ รู้จักกันโดยทั่วไปว่า “ประชาคมจังหวัด” ซึ่งเป็นการจัดประชุมลักษณะปรึกษาหารือ ร่วมกับหลายฝ่ายมากขึ้นกว่าแต่เดิมที่มักเป็นเรื่องเฉพาะฝ่ายราชการในจังหวัดและเอกชนที่เกี่ยวข้องโดยตรง โดยใช้แหล่งเงินทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และการเข้าไปเป็นกลไกหลักในการบริหารเงินช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) หลังการประสบภาวะวิกฤติของไทย ในปี 2540 ภายใต้ชื่อ กองทุนเพื่อสังคม หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า กองทุน SIP บุคคลที่เป็นกำลังสำคัญของสายงานนี้ ที่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป เช่นอาจารย์เอนก นาคะบุตร / อาจารย์พลเดช ปิ่นประทีป

ก่อนหน้านี้ ได้มีการจัดตั้งกลุ่มงานพัฒนาเอกชนในประเทศไทย ในลักษณะที่เป็นเครือข่าย โดยได้รับการอุดหนุนงบประมาณจากต่างประเทศ โดยมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม ที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า คอส.หรือ มอส. ตามชื่อย่อของโครงการอาสาสมัครเพื่อสังคม และต่อมาพัฒนาเป็นมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม เครือข่ายนี้ได้มีนักเคลื่อนไหวทางการเมือง 14 คน เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการจัดการ ที่รู้จักกันโดยทั่วไป ก็คือ ภูมิธรรม เวชยชัย อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการคมนาคม (รัฐบาลนายทักษิณ ชินวัตร) และมีบทบาทต่อการทำงานในภาคองค์กรเอกชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วง หลังวิกฤติศรัทธาของฝ่ายซ้ายไทย (ประมาณ 2523 – 2530) จนถึงช่วงพฤษภาทมิฬ (พฤษภาคม 2535)

มีข้อสังเกตว่าเครือข่ายในส่วนนี้ได้พัฒนาสถานะของการประสานงานกับเครือข่ายอื่น และมีบทบาทต่อทั้งทางการเมืองและการสร้างประเด็นทางสาธารณะ ในปัจจุบันผ่านบทบาทของ คณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน (กป.อพช.) ซึ่งมีอาจารย์จอน อึ้งภากร (อดีตวุฒิสมาชิก กทม.) เป็นประธาน และได้เคลื่อนไหว (ล้อมและบุกรัฐสภา เมื่อช่วงปลายปี 2550) เพื่อกดดันให้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือ สนช. ยุติบทบาท

นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มงานอาสาสมัครอีกด้านหนึ่งที่น่าสนใจ คือ กลุ่มนักกฎหมาย ที่ให้ความสนใจต่อการติดตามการใช้อำนาจของรัฐที่ไม่เป็นธรรมต่อประชาชน ซึ่งในกลุ่มนี้จะให้นิยามที่กว้างออกไปเป็นเรื่องของสิทธิมนุษยชน (จะเป็นคนไทย คนลาว คนท้องถิ่น ติดแผ่นดินไทยชนชาติใดก็ตาม เมื่อเกิดในแผ่นดินไทย ย่อมได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายไทย โดยเท่าเทียมกัน ฯลฯ) และการเคลื่อนไหวในการช่วยเหลือทางกฎหมาย เหล่านี้ แต่เดิม(ประมาณ 2519) ได้ดำเนินงานในนาม สมาคมสิทธิเพื่อเสรีภาพของประชาชน (สสส.) ซึ่งเป็นกลุ่มทนายความที่เป็นแกนหลักในการเป็นทนายความให้กับกลุ่มนักศึกษาในคดี 6 ตุลา 2519 และในปัจจุบัน ยังมีบทบาทอยู่ใน สมาคมทนายความแห่งประเทศไทย (ในสายงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน) และชมรมนักกฎหมายสิ่งแวดล้อม ฯ และล่าสุดในการทนายความให้กับคดีศาลปกครองในกรณีของ หน่วยงานไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) และ บริษัท ปตท.จำกัด(มหาชน) เครือข่ายในกลุ่มนี้อยู่ภายใต้การบุกเบิกของนายสมชาย หอมละออ ล่าสุดได้รับรางวัล นักสิทธิมนุษยชนดีเด่น ปี 2551 จากประกาศของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

4.9.3 กลุ่มนักพัฒนาองค์กรเอกชนในพื้นที่ระยอง

ในพื้นที่จังหวัดระยอง นั้น ได้รับผลพวงจากการที่ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาผลกระทบและปัญหาด้านสังคมซึ่งต่อเนื่องมาจากการมีนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ประกอบการขยายงานของกองทุน SIF (Social Investment Fund) จึงเป็นที่มา

ของหน่วยงานด้านการพัฒนาองค์กรเอกชนอย่างแพร่หลาย และเท่าที่ได้ตรวจสอบงาน โดยคร่าวๆ พบว่า ในจังหวัดระยองมีองค์กรพัฒนาเอกชน เข้ามาทำงานในด้านต่างๆ ดังนี้

ลำดับ	องค์กร	พันธกิจ	ผู้ประสานงาน
1.	เครือข่ายลุ่มน้ำ ประแสร์	ปลูกป่าโกงกาง อนุรักษ์แม่น้ำ และทรัพยากรธรรมชาติ ทำน้ำ หมักจุลินทรีย์อาสาสมัครปลูก ป่า และรณรงค์อนุรักษ์แม่น้ำ และ ทรัพยากรธรรมชาติ บริจาคเงิน สำหรับกิจกรรม	นายสรวง ประสงค์ศิลป์ 71 ม. 3 ต.ปากน้ำกระแสด อ.แกลง จังหวัดระยอง 21170
2.	คาเมลเลียน โซเซียลเซเตอร์ ระยอง แหล่งทุน มูลนิธิกัญญา เมลโลแห่ง ประเทศไทย	ให้การศึกษาอบรมแก่ สาธารณชนเกี่ยวกับ เอดส์ ดูแลช่วยเหลือผู้ติดเชื้อ HIV/เอดส์ อาสาให้ความรู้ เกี่ยวกับเอดส์ ดูแลผู้ป่วย บริ จาคเงิน หรือสิ่งของ สำหรับ การดูแล	บาทหลวงโจวันนีคอนดารีน 1/1 ซ.ศิริ ถ.สุขุมวิท ต.ห้วยโป่ง อ.เมือง จ. ระยอง 21150 038-685480 (F) 038-687480 www.camillian-rayong.org
3.	องค์กรเพื่อการ พัฒนาชุมชน ระยอง แหล่งทุน มูลนิธิคุ้มครอง ผู้บริโภคร และ สถาบัน พัฒนาองค์กร ชุมชน	พัฒนาให้องค์ความรู้การ พัฒนาชุมชน สุขภาวะ การ จัดทำสื่อ สาธารณประโยชน์ -อาสาให้ความรู้ด้านการ พัฒนาชุมชน การจัดกิจกรรม ส่งเสริมบทบาทชุมชน	นายสุภกรัฐ ขวัญเมือง 3/32 ม. 2 ถ.เชิงเนินอนุสรณ์ ต.เชิงเนิน อ.เมือง จ. ระยอง 21000 038-617368 (F) 038-874354
4.	เครือข่ายองค์กร ชุมชนบ้านจำรุง แหล่งทุน สถาบันพัฒนา องค์กรชุมชน	ส่งเสริมการ เรียนรู้ / ส่งเสริมการจัดตั้ง กลุ่มในพื้นที่ระดับตำบล อาสาให้องค์ความรู้ การ จัดตั้งกลุ่มของชุมชน /การ บริจาคเงินและสิ่งของ เครื่องอุปโภคบริโภค	นายชาติชาย เหลือเงินเจริญ 9/1 ม. 7 ต.เนินซ้อ อ.แกลง จ.ระยอง 087-8178030

5.	ศูนย์การเรียนรู้ เศรษฐกิจ พอเพียงชุมชน	การให้องค์ความรู้ เรียนรู้การ พึ่งตนเอง การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ย อินทรีย์ การเลี้ยงหมูหลุม ผัก ปลอดสารพิษ. อาสาให้องค์ ความรู้ด้านการเกษตร	นายสมศักดิ์ เครือวัลย์ 322/1 ม. 8 ต.สองสลึง อ.แก่ง จ.ระยอง 081-9822404
6.	เครือข่ายกลี กรรมธรรมชาติ เขาขุนอินทร์	การอนุรักษ์สมุนไพรไทย ทำน้ำ หมักชีวภาพ ปลุกผักปลอด สารพิษ ทำไร่นาสวนผสมตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง อาสาให้ความรู้ การรักษาโรค ด้วยสมุนไพร	นายดำรงศักดิ์ ชุมแสงพันธ์ 99 ม.1 ต.ป่ายุบใน อ.วัง จันทร์ จ.ระยอง 21210 081-9838189

อนึ่ง องค์การพัฒนาเอกชน โดยส่วนใหญ่จะอยู่ร่วมกันเป็นเครือข่าย หมายถึง เครือข่ายที่จัดแบ่งกันตามเนื้อหาของงานที่รณรงค์ เช่น เครือข่ายเด็ก เครือข่าย สิ่งแวดล้อม เครือข่ายยาเสพติด และการจัดเครือข่ายงานพัฒนาในพื้นที่ ซึ่งในจังหวัด ระยองนั้น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดังกล่าว ดังนี้

(1) การประสานงานประชาคม

ผู้ประสานงาน

นายสุทธิธรรม เลขวิวัฒน์ /

นายศุภรัตน์ ขวัญเมือง

เครือข่าย

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน พอช. องค์การ
มหาชนในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและ
ความมั่นคงของมนุษย์

แนวทาง /โครงการ

สนับสนุนการสร้างกระบวนการเรียนรู้ชุมชน
การสร้างภาคีความร่วมมือในการพัฒนา
ชุมชน/จัดทำแผนชุมชน/ตัวชี้วัดการพัฒนา
ระดับตำบล และการใช้ฐานองค์กรการเงิน/
กลุ่มออมทรัพย์

(2) สถาบันองค์กรพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช)

ผู้ประสานงาน

นายสุทธิธรรม เลขวิวัฒน์ /

นายศุภรัตน์ ขวัญเมือง

สำนักงาน

นายสุทธิธรรม เลขวิวัฒน์

หน่วยปฏิบัติการพื้นที่ภาคตะวันออก

204/15 ถ.เกษมจันทร์ ต.ทางเกวียน อ.แกลง

จ.ระยอง 21110 โทร 0-3867-4095

นายศุภรัตน์ ขวัญเมือง

3/32 ม.2 ถ.เชิงเนิน อ.เมือง จ.ระยอง 21200

โทร 0-3861-7368

แนวทาง

จัดกลุ่มงานพัฒนา สํารวจข้อมูลและศึกษา

ปัญหา จัดกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่เพื่อทำความเข้าใจ

เข้าใจ เฝ้ารอวัง นำเสนอทางแก้ไขต่อภาครัฐ

และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจัดกลุ่มงาน ดังนี้

(1) ผืนป่าตะวันออก

(2) ลุ่มน้ำปราจีน – โตนเลสาป

(3) ลุ่มน้ำนครนายก

(4) ลุ่มน้ำประแสร์

(5) ชายฝั่ง ป่าชายเลน ภาคตะวันออก

(6) ผลพินิจจากการประกอบกิจการ

อุตสาหกรรม (เน้นมาบตาพุด)

โครงการ / พื้นที่นำร่อง

ก. พื้นที่จังหวัดระยอง

(1) งานอนุรักษ์ป่าชายเลน ของเครือข่ายชุมชน / มูลนิธิ

(2) กิจกรรมฟื้นฟูป่าชายเลน และประมงชายฝั่ง ของเครือข่าย

แหลมรูงเรือ

(3) เครือข่ายโครงการบ้านปลา หาดแม่รำพึง

(4) เครือข่ายอนุรักษ์วัฒนธรรมบ้านเนินพะยอม

ต.ท่าเรือ อ.แกลง

(5) เครือข่ายเรือประมงพื้นบ้าน ต.เนินซ้อ อ.แกลง

(6) เครือข่ายลุ่มน้ำประแส (ดูแลชายฝั่ง อนุรักษ์ป่าชายเลน

เลี้ยงปลาในกระชัง อนุบาลพันธุ์สัตว์น้ำ)

(7) การจัดตั้งเครือข่ายลุ่มน้ำระยอง

(8) การจัดตั้งเครือข่ายลุ่มน้ำประแส

ข. พื้นที่จังหวัดชลบุรี

- (1) เครือข่ายอนุรักษ์ป่าชายเลน คลองตำหนุ
- (2) เครือข่ายประมงชายฝั่ง อ่างศิลา
- (3) เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ แหลมแพน

ค. พื้นที่จังหวัดจันทบุรี

- (1) เครือข่ายอนุรักษ์ป่าชายเลน ต.บางสระเก้า
- (2) เครือข่ายเรือประมงเล็ก บ้านคลองกอย ต.ปากน้ำแหลมสิงห์
- (3) เครือข่ายเรือประมงเล็ก เกาะแมว ต.ปากน้ำแหลมสิงห์
- (4) เครือข่ายอนุรักษ์ป่าชายเลน บ้านเขาตะหนวย อ.แหลมสิงห์
- (5) เครือข่ายประมงพื้นบ้าน หาดจ้าวหลาว อ.ท่าใหม่
- (6) เครือข่ายอนุรักษ์ป่าชายเลน ลุ่มแม่น้ำเวฬุ

ง. พื้นที่จังหวัดตราด

- (1) เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรฯ สิ่งแวดล้อมอำเภอใหญ่
- (2) เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรฯ สิ่งแวดล้อม บ้านเปร็ดใน
- (3) เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรฯ สิ่งแวดล้อม อ่างกระบอง
- (4) เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรฯ สิ่งแวดล้อม ต.คลองใหญ่
- (5) เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรฯ สิ่งแวดล้อม ต.หนองเตียน

4.9.4 กลุ่มชาวบ้านและการเคลื่อนไหวในพื้นที่จังหวัดระยอง (ปุมหลัง)

ในพื้นที่จังหวัดระยอง ก่อนหน้านี้ เคยมีการรวมตัวกันของชุมชนและเคลื่อนไหวต่อต้านการก่อสร้างโรงงานกำจัดขยะตามโครงการร่วมทุนของกรมโรงงานอุตสาหกรรมและเอกชน ในระหว่างปี 2536 – 38 ระยะที่สอง ก็เป็นการรวมตัวกันของชุมชนโดยรอบนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จนต้องย้ายโรงเรียนออกไปจากพื้นที่เดิม และปัจจุบัน ที่มีการจัดตั้งเป็นเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก ต่อมาได้เปลี่ยนเป็น เครือข่ายชาวระยองรักษ์สิ่งแวดล้อมและแผ่นดินมาตุภูมิ (ดังตาราง)

Background การเคลื่อนไหวภาคประชาชนในพื้นที่จังหวัดระยอง

ที่	องค์กร / กลุ่ม / ผู้นำ	ประเด็นข้อเรียกร้อง	Result
1	(ประมาณปี 2536)นายธีรวัจน์ นามดวง	ประท้วงการจัดตั้งโรงงานกำจัดขยะพิษของบริษัท จัดการและพัฒนาเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำกัด หรือเรียกโดยย่อว่า เจนโก้ ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนระหว่าง กนอ.กับเอกชน และมีนโยบายที่จะไปก่อสร้างที่ อ.ปลวกแดง จ.ระยองและได้รับการต่อต้านจากชาวบ้านในละแวกนั้น / กลัวจะมีสารพิษรั่วไหลลงอ่างเก็บน้ำ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำดิบในการผลิตน้ำประปา	บริษัทฯย้ายสถานที่ไปตั้งในพื้นที่ของนิคมอุตสาหกรรม และต่อมาในปี 18 มกราคม 2539 นายทองอินทร์ แก้ววัดตา หนึ่งในแกนนำของการรวมตัวของชาวบ้านถูกลอบยิงเสียชีวิต
2	(2540) กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มาบตาพุดนำโดยผู้นำชุมชน โดยรอบที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรม มาบตาพุด นำโดยนายรัชยุทธ / นายเจริญ เดชคุ้ม / นายอิทธิพล แจ่มแจ้ง	ปัญหาผลกระทบที่ประชาชนได้รับการดำเนินงานของ กนอ.และโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด โดยการประสานของคุณเพ็ญนิม แสงตั้ง	
ที่	องค์กร / กลุ่ม / ผู้นำ	ประเด็นข้อเรียกร้อง	Result
3	(2548) เครือข่ายประชาชนคนระยอง 8 อำเภอ	การจัดสรรน้ำโดยคำนึงทุกการใช้ประโยชน์จากทุกภาคส่วน อุตสาหกรรม โรงแรม เมือง การเกษตร การอุปโภคและบริโภค	รัฐโดยคณะรัฐมนตรีใช้เงื่อนไขจากปัญหา ไปสร้างโครงการผันน้ำโดยระบบท่อจากแม่น้ำบางปะกง
4	(2549) เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก โดยธีรวัจน์ นามดวง และนายสุทธิ อัสมาศัย ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน	การปล่อยมลภาวะจนล้นเกินในพื้นที่และเรียกร้องให้ประกาศเขตจังหวัดระยองเป็นพื้นที่ที่จะต้องควบคุมมลพิษโดยความเข้มงวด	รัฐโดยคณะรัฐมนตรีโดยรัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรฯ แรงที่จะดำเนินการแก้ไขมลภาวะในด้านต่างๆ โดยเข้มงวดแทนการประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ
5	(2550) เครือข่ายภาคประชาชนภาคตะวันออก โดยนายสุทธิ อัสมาศัย	คัดค้านการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินของไออาร์พีซี	ไออาร์พีซี ยอมที่จะไม่ร่วมประมูลโครงการโรงไฟฟ้าไอพีพี และ

			ประกาศจัดตั้งเครือข่ายใหม่ เป็น เครือข่ายชาวระยองรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อผืนแผ่นดินมาตุภูมิ
6	(2550) เครือข่ายภาคประชาชนภาคตะวันออก โดยนายสุทธิ อัครมาศชัย	ประกาศ – ยื่นหนังสือต่อกระทรวงพลังงาน การนิคมฯ ให้ยุติการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินและหยุดการขยายพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม	ต่อมาได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองระยอง
7	(2550) เครือข่ายภาคประชาชนภาคตะวันออก โดยนายสุทธิ อัครมาศชัย	คัดค้านโรงไฟฟ้าถ่านหินของโกลว์พลังงาน	อยู่ระหว่างดำเนินการ

4.9.5 เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก หรือเครือข่ายชาวระยองรักษ์สิ่งแวดล้อมและผืนแผ่นดินมาตุภูมิ

(1) ก่อกำเนิด / พัฒนาการ

เท่าที่ค้นคว้าข้อมูลจากสื่อมวลชน พบว่า เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก นี้ ก่อกำเนิดขึ้นในสถานการณ์เคลื่อนไหวเปิดประเด็นการใช้น้ำเพื่อการอุตสาหกรรม น้ำเพื่อการบริโภค และการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตรของภาคตะวันออก (ชลบุรี และระยอง) เมื่อปี 2548 โดยประกาศจัดตั้งเป็นการรวมกลุ่มของชุมชน ในนาม **เครือข่ายประชาชนคนระยอง 8 อำเภอ** โดยมีนายสุทธิ อัครมาศชัย ซึ่งเป็นคนที่มีพื้นเพอยู่ที่ ต.บ้านแลง อ.เมือง จ.ระยอง และมีประสบการณ์ทำงานพัฒนาในด้านชุมชน ที่อยุธยา คัย การจัดการด้านทรัพยากร และธรรมชาติ มากับสมาคม และมูลนิธิที่ทำงานในด้านนี้ เช่น มูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย/ มูลนิธิกองทุนไทย / สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.)

(2) ขยายบทบาทและการยอมรับ

เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก ได้เปิดประเด็นปัญหาในเชิงนโยบายต่อการจัดการมลภาวะในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด เมื่อปลายปี 2549 ต่อนับรัฐบาล พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ และรัฐบาลโดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้มีคำสั่งแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษ และกำหนดการพัฒนาในพื้นที่จังหวัดระยอง โดยมีนายโสมจิต บัณฑิตราษฎร์เป็นประธาน เพื่อกำหนดแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ ตลอดจน

กำหนดระดับการพัฒนาที่เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพการรองรับของพื้นที่
จังหวัดระยอง

ต่อมา คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจฯ ได้นำเสนอร่างแผนปฏิบัติการฯ
และกลไกการบริหารจัดการต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเมื่อวันที่ 16
มีนาคม 2550 และที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2550 เพื่อขอ
อนุมัติเงิน 1,000 ล้านบาทเพื่อไปดำเนินการตามกรอบแผนงาน/โครงการ
ภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการฯและคณะรัฐมนตรี ก็ได้
อนุมัติตามข้อเสนอ พร้อมแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ 3 ชุด ประกอบด้วย

- ก. คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษและกำหนดการ
พัฒนาในพื้นที่จังหวัดระยอง (นายโสมสิต ปันเปี่ยมราษฎร์ รอง
นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน)
- ข. คณะอนุกรรมการพหุภาคีเพื่อกำกับการดำเนินการตามแผนปฏิบัติ
การลดและขจัดมลพิษในพื้นที่จังหวัดระยอง พ.ศ. 2550-2554 (ผู้ว่า
ราชการจังหวัด เป็นประธาน)
- ค. คณะอนุกรรมการด้านเทคนิคเพื่อกำกับดูแลและตรวจสอบการแก้ไข
ปัญหามลพิษของอุตสาหกรรมในจังหวัดระยอง(รองปลัดกระทรวง
อุตสาหกรรม เป็นประธาน)

การดำเนินงานของคณะกรรมการ / คณะอนุกรรมการ การนิคม
อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้ประกอบกิจการต่างในนิคมอุตสาหกรรมมาบตา
พุด รวมทั้งเขตประกอบการอุตสาหกรรมที่อยู่นอกพื้นที่การนิคมฯ ล้วนแล้วแต่
ส่วนที่ต้องเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวภาคสังคมที่ดำเนินโดยเครือข่ายประชาชน
ภาคตะวันออก (สุทธิ อัคราศัย) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเปิดประเด็นต่อรัฐบาล
ทั้งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงพลังงาน ซึ่งมักจะได้รับการตอบรับจากฝ่ายรัฐบาล และได้รับการขยาย
ผลโดยสื่อมวลชนแขนงต่างๆ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ที่มีการ
จัดทำสื่อบนเรื่องเหล่านี้ เป็นตอนๆ ติดต่อกันหลายวัน

แต่งงานด้านมวลชนในพื้นที่ เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกไม่
สามารถนำพามวลชน สร้างมวลชนได้อย่างเป็นปึกแผ่นมากนัก การเคลื่อนไหว
ด้านมวลชนของเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก มาประสบความสำเร็จ ใน
คราวที่เคลื่อนไหวต่อต้านโครงการโรงไฟฟ้าไออาร์พีซี ที่ได้รับการประสานจาก
เครือข่ายของกลุ่มทีพีไอ (เครือข่ายของนายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ – มัชฌิมาธิป

ไทย) และกลุ่มผู้นำชุมชนและผู้บริหารในองค์กรปกครองท้องถิ่นโดยรอบที่ตั้งเขต
ประกอบการอุตสาหกรรมไออาร์พีซี (ตะพง / นาตาขวัญ / บ้านแดง) แม้ว่า
ไออาร์พีซี จะประกาศถอนจากการประมูลในโครงการดังกล่าวไปแล้วก็ตาม แต่
เครือข่ายฯ ก็ยังขยายแนวการเคลื่อนไหวไปยังโรงไฟฟ้าถ่านหิน และการขยาย
อุตสาหกรรมในพื้นที่ระยอง โดยประกาศจัดตั้งเป็นเครือข่ายใหม่ ชื่อ เครือข่าย
ชาวระยองรักษ์สิ่งแวดล้อมและผืนแผ่นดินมาตุภูมิ พร้อมกับเปิดแนวทางการ
ขยายผลโดยสร้างสื่อขึ้นใหม่โดยสร้างเว็บไซต์ในโอเคเนชั่น

www.okanation.net/blog/kanis (คุณกนิษฐ เป็นหนึ่งในแกนนำของเครือข่ายฯ)

(3) แนวร่วม

กรณีของเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก เป็นตัวอย่างที่เป็นชัดเจนของ
การทำงานของนักพัฒนาที่นิยมการเคลื่อนไหว สร้างเป็นประเด็นสาธารณะ
เพื่อแก้ไขปัญหาของสังคมที่กลุ่มตนเห็นว่าสำคัญ จำเป็นเร่งด่วน โดยอาศัย
ความเป็นประเด็นสาธารณะกดดันการตัดสินใจของนักการเมือง / รัฐมนตรี
ฯลฯ โดยนายสุทธิ อัญญาชัย เป็นแกนนำ และมีการประสานเครือข่าย หรือ
แนวร่วมด้านกำลังคนในพื้นที่ (นอกเหนือจากสื่อมวลชน) ประกอบด้วย

เครือข่ายทีพีไอ

ผู้ประสานงานคือนายอัศวิน (อดีตพนักงานฝ่ายมวลชนสัมพันธ์
ทีพีไอ/ไออาร์พีซี) และอัศวินเป็นผู้ดูแลงานคลื่นวิทยุชุมชน FM 92.0
MHzที่ตั้งอยู่โรงแรมเวียงวชิซึ่งยังสัญญาณจาก FM 92.25 MHz และ
เครือข่ายชุมชน – ผู้นำชุมชนโดยรอบโรงงานไออาร์พีซี (ตะพง / บ้านแดง
/ นาตาขวัญ / เขิงเนิน)

เครือข่ายผู้นำชุมชนรอบนอก เช่น นายเฉลิมพร กล่อมแก้ว (ชุมชนเนินพระ)

เครือข่ายมาบตาพุด จะประสานกำลังและการสนับสนุนจากนายเจริญ เดช
คุ้ม

ชุมชนหนองแดงเม / นายรัชยุทธ ชุมชนชอยร่วมพัฒนา
เป็นต้น

เครือข่ายเทศบาลเมืองมาบตาพุด ประสานผ่านนายณพดล ไสภณ/นายรัชยุทธ
วงศ์ภุชงค์ / นายสุรินทร์ สีนรัตน์

เครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านฉาง ผ่าน นายอดิเทพ จริยเวชช์วัฒนา

เครือข่ายงานสื่อมวลชน / เมืองระยอง ประสานผ่านคุณสุรพงษ์ ภูธรพินุลย์
การประสานส่วนกลาง

นอกจากนี้ ยังมีการประสานเครือข่ายของกลุ่ม นักพัฒนาเอกชนพื้นที่ซึ่งเป็นหน่วยงานเดิมของคุณสุทธิ (พอช.) เช่น กลุ่มของกลุ่ม นักพัฒนาเอกชนในพื้นที่ ที่อยู่ในประสานของนายสุทธิธรรม เลขวิวัฒน์และ นายวิชัย สุวรรณโณ ผู้ประสานภาคตะวันออก นายปฏิภาณ จมผา สำนักงาน ภาคตั้งที่ เลขที่ /15 ถ. กฤษณจันทร์ ต.ทางเกวียน อ.แก่ง จ.ระยอง การประสาน กับฝ่ายการเมืองในส่วนกลาง / รวมทั้งประสานฝ่ายทำเนียบรัฐบาลในการผลักดัน สร้างประเด็นสาธารณะ ก็จะประสานผ่านเครือข่ายของ พอช.และฝ่ายเมืองใน สายงานของ อาจารย์ไพฑูรย์ วัฒนศิริธรรม (รองนายกรัฐมนตรี) และทีมงานของ อาจารย์พลเดช ปิ่นประทีป (รมช.พัฒนาสังคมฯ)

เครือข่ายพลังงาน / แนวร่วมนอกพื้นที่

- กลุ่มต่อต้านโรงไฟฟ้าถ่านหินในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (โครงการ โรงไฟฟ้าถ่านหิน บ่อนอก หินกรูด ทับสะแก / ยังรวมไปถึงการ ต่อต้านการใช้ถ่านหินในการถลุงเหล็กของเครือสหวิริยาที่บาง สะพาน)
- กลุ่มรณรงค์ด้านพลังงาน – สิ่งแวดล้อมในประเทศไทย เช่น มูลนิธิ พันธุ์ชีวิตและธรรมชาติ / กลุ่มพลังงานทางเลือกเพื่ออนาคต / กลุ่ม ศึกษาปัญหาผลกระทบอุตสาหกรรม / กรีนพีซ ฯลฯ
- เครือข่ายผู้ป่วยแม่เมาะ (คุณมลวิทย์ นาคโรจน์)
- เครือข่ายคนไม่เอาถ่านหิน ซึ่งเป็นการรวมตัวกันของนักเคลื่อนไหว และนักพัฒนาองค์กรเอกชนที่ร่วมแสดงออกถึงการไม่เห็นด้วยกับ นโยบายการใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิงในกรณีต่างๆ โดยเริ่มเปิดตัวเป็น ครั้งแรกในลักษณะเป็นกลุ่มเฉพาะกิจ จัดรวมตัวของผู้คนได้เป็น จำนวนมาก ในการต่อต้านการประชุมถ่านหินโลกที่ จังหวัดลำปาง เมื่อมกราคม 2548 ที่จังหวัดลำปาง

(4) ประเด็นข้อเรียกร้อง:

- การกำหนดนโยบายของรัฐทุกนโยบายต้องคำนึงถึงสิทธิตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย 2550 โดยเฉพาะด้านสิทธิมนุษยชนมาตรา 66 และ 67
- ปรับปรุงกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมและสิทธิมนุษยชนรวมถึง กฎหมายอื่นๆ ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ 2550 ทุกกรณี

- ยึดหลัก พรบ.สุขภาพแห่งชาติ 2550 มาเป็นหลักในการดำเนินโครงการของรัฐที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ
- ชูสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชนอย่างแท้จริงโดยโดยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกขั้นตอน
- หยุดการขยายอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดระยอง เร่งประกาศเป็นพื้นที่ควบคุมมลพิษ
- เป็นตัวหลักในการคัดค้านการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน ตามแผนพีดี 2007 ในพื้นที่จังหวัดระยองและจังหวัดใกล้เคียง

บทที่ 5

การเมืองในมาบตาพุด / บ้านฉาง

5.1 ปุ่มหลัง

การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นในกรณีของเทศบาลเมืองมาบตาพุด นั้น เริ่มต้นมีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง พร้อมกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล(สมาชิกจำนวน 18 คน) เป็นครั้งแรกเมื่อ 17 สิงหาคม 2544 (เทศบาลเมืองมาบตาพุด เปลี่ยนสถานะจากสุขาภิบาลมาบตาพุด เมื่อ 3 มกราคม 2535) โดยมีผู้สมัครจากกลุ่มการเมืองในท้องถิ่น 2 กลุ่ม คือ

- (1) ทีมคุณภาพ นำโดยนายปราโมทย์ วีระพันธ์ (สมัครนายกเทศมนตรี)
- (2) ทีมร่วมเย็น นำโดยนายชานนท์ ชลสรานนท์ (สมัครนายกเทศมนตรี)

การเลือกตั้ง	ทีมคุณภาพ	ผลคะแนน	ทีมร่วมเย็น	ผลคะแนน
นายกเทศมนตรี	ปราโมทย์ วีระพันธ์	ได้รับเลือก	ชานนท์ ชลสรานนท์	0
สมาชิก	ลงสมัคร 18 คน	3 คน	ลงสมัคร 18 คน	15 คน

ผลการเลือกตั้ง

จากผลการเลือกตั้งที่ทีมคุณภาพได้รับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเพียง 3 คน จึงทำให้ฝ่ายบริหารโดยนายปราโมทย์ วีระพันธ์ ไม่สามารถแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลและบริหารงานได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง ซึ่งได้นำเสนอความคิดเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้ยุบสภาและฝ่ายบริหารแล้วให้จัดการเลือกตั้งใหม่

การเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลในครั้งที่สอง จัดขึ้นในวันที่ 3 กรกฎาคม 2545 ผู้สมัครก็ยังเป็น 2 ทีมเดิมเมื่อครั้งแรก ผลการเลือกตั้งของสมาชิกสภาเทศบาล กลับมีผลตรงกันข้ามเมื่อครั้งแรก โดยสมาชิกทีมคุณภาพได้รับเลือกตั้งมากถึง 14 คน โดยที่นายปราโมทย์ วีระพันธ์ขอถอนตัว ก่อนวันลงคะแนนเลือกตั้ง จึงเป็นผลให้นายชานนท์ ชลสรานนท์ ได้รับเลือกเป็นนายกเทศมนตรีเมืองมาบตาพุด โดยมีเสียงสนับสนุนโดยทีมร่วมเย็น เป็นเสียงข้างน้อย เพียง 4 คน

ผลการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลในครั้งที่สอง (3 กรกฎาคม 2545)

การเลือกตั้ง	ทีมคุณภาพ	ผลคะแนน	ทีมร่วมเย็น	ผลคะแนน
นายกเทศมนตรี	ปราโมทย์ วีระพันธ์	ขอถอนตัว ก่อนวัน เลือกตั้ง	ชานนท์ ชลศรานนท์	ได้รับเลือกเป็น นายกเทศ มนตรีแบบไม่มี คู่แข่ง
สมาชิก	ลงสมัคร 18 คน	14 คน	ลงสมัคร 18 คน	4 คน

ผลการเลือกตั้ง

จากผลการเลือกตั้งที่มีการถอนตัวของผู้สมัครนายกเทศมนตรี ในขณะที่มีเสียงสมาชิกของสภาเทศบาล ฝ่ายนายกเทศมนตรี มีเสียงข้างน้อยนั้น ในทางบริหารงานกลับดำเนินไปได้จนครบวาระ ในปี 2549

5.2 นักการเมืองท้องถิ่นมาบตาพุด

การเลือกตั้งในปี 2549 จัดขึ้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2549 ประกอบด้วยผู้สมัครและผลการเลือกตั้ง ผู้สมัครนายกเทศมนตรีในขณะนั้น ประกอบด้วย นายสมพงษ์ ไสภณ นายชานนท์ ชลศรานนท์ / นายรุ่งศักดิ์ วีระพันธ์ / นส.กาญจนา วงษ์ศรี ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า นายไสภณได้รับเลือกตั้ง และเป็นคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองมาบตาพุด ในปัจจุบัน (สมาชิกสภาเทศบาลเมืองมาบตาพุดทั้งหมด 18 คน เป็นกลุ่มของนายไสภณ 12 คน)

(1) คณะผู้บริหาร

นายสมพงษ์	ไสภณ	นายกเทศมนตรี
นายวินัย	เลี้ยวบัวกิม	รองนายกเทศมนตรี
นายบุญธรรม	โยกฉ่ำ	รองนายกเทศมนตรี
นายอำนาจ	ไตรลักษณ์	รองนายกเทศมนตรี
นายสุรินทร์	สินรัตน์	เลขานายกเทศมนตรี
นายอารักษ์	ศิริศรี	เลขานายกเทศมนตรี
นายดิเรก	หอมหวล	เลขานายกเทศมนตรี

(2) ความสัมพันธ์พื้นฐานและการเมือง

ผลจากการเลือกตั้งการเมืองของผู้สมัครนายกเทศมนตรีในครั้งแรก – ครั้งที่สอง ของนายปราโมทย์ วีระพันธ์ (ทีมคุณภาพ) ที่ไม่ได้รับเลือกทั้งสองครั้ง นั้น ในที่สุดกลุ่มของนายปราโมทย์ วีระพันธ์ (ทีมคุณภาพ) ก็ต้องถอนตัวออกไป ให้กลุ่มพันธมิตรโดยกลุ่มตระกูลไสภณ (นายสมพงษ์ ไสภณ) ลงสมัครแทนและได้รับเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งหลังสุด (2549)

ปูมหลังและความสัมพันธ์ของนักการเมืองท้องถิ่น

ปูมหลัง	ฐานการเมืองท้องถิ่น	ธุรกิจ / การเมืองระดับชาติ
1.นายปราโมทย์ วีระพันธ์ อดีตนายกเทศมนตรี เมืองมาบตาพุดและลง สมัคร ส.ส.ระยอง เขต ในนามพรรค มัชฌิมาธิป ไทย นายปราโมทย์ วีระพันธ์ เป็นน้องชายของนายรุ่ง ศักดิ์ วีระพันธ์สมัยที่นาย ปราโมทย์ เป็นนายก เทศมนตรี นายรุ่งศักดิ์ เป็น รองนายกเทศมนตรี ตระกูลมีพื้นเพทำธุรกิจ รับเหมาก่อสร้างและ ขนส่ง	พื้นที่ฐานเสียง อยู่ในละแวกห้วย โปรงออกไปทางบ้านฉาง มีนายรุ่งศักดิ์ วีระพันธ์ และนาย นพดล ไสภณ (สจ.เปิด) เป็น หัวหน้า <u>มีความสัมพันธ์ที่ดี และเป็นกลุ่ม เดียวกันกับไสภณ มาก่อน</u>	มัชฌิมาธิปไทย เชื่อมโยงกับกลุ่มที่ พีไอ หรือ(ประมวล/ ประชัย) นายรุ่งศักดิ์ วีระพันธ์ ปัจจุบันเป็น เลขานุการให้กับนายก อบจ. (นาย ปิยะ ปิตุเตชะ) เพราะเป็นเพื่อนกัน และนายรุ่งศักดิ์เคยเป็นหัวหน้า ให้กับตระกูล ปิตุเตชะในสนามเลือกตั้งใหญ่มา โดยตลอด
2.นายชานนท์ ชลสรานนท์ อดีตนายกเทศมนตรี เมืองมาบตาพุด 2 สมัยก่อนสมพงษ์ จะ ชนะการเลือกตั้งในปีที่ ผ่านมา	พื้นที่ฐานเสียงในเมืองมาบตาพุด มีความสัมพันธ์ที่ดีกับนายกิตติ เอี่ยมมนตรี (สจ.หมู่) สจ. มาบตา พุด ลูกน้องคนสนิทของชานนท์ซึ่ง ทำธุรกิจรับของเสียจากโรงงานใน นิคมไปทิ้ง/กำจัด	สายไทยรักไทย หรือพลังประชาชน ในปัจจุบัน ในเครือข่ายของ ส.ส. ยงยศ อรุณเวชสระเศรษฐ์
3.นายสมพงษ์ ไสภณ นายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองมาบตาพุด (คนปัจจุบัน) ตระกูลไสภณ เป็นตระกูล ใหญ่ในมาบตาพุด โดย	ฐานเสียงสำคัญอยู่ในพื้นที่ ตลาด มาบตาพุดและพื้นที่บริเวณกรอก ยายชาขึ้นไปทางเนินพระ มีการจับมือกันกับทีมของปราโมทย์ วีระพันธ์ เพื่อรวม สท.ให้มากกว่า นายชานนท์ ชลสรานนท์ ซึ่งผลการ	มีความเชื่อมโยงกับสายพรรค ประชาธิปัตย์ และสายตระกูลปิตุ เตชะ

พันธ์ โสภณพื้อของ สมพงษ์ เป็นคนบุกเบิก ในมาบตาพุด ซื้ที่ดินไว้ จำนวนมาก เป็นผู้มื บารมี ในมาบตาพุด ชอบช่วยเหลือคนและมี การบริจาค ที่ดิน สร้าง วัด สร้างโรงเรียน สร้าง อนามัย และอื่นๆ ปัจจุบันมีธุรกิจตลาด โสภณ ในมาบตาพุด	เลือกตั้ง สท.ของชานนท์ได้ 8 คน ทีมสมพงษ์ได้ 6 คน และทีมปราโมทย์ ได้ 6 คนทำให้สามารถดำเนินงานใน สภาเทศบาลได้	
---	--	--

5.3 การเมืองในเทศบาลเมืองบ้านฉาง และอำเภอบ้านฉาง

ปูมหลัง	ฐานการเมืองท้องถิ่น	ธุรกิจ / การเมืองระดับชาติ
1.ดร.อดิเทพ จริยเวชวิวัฒนา นายกเทศมนตรีเมือง บ้านฉาง	น้องชาย มีธุรกิจเป็นเจ้าของโรงแรม จอคู เป็นเพื่อนกับ นายกอบจ. (ปิยะ ปิตุเตชะ) มีความเห็นว่า ที่ตั้งของบ้านฉาง เหมาะจะใช้เป็นที่อยู่อาศัยมากกว่าที่ จะขยายพื้นที่ของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะนิคมอุตสาหกรรมเอเซีย	สายสัมพันธ์ไปทางประชาธิปัตย์
2.นายสุรินทร์ เปาอินทร์ (สจ. อ.บ้านฉาง)	ทำธุรกิจเกี่ยวกับรับซื้อของเสีย/เศษ วัสดุเช่น สายไฟฟ้าเก่า/ทองแดง จาก ที่ฟิไอ	สายสัมพันธ์ไปทางพรรคไทยรัก ไทย/พลังประชาชน(สายยงยศ อรุณเวชสระเศรษฐ์)
3.นางวันเพ็ญ (สจ.อ.บ้านฉาง)	เป็น สจ.คนเดียวในพื้นที่บ้านฉางที่ เป็นฐานเสียงสนับสนุน นายกฯ	สายประชาธิปัตย์ /สายปิตุเตชะ

5.4 การเมือง (รวมชุมชน)ในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฉาง / พลา / สำนักท้อน

ปุมหลัง	ฐานการเมืองในท้องถิ่น	ธุรกิจ / การเมืองระดับชาติ
1. กำนันเหรียญ นิจรัญญ นายก อบต.บ้านฉาง	กำลังลงสมัครนายกเทศมนตรี ต.บ้านฉาง กำนันเหรียญ – นายกอบต.และ ล่าสุดเป็นนายกเทศมนตรี ต.บ้านฉาง เป็นที่ที่มีความเห็นสนับสนุนต่อการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมของโรงงานไม่ขัดขวางการพัฒนาอุตสาหกรรม	- สายพรรคไทยรักไทย/พลังประชาชน (สายยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ์)
2. สจ.นิรันดร์ ปรัชญกุล (สจ.เอ) (สจ. อ.บ้านฉาง)	ทำธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง มีภรรยา(ตุ๊ก) เป็นประธานกลุ่มแม่บ้านและเป็นแกนนำการต่อต้านนิคม เอเชีย กำลังสมัคร นายกเทศมนตรีตำบลบ้านฉาง เป็นคู่แข่งกับนายเหรียญ อบต.บ้านฉางอยู่ในช่วงยกระดับเป็นเทศบาลและจัดให้มีการเลือกตั้งนายกฯ พร้อมสมาชิกไปเมื่อ 6 มกราคม 2551 โดยนายเหรียญ นิจรัญญ อดีต นายก อบต.ได้รับเลือกตั้ง ในขณะที่คู่แข่งคือคุณตุ๊ก ภรรยาของ สจ.นิรันดร์ ปรัชญกุล ไม่ได้รับการเลือกตั้ง (ชนะกันที่ 169 คะแนน)	สายพรรคไปทางพรรคไทยรักไทย/พลังประชาชน(สายยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ์))

5.5 กลุ่มผู้บริหารและการเมือง (รวมชุมชน)ในองค์การบริหารส่วนตำบลเนินพระ / ทับมา

ปุมหลัง	ฐานการเมืองในท้องถิ่น	ธุรกิจ / การเมืองระดับชาติ
นายรัชชัย วิชญกุล	นายก อบต.เนินพระ	สายประชาธิปัตย์
นายมานิตย์ คาคหมายดี	นายก อบต.ทับมา	สายประชาธิปัตย์

บทที่ 6

การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อจัดหมวดหมู่ของข้อมูลจากการสำรวจผู้นำชุมชน ที่ได้ใช้วิธีการพบปะพูดคุยและเก็บข้อมูลแบบสืบสภาพข้อมูลข้อเท็จจริง ให้สอดคล้องพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการโรงไฟฟ้าใหม่และส่วนขยายของโรงไฟฟ้า ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ของนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ในขั้นนี้ จึงขอจัดแบ่งข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเป็น 3 กลุ่มตามลำดับวิธีมีโดยรอบที่ตั้งของโครงการ / นิคมฯ ดังนี้

6.1 พื้นที่กลุ่มที่ 1

ประกอบด้วย ชุมชนกรอกยายชา / ชุมชนเกาะกก – หนงแดงเม / ชุมชนซอยร่วมพัฒนา / ชุมชนโสภณ / ชุมชนตลาดห้วยโป่ง / ชุมชนตากวน – อ่าวประดู่ / ชุมชนบ้านล่าง / ชุมชนหนองแฟบ

6.1.1 ผู้ให้ข้อมูล

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ข้อมูล
1.	นายสงวน วงษ์เนิน	ประธานชุมชนกรอกยายชา	รหัส 003
2.	นายเจริญ เดชคุ้ม	ประธานชุมชนเกาะกก-หนองแดงเม	รหัส 004
3.	นายนพดล โสภณ	สจ. เขต 11 มาบตาพุด	รหัส 005
4.	นายรัชยุทธ วงศ์ชูวงศ์	รองประมุขชุมชนซอยร่วมพัฒนา	รหัส 007
5.	นายสุรศักดิ์ วชิรพัฒน์พรชัย	ประธานชุมชนโสภณ	รหัส 011
6.	นายสมศักดิ์ บุญเต็ม	ประธานชุมชนตลาดห้วยโป่ง	รหัส 013
7.	นายเจริญ วงษ์ศรียา	ประธานชุมชนตากวน-อ่าวประดู่	รหัส 017
8.	นายมานะ หอมสุวรรณ	ประธานชุมชนบ้านล่าง	รหัส 020
9.	นายสมพงษ์ โสภณ	นายกเทศมนตรีเมืองมาบตาพุด	รหัส 024
10.	นายสุรินทร์ สินรัตน์	เลขานายกเทศมนตรี	รหัส 025
11.	นายณรงค์ฤทธิ์ แสงหา	ประธานชมรมประมงเรือเล็กบ้านตากวน-อ่าวประดู่	รหัส 026
12.	นางสุนีย์ ศักดิ์เจริญ	หน.ศูนย์บริการสาธารณสุขตากวน-อ่าวประดู่	รหัส 027
13.	นายอิทธิพล แจ่มแจ้ง	ประธานชุมชนหนองแฟบ	รหัส 034
14.	นายแพทย์สุรทิน มาลีหวล	ผอ.โรงพยาบาลมาบตาพุด	รหัส 041
15.	นายไพสณฑ์ จันทวงศ์	อสม. เกาะกก- หนองแดงเม	รหัส 042

6.1.2 สรุปประเด็นที่สำคัญของพื้นที่กลุ่ม 1

ศักยภาพของชุมชน	ความต้องการในการพัฒนาชุมชน
- ความเป็นวิถีดั้งเดิม/มีความสัมพันธ์ระบบเครือญาติที่เข้มแข็ง (1,6,15) - ทรัพยากรในชุมชน/แรงงานในชุมชน(1,2,6) - ความอุดมสมบูรณ์ของท้องทะเลและมีศักยภาพเชิงการท่องเที่ยวได้(3) - มีผู้นำชุมชนหลายคนที่มีงานเพื่อชุมชนและกลุ่มเอ็นจีโอ(เครือข่ายภาคประชาชน)ที่คอยติดตามตรวจสอบมลภาวะมลพิษ และต่อสู้เรียกร้องให้ชุมชน (3) - ชุมชนมีแกนนำที่ทุ่มเทเสียสละในการพัฒนาชุมชนและติดตามเฝ้าระวังเรื่องปัญหาต่างๆ(4,8) - มีระบบสาธารณูปโภคที่ครบ(5) - การคมนาคมติดต่อกับจังหวัด สะดวก รวดเร็ว ใช้เวลาน้อย(5,9) - มีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง เช่น อสม.,กลุ่มประมงเรือเล็ก,กลุ่มแม่บ้าน (7,13,15)	- สร้างอาชีพ/สร้างงาน/สร้างรายได้ให้กับชุมชน (1,2,5,6,7,11,15) - พัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้ดีขึ้น(2,3,7,11) - สร้างศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน(2,5,8) - ต้องการเห็นความร่วมมือไม่ร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ปัญหามลภาวะในเมืองระยอง(3,13,14) - ต้องการความจริงใจและการเปิดเผยข้อมูล ข้อเท็จจริงจากฝ่ายการนิคมมาตาพุดและโรงงานอุตสาหกรรมต่อ ประชาชน ไม่งั้นไม่สามารถแก้ปัญหาได้จริง(3,4,9) - ต้องการให้โรงงานต่างๆมาจดทะเบียนและเสียภาษีในพื้นที่ เพราะโรงงานมาตั้งในพื้นที่ที่มีการสร้างภาระทั้งขยะ และมลพิษ รวมทั้งประชากรแฝงจำนวนมาก (3) - ต้องการให้สิ่งแวดล้อมปลอดภัยและชุมชนอยู่เย็นเป็นสุข(4) - ต้องการให้โรงงานอุตสาหกรรมและทุกภาคส่วน มุ่งเน้น ความจริงใจในการ แก้ปัญหาที่ต้นเหตุ ลดมลภาวะ ควบคุมอย่างจริงจังปฏิบัติ ตามกฎหมาย และให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบด้วยเพื่อความโปร่งใส(4) - อยากเห็นประชาชนมีสุขภาพที่ดี และมีสิ่งแวดล้อมที่ดีกว่าปัจจุบันที่มีมลพิษและเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็ง / ภูมิแพ้(4) - การประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ หรือการประกาศเป็น เขตปกครองพิเศษเพื่อกระจายอำนาจและเพิ่มการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและประชาชนในการจัดการแก้ปัญหาและเห็นด้วยกับข้อเสนอที่ หยุดการขยายและเพิ่มโรงงานที่มีมลภาวะเช่นโรงไฟฟ้าถ่านหิน ถ้ายังควบคุมมลพิษไม่ได้ (9) - จัดระบบแผนผังเมืองให้เป็นสัดส่วน(14)

ปัญหาของชุมชน	การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น
- ด้านสิ่งแวดล้อม อากาศ, กลิ่น, ฝุ่น, น้ำเน่า (1,2,4,5,7,9,10,11,12,13,14) - ด้านสุขภาพชาวบ้านเป็นโรคผิวหนังคัน ระบบทางเดินหายใจ ภูมิแพ้ (1,2,3,4,5,7,9,10,11,12,14,15) - น้ำดื่มต้องซื้อกิน น้ำใช้ไม่เพียงพอ(1,7,11,13) - โรงงานปล่อยน้ำเสียทิ้งลงทะเล สัตว์น้ำลดลง และเกิดทะเลโคลนขยะและของเสียในทะเล(3,7) - มีโรงงาน มักลักลอบนำกากของเสียไปทิ้งตามที่สาธารณะและทะเล (3,4) - ชุมชนแตกความสามัคคี (3,4) - กนอ.เก็บภาษีเข้าส่วนกลางแต่ทั้งภาระขยะสารพิษ/ประชากรแฝง ให้กับชุมชนพื้นที่ (4,8,10,13,15) - ลักทรัพย์(5,6,13)	- ภาคผู้ประกอบการช่วยสร้างศาลาประชาคม/ศาลาที่พักผู้โดยสาร/ทุนการศึกษา (1,2,7) - ภาครัฐสร้างถนน / สร้างสาธารณสุขประจำชุมชน สหกรณ์ชุมชน(1,2,3,14) - เทศบาลเมืองมาบตาพุด(3,5,7,8,10,11,14,15) - โรงงานอุตสาหกรรม / กนอ. การตั้งกองทุนระยอง แข็งแรง การทำกิจกรรมปลูกป่าชายเลน การส่งเสริมอาชีพเลี้ยง หอยแมลงภู่มักับชาวประมง(3, 7,11) - ธนาคารสหกรณ์จ. ระยอง (15) - กลุ่มศึกษาและรณรงค์มลภาวะอุตสาหกรรม ซึ่งมีผู้ประสานงานคือ นางสาวเพ็ญโฉม แซ่ตั้ง(4) - กลุ่มบริษัท ปตท. กนอ. เทศบาล และโรงงานรอบๆ (13)
ทัศนคติต่อโรงงานอุตสาหกรรม/นิคมอุตสาหกรรม	
- ด้านบวกสร้างรายได้/สร้างงานในชุมชน(1,2,5,6,7,12,13) - ด้านลบสร้างมลภาวะให้ชุมชน(1,2,5,6,7,8,11,12,14,15) - การต่อต้านโรงงานอุตสาหกรรมไม่เห็นด้วย แต่ก็ไม่เชื่อมั่นในกลไกการทำงานของภาคเอกชนและการควบคุมดูแลของภาครัฐ และนิคมอุตสาหกรรม มาบตาพุดที่ไม่ควรมีการขยายโรงงานและผังเมือง และไม่เอาโรงไฟฟ้าถ่านหิน ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและควบคุมตรวจสอบโรงงานอย่างโปร่งใส ไม่กระทบต่อชาวบ้าน และต้องแก้ปัญหาด้วยความจริงจัง(3,4) - ควรแก้ปัญหาเดิมและสร้างมาตรการรองรับควบคุมผลกระทบให้ได้ก่อนและแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ (10) - มุมมองเกี่ยวกับโรงไฟฟ้าถ่านหินไม่ได้คัดค้านเพราะพลังงานเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต แต่โรงไฟฟ้าถ่านหินจะต้องมีระบบการจัดการที่ดีประชาชน มีส่วนร่วมมีการตรวจสอบจากทุกภาคส่วนทุก ขั้นตอน (7) - ผังเมืองก็ควรแก้ไขให้ชัดเจน และควรให้ท้องถิ่นและชุมชนร่วมแก้ปัญหาร่วมกัน ไม่งั้นก็จะมีม็อบอย่างที่เคยมี เพราะเขาไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง(9)	

6.2 พื้นที่กลุ่มที่ 2

ประกอบด้วย ชุมชนมาบยา / ชุมชนมาบข่า / ชุมชนคลองน้ำหนู / ชุมชนหนองหวายโสม / ชุมชนสำนักกะบาก / ชุมชนวัดมาบตาพุด / อบต.ทับมา / อบต.เนินพระ / ชุมชนชากลูกหญ้า / ต.บ้านฉาง / ชุมชนเนินกระปอก / รร.มาบตาพุดพันพิทยาคาร

6.2.1 ผู้ให้ข้อมูล

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ข้อมูล
1.	นายจำลอง ผ่องสุวรรณ	ประธานชุมชนมาบยา	รหัส 001
2.	นายวิเชียร ศักดิ์เจริญ	ประธานชุมชนมาบข่า	รหัส 002
3.	นายนิคม จันทน์หอม	ประธานชุมชนคลองน้ำหนู	รหัส 012
4.	นายอุดมศักดิ์ อาศัย	ประธานชุมชนหนองหวายโสม	รหัส 016
5.	นายสมพร ศชรินทร์	ประธานชุมชนสำนักกะบาก	รหัส 018
6.	นายจตุร วงษ์ไพศาล	ประธานชุมชนวัดมาบตาพุด	รหัส 019
7.	นายมานิตย์ คาคหมายดี	นายก อบต.ตำบลทับมา	รหัส 023
8.	นายประเสริฐ สอนจันทร์	รอง ผอ.ร.พ.พันพิทยาการ	รหัส 028
9.	นายธวัชชัย วิชญกุล	นายก อบต.ตำบลเนินพระ	รหัส 032
10.	นางพัชรี ดิษฐ์เย็น	อสม./กรรมการชุมชนชากลูกหญ้า	รหัส 033
11.	นายเสียน พรหมศรี	ประธานชุมชนชากลูกหญ้า	รหัส 035
12.	นายสำเร็จ กล่อมแก้ว	กำนันตำบลเนินพระ	รหัส 036
13.	นายจงดี ปรีชาลัย	หัวหน้าสถานีอนามัยตำบลเนินพระ	รหัส 037
14.	นายสุชิน พูลศิริ	กำนันตำบลบ้านฉาง	รหัส 038
15.	นายหนู ต้นสุธิกุล	บ้านผู้ใหญ่บ้านเนินกระปรอก	รหัส 039

6.2.2 สรุปประเด็นที่สำคัญของพื้นที่กลุ่ม 2

ศักยภาพของชุมชน	ความต้องการในการพัฒนาชุมชน
- แรงงานในชุมชน (1,2) - ผู้นำในชุมชนเข้มแข็ง (1,5) - พื้นที่เหมาะสำหรับการเพาะปลูก(2,8 ,15) - ชุมชนมีการรวมกลุ่มกันเพื่อพัฒนาชุมชน(3,4,5,10) - มีสหกรณ์เครดิตยูเนียน มีเงินกู้ยืมบรรเทาความเดือดร้อนในชุมชน(6,11) - มีระบบคมนาคมที่สะดวกรวดเร็ว อยู่ไม่ห่างจากจังหวัด (8)	- สร้างศาลาประชาคมในชุมชนเพื่อเป็นแหล่งศูนย์รวมของคนในชุมชน ให้เป็นที่ประชุม(1) - พัฒนาลำน้ำห้วยใหญ่ที่มีความเน่าเสีย(1) - สร้างระบบสาธารณสุขปโภคที่มีความสมบูรณ์(1,5) - สร้างอาชีพ/รายได้ในชุมชนให้คนในชุมชนให้มีงานและที่ทำงานอยู่ใกล้บ้าน(1,2,4,5,11) - อยากให้ชุมชนปลอดจากยาเสพติด(2) - ต้องการปรับปรุงพัฒนาสวนหย่อม ให้เป็นที่พักผ่อนของคนในชุมชน(6) - สถานที่ทิ้งขยะ ระบบการจัดเก็บขยะภายในชุมชน(6) - พัฒนาให้มีศูนย์บริการผู้สูงอายุ/จัดสวัสดิการผู้สูงอายุ (15) - ต้องการสร้างให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม(8) - ต้องการสร้างให้มีความรู้ควบคู่กับคุณธรรมรักษา

	วัฒนธรรมที่ดี(8) - พัฒนาและฟื้นฟูวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนให้ดีขึ้น(10) - สร้างการเรียนรู้ให้ชุมชนได้เข้าใจมากขึ้น(10,15)
ปัญหาของชุมชน	การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น
- ด้านสิ่งแวดล้อม อากาศ, กลิ่น, ฝุ่น, น้ำเน่า (1,3 ,5,10,15) - ด้านสังคมมียาเสพติดระบาดในชุมชน (1) - คนในชุมชนไม่มีงานทำ/ชุมชนมีรายได้น้อย (1,2) - ชาวบ้านเป็นโรคผิวหนังคัน ระบบทางเดินหายใจภูมิแพ้(1,3) - น้ำดื่ม น้ำใช้ไม่เพียงพอ(1,2,3,5) - ราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ(2) - เกิดอาชญากรรมขึ้นภายในชุมชน(4) - ขาดความสามัคคีของคนภายในชุมชน(4) - ประชากรแฝง (5,6,11) - การทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นทาง ของคนในชุมชน(6) - ปัญหาคุณภาพของนักเรียนในกลุ่มชุมชนที่มีอาชีพรับจ้างจะมีคุณภาพต่ำเพราะการเอาใจของผู้ปกครองมีน้อย(8) - งบประมาณในการบริหารมีน้อย (8) - เด็กนักเรียนติดบุหรี่ (8)	- ภาครัฐ สร้างถนน(1,2,3 ,5,6) - ภาคผู้ประกอบการเรื่องของการบริจาคแท่งน้ำ / สนับสนุนด้านกีฬา/ ทุนการศึกษา(1,2,3,5, 8) - กองทุนสหกรณ์ เครดิตยูเนียนภาคตะวันออก(6) - จากโรงงานอุตสาหกรรมช่วยในเรื่องสื่อการเรียนการสอน/ทุนการศึกษา(8) - จากเทศบาลมาบตาพุดในเรื่องของงบประมาณและดูแลความสะอาด(8,10)
ทัศนคติต่อโรงงานอุตสาหกรรม/นิคมอุตสาหกรรม	
- ด้านบวก สร้างรายได้ สร้างงาน ให้กับชุมชน(1,2,3,15) - ด้านลบ สร้างมลภาวะให้กับชุมชน/สิ่งแวดล้อม(1,2,3,10,15) - ภาคอุตสาหกรรมบุกรุกที่ทำกิน ทำให้ที่ทำกินภาคเกษตรในชุมชนลดน้อยลง(4,6,11) - การเอาเปรียบของกลุ่มอุตสาหกรรม การกระจายรายได้ให้ชุมชนไม่เป็นจริง(4) - กลัวผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโรงงานอุตสาหกรรม(5) - ไม่เห็นด้วยที่ขยายโรงงานอุตสาหกรรมเพราะกลุ่มภาคธุรกิจหรือภาคอุตสาหกรรมเห็นแก่ผลกำไรไม่คำนึงถึงชุมชน/ <u>วิถีชีวิตของคนในชุมชนและยังสร้างมลภาวะ ทำลายสิ่งแวดล้อม ทำลายวิถีชีวิตของคนในชุมชน คุณภาพชีวิตของ</u> <u>คนใน ชุมชนต่ำ(8)</u> - ไม่มั่นใจในการจัดการแก้ไขปัญหาของโรงงานอุตสาหกรรม(8)	

6.3 พื้นที่กลุ่มที่ 3

ประกอบด้วย ชุมชนบ้านพยุ / เทศบาลตำบลบ้านฉาง / ต.พลา / เทศบาลตำบลสำนัก

ท่อน / ทศบาลเมืองบ้านฉาง

6.3.1 ผู้ให้ข้อมูล

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ข้อมูล
1.	นายรุ่งศักดิ์ วีระพันธ์	เลขานุการนายก อบจ.	รหัส 006
2.	นายทักษิณ วรรณศิริ	เจ้าพนักงานสาธารณสุข 5 ศูนย์สุขภาพชุมชน บ้านพูน	รหัส 008
3.	นายสุรพงศ์ ภูธรพิบูลย์	อดีตนายกเทศมนตรีนครระยอง	รหัส 009
4.	นายเหรียญ นิธิบุญ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฉาง	รหัส 010
5.	นางเมตตา รอบรู้	หัวหน้าสถานีอนามัย ต.พลา	รหัส 014
6.	นายวัฒนา บวงวิทย์	หัวหน้าสถานีอนามัย ต.สำนักท้อน	รหัส 015
7.	นายจอมภพ เรือนศิริพัฒน์	หัวหน้าสถานีอนามัย ต.ทับมา	รหัส 021
8.	นายวิรัช ศุขสาร	กำนัน ต. ทับมา	รหัส 022
9.	นายวีระ เปาอินทร์	นายกเทศมนตรีตำบลสำนักท้อน	รหัส 029
10.	นายชวลิต รมื่น	กำนันตำบลสำนักท้อน	รหัส 030
11.	ดร.อดิเทพ จริยเวชช์วัฒนา	นายกเทศมนตรีเมืองบ้านฉาง	รหัส 031
12.	นายทรงวุฒิ นาคทอง	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพลา	รหัส 040
13.	นายบุญส่ง สุวรรณ	กำนันตำบลพลา	รหัส 043

6.3.2 สรุปประเด็นที่สำคัญของพื้นที่กลุ่ม 3

ศักยภาพของชุมชน	ความต้องการในการพัฒนาชุมชน
- เขตมาบตาพุดและระยองมีงบประมาณจากทั้งรัฐบาล และโรงงานอุตสาหกรรมมากมาย ซึ่งน่าจะใช้ - เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาได้ของชุมชนได้ (1) - เป็นที่เพาะปลูกทางการเกษตร(2) - การรวมของคนในชุมชน เช่น กลุ่มประมงเรือเล็ก (2,4,13) - เป็นตำบลมีพื้นที่การท่องเที่ยวทั้งทางชายหาดและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์(2,4,5 ,13) - การคมนาคมติดต่อกับจังหวัด สะดวก รวดเร็ว ใช้เวลาน้อย(4,11) - ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบกิจการเกี่ยวกับค้าขาย หอพัก ธุรกิจขนาดย่อม มีรายได้จากภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นจำนวนมาก(4,11) - ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชนของกลุ่มแม่บ้าน อสม.	- ต้องการให้โรงงานอุตสาหกรรมและบุคคลที่เข้ามาอยู่ในระยองจัดทะเบียนโรงงาน สำเนาทะเบียน บ้านและรถยนต์ในระยอง เพื่อจะได้นำภาษีมาพัฒนาท้องถิ่น(1) - ต้องการเห็นโรงงานอุตสาหกรรมในระยองโดยเฉพาะมาบตาพุดรับผิดชอบต่อสังคม ไม่สร้างผลกระทบต่อประชาชนเหมือนที่ผ่านมา(1) - ต้องการความจริงใจของทุกฝ่ายที่รับผิดชอบในการจัดการปัญหาชุมชนและการพัฒนาชุมชน(1) - อยากให้ทุกฝ่ายสมานฉันท์ รับฟังเหตุผลซึ่งกันและกัน ร่วมกันแก้ปัญหามากกว่า (1) - ความต้องการเร่งด่วนคือการแก้ปัญหามลพิษ ในมาบตาพุดเพราะมีผลกระทบต่อประชาชนโดยเฉพาะอากาศและสารก่อมะเร็งในอากาศและโรคภูมิแพ้(1) - ต้องการสร้างหน่วยเคลื่อนที่ตรวจสอบ/ควบคุม/รักษา (2) - ต้องการผลิตไฟฟ้าไว้ใช้เองได้ (4)

(6,9,4) - มีพื้นที่สำหรับทำสวน และเป็นอาชีพให้กับชาวบ้านที่ - อยู่ในชุมชน(7,8,10) - คนในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นคนดั้งเดิม (10) - ผู้นำชุมชน ที่เข้มแข็งในการทำงาน ชาวบ้านให้ความ - ร่วมมือเป็นอย่างดี(10)	- เพิ่มองค์ความรู้ให้เกิดความหลากหลาย (6,13) - ต้องการพัฒนาจำนวนบุคลากรในการทำงานให้พอเพียงกับหน้าที่ที่ได้รับ(7) - ส่งเสริมให้มีวิสาหกิจชุมชนให้จ้างงานในชุมชนเพื่อรับผลผลิตชุมชนสู่โรงงาน(8) - หาชีพเสริมการทำงานให้กับผู้สูงอายุในชุมชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์(8, 11,13) - พัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ (4,11) - จัดรูปแบบผังเมือง/ เอกสารสิทธิ์ในที่ดิน(9,10) - พัฒนาพื้นที่แหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรและการบริโภค (4,8)
ปัญหาของชุมชน	การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น
- ปัญหามลพิษ ด้านอากาศสารก่อกัมเริง กลิ่นเหม็น (1) - ปัญหาการลักลอบทิ้งกากของเสียที่มีพิษ (1,11) - โรงงานปล่อยน้ำเสีย มีคราบน้ำมัน และคราบแดงๆ เหมือนสนิม ทำให้สัตว์น้ำหดหายไปและป้าขายเลนเสื่อมโทรม เพราะระบบนิเวศน์(1) - ปัญหาการแย่งน้ำและขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งเพราะโรงงานขยายและใช้น้ำมากขึ้น รวมทั้งประชากรแฝงที่เข้ามาอาศัยอยู่จำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีสถานบริการและ ยาเสพติด (1,2,4,8,12) - ปัญหาเรื่องเอกสารสิทธิ์ ต้องการมีเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน เป็นของตัวเอง(9) - ปัญหาด้านสุขภาพของชุมชน เป็นโรคระบบทางเดินหายใจ โรคระบบย่อยอาหาร โรคระบบ ไหลเวียนโลหิต (2,6) - ปัญหาทางมลภาวะเช่น เสียงจากโรงงาน กลิ่น - น้ำตามคลองสาธารณะมีน้ำเสีย(4) - การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างเต็มรูปแบบ(4) - ปัญหาเรื่องที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย (10) - การตกงานของคนในชุมชนรายได้ต่ำ (10,12,13)	- รัฐบาล (1,4,7,11,12) - เทศบาลหรือองค์กรปกครองท้องถิ่น(1,2,7, 10) - ฝ่ายโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมมาบตาพุด มีโครงการพัฒนาชุมชนลงมาในชุมชนต่างๆ(1) - นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยต่างๆ เช่น ม.บูรพา สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (1) - พัฒนาชุมชนจากอำเภอติดตามส่งเสริมกลุ่มแม่บ้านเพื่อการผลิต (8,9, 10) - โครงการ SIF สนับสนุนการพัฒนา ทรัพยากรชายฝั่ง เรื่องการวางปะการังเทียม(11)

ทัศนคติต่อโรงงานอุตสาหกรรม/นิคมอุตสาหกรรม

- แง่บวก มีความเจริญและสร้างเศรษฐกิจที่ดีต่อชุมชน และจังหวัด(1,2,4,6,12,13)
- แง่ลบ มีปัญหาเรื่องมลภาวะ และผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม(1,2,4,5,6,7,8,12,13)
- มุมมองเกี่ยวกับโรงงานโรงไฟฟ้าถ่านหินไม่ได้คัดค้านเพราะพลังงานเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต แต่โรงไฟฟ้าถ่านหินจะต้องมีระบบการจัดการที่ดีประชาชนมีส่วนร่วมมีการตรวจสอบจากทุกภาคส่วนทุก ขั้นตอน (4)
- โรงงานฯไม่จริงจังในการแก้ไขปัญหา ใช้สิทธิพลทาง การเงิน และการเมืองไม่รับฟังความคิดเห็นของชาวบ้าน (7)
- ไม่ต้องการการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม (9,11,13)
- หากมีการตั้งโรงงานต้องการให้มีการดำเนินการผ่านประชาคมอย่างโปร่งใสเป็นไปตามขั้นตอน อย่างละเอียดเป็นธรรมและเป็นจริงและโรงงานต้องมีการจัดการที่ดีให้กรรมการชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ ตรวจสอบ ตลอดจนให้คนในพื้นที่ทำงานเป็นส่วนใหญ่(11)

6.4 วิเคราะห์ลักษณะทางสังคมในระยอง / มาบตาพุด สำหรับ กนอ.และภาครัฐ

6.4.1 จุดแข็ง

- (1) สร้างให้เกิดรายได้/คนมีงานทำ/สร้างเศรษฐกิจที่ดี
- (2) เป็นพื้นที่ได้รับการกำหนดจากภาครัฐ
- (3) กนอ.และโรงงานต่าง ๆ มีโครงการพัฒนาชุมชนและมีสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชน
- (4) มีการจัดตั้งกองทุน/มูลนิธิ เพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมชุมชนเมืองมาบตาพุดและต.บ้านฉาง
- (5) กนอ.มีลักษณะการปกครองพิเศษ

6.4.2 จุดอ่อน

- (1) ปัญหาด้านมลพิษยังไม่ได้มีการแก้ไขที่เป็นรูปธรรมและชัดเจน
- (2) การดำเนินงานของ กนอ. ขาดกระบวนการมีส่วนร่วมจากท้องถิ่น
- (3) การให้ข้อมูลและการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานยังไม่ทั่วถึง
- (4) มีผู้ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพชัดเจน
 - (4.1) สิ่งแวดล้อม/สุขภาพ อากาศมีสารก่อมะเร็ง กลิ่น น้ำเสีย อุบัติเหตุ บริโภค น้ำทะเล บ่อน้ำตื้นมีสารพิษเกินมาตรฐาน/ขยะ/กากของเสีย/ เสียงรบกวน
 - (4.2) เป็นต้นเหตุของการนำมาซึ่ง ประชากรแฝง/ยาเสพติด/ลักขโมย
 - (4.3) ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลเสีย/วิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน/การท่องเที่ยว

- (5) กนอ.และโรงงาน ไม่ได้แก้ปัญหาที่ต้นเหตุ ไม่ลดมลภาวะและควบคุมอย่างจริงจัง ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

6.4.3 โอกาส

- (1) จังหวัดได้อาสาเข้ามาจัดการปัญหาผลกระทบโดยมีการจัดตั้งกองทุนระยองแข็งแรง
- (2) รัฐบาลโดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหามลพิษในระยอง
- (3) เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกส่งตัวแทนเข้าร่วมเป็นอนุกรรมการพหุภาคีตามข้อ(2)
- (4) ชุมชนรอบนิคมมีการรวมกลุ่ม ชมรม พัฒนาชุมชน เช่น กลุ่มแม่บ้าน อสม.และกลุ่มประมงพื้นบ้าน เป็นต้น
- (5) มีผลพลวงเป็นฐานการดำเนินงานส่งเสริมพัฒนาชุมชนอยู่แล้วสามารถขยายผลได้ จากโรงงานในนิคม
- (6) ผู้นำชุมชนบางส่วนที่เคยร่วมต่อต้านหันมาร่วมงานเชิงพัฒนาและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตหลังมีผลกระทบ
- (7) มีกรณีตัวอย่างจากโครงการขององค์กรพัฒนาเข้ามาพัฒนาชุมชน (SIF= กองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม) /สหกรณ์เครดิตยูเนียน ที่ใช้ขยายผลได้
- (8) การมีประชากรเพิ่มขึ้นเป็นผลให้ประชาชนในพื้นที่สร้างธุรกิจใหม่ในพื้นที่เช่น ร้านค้าของชำ บ้านเช่า หอพัก รับซื้อของเก่า เสริมสวย เป็นต้น
- (9) บางกลุ่มมองว่าโรงไฟฟ้าถ่านหินเป็นสิ่งจำเป็นไม่ได้คัดค้าน แต่โรงงานต้องต้องมีระบบการจัดการที่ดีให้ประชาชน ประชาสังคมตรวจสอบอย่างโปร่งใส อย่างละเอียด ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการทุกขั้นตอน

6.4.4 อุปสรรค

- (1) การเปิดประเด็นอย่างต่อเนื่องของสื่อท้องถิ่น เช่น พลังสื่อ ระยองเดลี เป็นต้น
- (2) กระแสสังคมภาวะโลกร้อน /มลภาวะในระยอง กฎหมายสิ่งแวดล้อม พรบ. 2535 พรบ.สุขภาพ 2550 และรัฐธรรมนูญ ปี 2550

- (3) พรรคการเมืองต่าง ๆ มีนโยบายในการคัดค้านการขยายนิคมฯ
- (4) ระบบภาษีถูกเก็บเข้าส่วนกลาง ไม่เข้าท้องถิ่น (เทศบาลกล่าวว่า ประชากรแฝงมากขึ้น โรงงานมากขึ้น มลพิษมากขึ้นแต่ภาษีภายในการนิคมเข้าส่วนกลาง มากกว่าการนำมาจัดการในท้องถิ่น)
- (5) พื้นที่/ชุมชนดั้งเดิมทำการเกษตร/ระดับการศึกษาไม่สอดคล้องกับการจ้างงานของ โรงงานอุตสาหกรรม / โรงงานอุตสาหกรรมไม่ได้เชื่อมโยงผลประโยชน์กับชาวชุมชนดั้งเดิม
- (6) ผู้นำ/ผู้เกี่ยวข้องหลายคนมองว่าอุตสาหกรรมเอาเปรียบสร้างผลประโยชน์ทางธุรกิจ แต่ทำลายทรัพยากรและทิ้งมลพิษให้คนมาตาปุด /คนจากที่อื่นมาทำงานมี ประชากรแฝงมากกว่าเท่าตัวก่อปัญหาสังคมตามมาแต่คนมาตาปุดตกงาน/ไม่มีงานทำ /มลพิษทำให้หาทราย ระบบนิเวศน์เสียไปชาวประมงทำมาหากินไม่ได้ เหมือนเดิม
- (7) กลุ่มต่อต้านโรงงานและการขยายนิคมใช้วิธีการสื่อสารทางตรงกับชาวบ้านจะเข้าถึงชาวบ้านได้มากกว่า
- (8) กลุ่มต่อต้านไม่ยอมรับในแนวทางของมูลนิธิกองทุนเพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม เห็นว่าเป็นการซื้อผู้นำ/ชุมชนแต่ไม่ได้แก้ปัญหาที่แท้จริงและลือกันว่าคนเข้าร่วมเป็นผู้แสวงหาผลประโยชน์มากกว่าการจริงจังแก้ปัญหามาตาปุดเพื่อพี่น้องประชาชนและผู้นำชุมชนที่ต่อต้านไม่เข้าร่วมกระบวนการนี้
- (9) ไม่เชื่อมั่นในกลไกการจัดการของรัฐและโรงงานอุตสาหกรรม
- (10) เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกและชุมชนมาตาปุดฟ้องร้องคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้ประกาศเขตมาตาปุดเป็นเขตควบคุม มลพิษและการละเว้นการ ปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
- (11) ผู้บริหารเทศบาลและสจ.เขตมาตาปุด (สายประชาธิปไตย) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับแกนนำกลุ่มต่อต้านการขยายนิคมและโรงไฟฟ้าถ่านหิน และ เห็นด้วยกับการประกาศเขตควบคุมมลพิษ
- (12) ผู้ให้ข้อมูลหลายคนเห็นว่าควรแก้ปัญหาเดิมก่อนและสร้างมาตรการควบคุม ผลกระทบที่ดีก่อนพิจารณาเรื่องการขยายโรงงานอื่นๆ
- (13) ต้องการให้จัดระบบผังเมืองให้เป็นสัดส่วนชัดเจน
- (14) โรงงานมักลักลอบทิ้งของเสียตามที่สาธารณะ/ทะเล

- (15) พื้นที่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูก/อุตสาหกรรมมีผลต่อพืชผลทางการเกษตรโดยเฉพาะสวนผลไม้
- (16) ปัญหาการแย่งน้ำระหว่างภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรในฤดูแล้ง
- (17) ความภาคภูมิใจหาดทรายทอง/หาดทรายหายไป/การท่องเที่ยวแย่ง
- (18) กลุ่มธุรกิจบ้านจัดสรรหวั่นเกรงผลกระทบในธุรกิจ เนื่องจากปัญหามลภาวะและการขยายพื้นที่โรงงานเข้าไปใกล้พื้นที่อยู่อาศัย
- (19) มีกลุ่มศึกษาและรณรงค์ภาวะอุตสาหกรรมเข้ามาศึกษาปัญหามาบตาพุต(ประสานงานโดย นางสาวเพ็ญโฉม แซ่ตั้ง)และนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยบูรพาและสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

6.5 วิเคราะห์ลักษณะโครงการโรงไฟฟ้าใหม่และส่วนขยายของโรง

6.5.1 จุดแข็ง

- (1) มีชุมชนบางแห่งได้ร่วมกิจกรรมกับฝ่ายมวลชนสัมพันธ์
- (2) บริษัทมีการปฏิบัติตามมาตรการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)
- (3) โรงงานอยู่ในพื้นที่ของ กนอ. (เขตประกอบการพิเศษ/กฎหมายเฉพาะ)
- (4) มีความชอบธรรมตามขั้นตอนของกฎหมายและขั้นตอนการประมูล เป็นโครงการตามนโยบายรัฐบาล

6.5.2 จุดอ่อน

- (1) ระบบการทำงานด้านชุมชนยังไม่เน้นงานเชิงกระบวนการ
- (2) ไม่มีเครือข่ายด้านประชาสังคม
- (3) ปัญหาน้ำมันรั่วลงคลองและทะเล
- (4) กระบวนการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลโครงการโรงไฟฟ้าใหม่ยังไม่ทั่วถึง

6.5.3 โอกาส

- (1) มีนโยบายกองทุนEnergy taxและการจัดตั้งไตรภาคี
- (2) คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหามลพิษในระยะของ
- (3) มูลนิธิกองทุนเพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมชุมชนเมืองมาบตาพุต/บ้านฉาง
- (4) ชุมชนรอบโรงงานมีการรวมกลุ่ม/องค์กรพัฒนาชุมชนที่สามารถเชื่อมโยงได้
- (5) มีกรณี BLCP (โรงไฟฟ้าถ่านหิน) เป็นฐานที่มีอยู่แล้ว

- (6) มีบุคคลบางส่วนยังเห็นว่าไฟฟ้าเป็นสิ่งจำเป็นและเทคโนโลยีถ่านหินสะอาดจัดการได้

6.5.4 อุปสรรค

- (1) มีกลุ่มต่อต้านโรงไฟฟ้าถ่านหิน/การขยายโรงงานในนิคมและการนำเสนอภาพที่น่ากลัวของโรงไฟฟ้า เช่น แม่เมาะ เป็นต้น
- (2) โกลว์ ถูกพ่วงเข้าไปร่วมในปัญหารวมของมาบตาพุด/ไออาร์พีซี/ระยอง/ประเทศ (ไอพีพี)
- (3) มีผู้นำชุมชนบางส่วนใน 25 ชุมชนของมาบตาพุดร่วมคัดค้านโรงไฟฟ้าถ่านหิน
- (4) การนำเสนอข่าวด้านลบอย่างต่อเนื่องของสื่อท้องถิ่นและเว็บไซต์ของฝ่ายต่อต้าน
- (5) การเมืองท้องถิ่น (ประชาธิปัตย์) มีนโยบายคัดค้านการขยายนิคมและโรงไฟฟ้าถ่านหินในระยอง
- (6) กลุ่มธุรกิจบ้านจัดสรรเกรงผลกระทบทางธุรกิจจากโรงไฟฟ้าถ่านหิน

6.6 สรุปภาพรวมของมาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียง

6.6.1 พัฒนาการของการเมืองภาคประชาชน

ชุมชนในพื้นที่มาบตาพุดและย่านใกล้เคียง รวมถึงชุมชนในเมืองระยอง มีประวัติการรวมตัวเป็นกลุ่มเคลื่อนไหวในเชิงการเมืองภาคประชาชน โดยต่อเนื่องมาตั้งแต่หลังปี 2535 (หลังสถานการณ์การตื่นตัวของภาคประชาชน และการยอมรับว่า การเคลื่อนไหวของภาคประชาชน (การชุมนุม การประท้วง การเรียกร้อง/คัดค้าน –การเมืองนอกระบบ) เป็นส่วนหนึ่งของระบบการเมือง โดยเริ่มจากการคัดค้านการก่อสร้างโรงงานกำจัดขยะของบริษัท จัดการและพัฒนาสิ่งแวดล้อม จำกัด (เจนโก้) เป็นจุดเริ่มต้น ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องมาจากการพัฒนาระบบอุตสาหกรรมตามโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก หรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า อีสเทิร์นซีบอร์ด

ขบวนการนี้ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องมาเป็นลำดับจนปัจจุบัน ที่ด้านหนึ่งพัฒนามาเป็นเครือข่ายชาวระยองรักษ์สิ่งแวดล้อมและผืนแผ่นดินมาตุภูมิ และอีกด้านหนึ่งกระแสแนวความคิดแบบภาคประชาชนนี้ได้ขยายไปสู่กลุ่มนักบริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในเทศบาลเมืองมาบตาพุด เทศบาลเมืองบ้านฉาง และเทศบาลนครระยอง และจะเห็นตัวอย่างได้ชัดเจน

ในความขัดแย้งนี้ ในการฟ้องศาลปกครองเรื่องค่าตอบแทนในการใช้ที่ดิน
สำหรับการสร้างท่าเรืออุตสาหกรรมของ กนอ.ฯลฯ

พัฒนาการและความขัดแย้งทางสังคม / ระยอง

ในปี 2551 นี้ คาดว่าประเด็นสิ่งแวดล้อมของระยอง – มาบตาพุด จะเป็นวาระสำคัญทางการเมือง นอกสภา (การเมืองภาคประชาชน โดยเฉพาะประเด็นการฟ้องศาลปกครองและกรณีการคัดค้านโรงไฟฟ้าถ่านหิน (โรงไฟฟ้าใหม่และส่วนขยายของโกลว์) ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความเชื่อมโยงกัน

การเมืองภาคประชาชนและความขัดแย้งทางสังคม

ระยอง – มาบตาพุด

6.6.2 การยอมรับในมาตรการและแผนลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ตามที่คณะรัฐมนตรี (นายกฤษฎ์ จุลานนท์) ได้มอบหมายให้ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งมีนายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นประธาน พร้อมด้วย นายเกษม สนิทวงศ์ ณ อยุธยา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงพื้นที่ไปรับฟังข้อคิดเห็นจากประชาชนผู้อยู่อาศัยโดยรอบ Complex นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดและพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรมที่อยู่นอกนิคมฯ และได้ตั้งคณะกรรมการขึ้น 2 ชุด เพื่อทำหน้าที่รวบรวมประเด็นปัญหา และ ทำหน้าที่เป็นคณะทำงานเฉพาะกิจแก้ไขปัญหามลพิษฯโดยให้ดำเนินการตาม มาตรการอย่างเคร่งครัด ภายใน 1 ปี หากไม่สามารถลดมลพิษต่างๆลงได้ตามเป้าหมาย ก็จะอาศัยอำนาจตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม 2535 ประกาศเป็นเขต ควบคุมมลพิษ นั้น แม้ว่า ในการดำเนินงานจะมีผู้แทนจากเครือข่ายประชาชน ภาคตะวันออก เข้าร่วมประชุมมาโดยตลอดนั้น ในทัศนะของเครือข่ายฯยังไม่ เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและที่จะเกิดขึ้นในอนาคตต่อไปได้ โดยเฉพาะการคัดค้านเพื่อมิให้มีการเพิ่มเทคโนโลยี – งบประมาณเพื่อการลดมลภาวะ ของโรงงานต่างๆ เป็นเงื่อนไขนำไปสู่การขยายกำลังการผลิต ขยายขนาดของ อุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม เครือข่ายฯและผู้ประสานงานโครงการนิติธรรม จึงได้ยื่นฟ้องคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ต่อศาลปกครองระยอง เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2550 โดยมีผู้นำชุมชนร่วมฟ้องด้วย 13 ชุมชน (ประกอบด้วยชุมชน ชอยร่วมพัฒนา /ชุมชนเกาะกก-หนองแดงเม / ชุมชนบ้านล่าง/ ชุมชนกรอกยายชา/ชุมชนตากวน-อ่าวประดู่/ ชุมชนมาบข่า /ชุมชนคลองน้ำหู / ชุมชนคลองน้ำเย็น / ชุมชนโชดหิน / ชุมชนวัดโสภณ / ชุมชนตลาดมาบตาพุด/ ชุมชนหนองบัวแดง / ชุมชนบ้านบน)

6.6.3 กิจการเพื่อสังคมของ กนอ.และโรงงานในนิคมฯยังไม่ใช้คำตอบ

จากการประเมินแบบคร่าวๆจากความต้องการของชุมชนโดยรอบพื้นที่ มาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียงที่ศึกษาในครั้งนี้ พบว่า ชุมชนต้องการให้มีการแก้ไข ปัญหาด้านมลภาวะในเชิงโครงสร้าง ดำเนินการอย่างมีแผนการ เป็นรูปธรรม ประชาชนมีส่วนร่วม ซึ่งภาครัฐก็ดำเนินการแก้ไขโดยการจัดตั้งคณะกรรมการ เฉพาะกิจฯ ขึ้นมารับผิดชอบ ผลการดำเนินการเป็นไปตามที่ได้กล่าวไว้แล้วใน

6.6.2

ในขณะที่ในด้านของสังคม นั้น ชุมชนมีความต้องการ การจัดระบบผังเมือง การเปลี่ยนให้ผู้ประกอบการชำระภาษีในท้องถิ่นให้มากขึ้น การส่งเสริมการจ้างงานส่งเสริมอาชีพ (คนในชุมชนยังไม่มีการทำงาน) การฟื้นฟูด้านวัฒนธรรมดั้งเดิม ฯลฯ แต่ในทางปฏิบัติสำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมในด้านนี้ ยังมีการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบไม่มากนัก จะมีตัวอย่างดี ๆ ที่ควรมีการต่อยอดและพัฒนาให้ต่อเนื่องหรือขยายผลออกไปให้กว้างขึ้น เช่นกรณีของ บีแอลซีพี และ ปตท.

การส่งเสริมกิจกรรมชุมชน โรงไฟฟ้าถ่านหิน บีแอลซีพี นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด

โครงการ	ลักษณะโครงการ/วิธีการ	หมายเหตุ
1. ปะการังเทียม/ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ	การจ้างงานคนในชุมชนทำปะการังเทียมเป็นการสร้างรายได้ให้ชุมชนและร่วมกิจกรรมการวางปะการังเทียมรักษานิเวศน์ทางทะเล	ปะการังเทียมใช้ปูนหล่อเป็นโครงสร้างเสริมด้านในกลวง
2. โครงการส่งเสริมอาชีพการทำอิฐบล็อกผสมเถ้าลอยถ่านหิน	การส่งเสริมอาชีพชุมชนโดยใช้วัสดุเถ้าลอย ที่เหลือจากกระบวนการผลิต มาเป็นส่วนผสมทำอิฐบล็อก จัดอบรม วิธีการผลิตและโรงงานจัดส่งวัสดุให้ชุมชน	การเชื่อมโยงงานชุมชนกับผลิตภัณฑ์ของโรงงานเป็นงานส่งเสริมอาชีพ/รายได้ชุมชน
3. การวิจัย/ใช้เถ้าหนักผสมขุยมะพร้าวทำดินปุ๋ยสำหรับปลูกต้นไม้	ส่งเสริมนักเรียนเพาะกล้าไม้/ปลูกต้นไม้จากดินปุ๋ยที่ทำจากเถ้าหนักจากโรงงาน โดยจ้างเด็กนักเรียนดูแลจัดอบรมวิธีการ เพาะปลูกดูแลและโรงงานรับซื้อกล้าไม้มาปลูกในที่สาธารณะและโรงงาน	- สร้างรายได้/ทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนและปลูกจิตสำนึกรักต้นไม้และปลูกต้นไม้ - แบ่งเงินส่วนหนึ่งเข้าโครงการอาหารกลางวันอีกส่วนหนึ่งให้เป็นรายได้นักเรียน
4. โครงการส่งเสริมชาวประมงเลี้ยงหอยแมลงภู่ แบบแขวนในทะเล	การใช้โครงไม้และท่อพีวีซีทำโครงและใช้ตาข่ายผูกเป็นแหล่งเกาะของหอยแมลงภู่วางในทะเล หอยจะมาเกาะและเติบโตก็สามารถเก็บหอยไปขายได้	- โรงงานร่วมกับประมงจังหวัดจัดอบรมส่งเสริมให้ชาวประมงพื้นบ้านเลี้ยงโดยสนับสนุนค่าวัสดุในช่วงแรก/หรือทุนหมุนเวียน
5. โครงการส่งเสริมชุมชนปลูกพืชปลอดสารพิษและไฮโดรโปนิกส์(พืชไร้ดิน)	ส่งเสริมชุมชนตั้งกลุ่มและจ้างคนในชุมชนเป็นแรงงานในฟาร์มปลูกผักไร้ดินปลอดสารพิษขาย โดยโรงงานรับซื้อบางส่วนและจัดหาที่สำหรับขายให้	ส่งเสริมอาชีพสอดคล้องกับอาชีพดั้งเดิมแต่เพิ่มเทคโนโลยีและการจัดการเพิ่มให้ชุมชนเพิ่มผลผลิตและการจ้างงาน

โครงการ	ลักษณะโครงการ/วิธีการ	หมายเหตุ
6. การจัดตั้งกรรมการไตรภาคี	จัดตั้งกรรมการร่วมไตรภาคี3ฝ่าย ภาคประชาชน ภาครัฐ และบีแอลซีพี - EIA Monitoring Committee - EIA Audit sub Committee - เปิดศูนย์Hotline /ร้องเรียน/สอบถาม - ศูนย์เฝ้าระวัง - สร้างนักประชาสัมพันธ์รุ่นใหม่	การประชุมเปิดกว้างที่จะให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมรับฟังได้

การส่งเสริมกิจกรรมชุมชนของบริษัท ปตท.จำกัด(มหาชน)

โครงการ	พื้นที่/	รูปแบบโครงการ
เศรษฐกิจพอเพียง	- ชุมชนคลองน้ำใส	- การส่งเสริมการปลูกพืชไร่ดิน(ไฮโดรโปนิกส์) - ส่งเสริมการปลูกพืชปลอดสารพิษ/เกษตร ผสมผสาน
ส่งเสริมอาชีพชุมชน	- กลุ่มสมุนไพร/ชุมชนคลองน้ำใส	- ส่งเสริมการทำชาจากสมุนไพรว่าน 30 และ ว่าน 30 เชื่อม บรรจุกล่อง

6.6.4 การก่อตัวของชุมชน – แกนหลักประสานเครือข่าย

การเคลื่อนไหวในพื้นที่ระยอง – มาบตาพุด นั้น เป็นการเคลื่อนไหวประสานงานระหว่างกลุ่มนักเคลื่อนไหวทางการเมืองแบบการเมืองภาคประชาชน (บางแห่งอาจจะเรียกว่าการเมืองนอกระบบ หมายถึง นอกระบบที่เป็นหลักของระบบทางการเมือง) กับผู้นำชุมชนที่เห็นว่าปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม / ชุมชน ที่เกิดจากโรงงานนั้น ไม่ได้รับการแก้ไข และ นับวันจะรุนแรงมากยิ่งขึ้น และเห็นด้วยกับแนวทางแบบต่อสู้กับรัฐ คัดค้านโครงการของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมตามแนวทางของกลุ่มนักเคลื่อนไหวที่ส่วนใหญ่จัดอยู่ในแนวคิด

Anti – Globalization / Anti Capitalism

กลุ่มแกนในพื้นที่ - แนวร่วมของเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก

พื้นที่	แกนในพื้นที่	แนวร่วม	ผู้นำที่หันมาสร้างงาน	ฐานคะแนน สส.
ท.มาบตาพุด	รัฐวิสาหกิจ เจริญ เคซีเอ็ม พัชรวิ ดินสุเย็น อภิสัท พูลกลาง มานะ หอมสุวรรณ	สุรินทร์ สิ้นรัตน นพดล ไสภณ	อิทธิพล แจ่มแจ้ง นิคม จันทร์หอม	ฐานคะแนน ปชป. / พปช. นพดล ไสภณ (สจ.เปิด)
เมือง	เครือข่ายที่พีไอและ กลุ่มคัดค้านไออาร์พีซี (กน.ผญบ.อบต)	สุรพงษ์ (ใช้พื้นฐานกิจกรรม ทางการเมืองท้องถิ่น)	ช่องว่างที่ต้องเติมลงไปในพื้นที่ คือ จะต้องทำอะไร ไม่ให้คนส่วนที่เหลือ ไปเดินตามเคลือบไหว หันมาสร้างกลไกร่วมงานอย่างสร้างสรรค์	
เมืองบ้านฉาง		อดิเทพ (คัดค้านการขยายตัว ของนิคมเอเชีย)		สจ.วันเพ็ญ ปชป.
ทต.บ้านฉาง	ผญบ.ม. 2		เหรียญ นิจารย์	สจ.นิรันดร์ ฐานคะแนน พปช. ส่งเมียลงนายกเทศมนตรี / แพ้ นายเหรียญ (ฐานคะแนน ยังคงเหมือนกัน)

ในขณะที่ผู้บริหารท้องถิ่น นักการเมืองท้องถิ่นบางคนก็เห็นด้วยตามแนวทางที่จำเป็นต้องคัดค้านกับผู้ประกอบการโรงงาน รวมทั้ง กนอ. และมีแนวคิดแบบท้องถิ่นนิยม คือ มีความเห็นว่า การที่ กนอ.มีอำนาจจัดการบริหารเขตนิคมฯแบบเบ็ดเสร็จ นั้น ไม่น่าจะถูกต้อง เพราะท้องถิ่นยังมีภารกิจบางอย่างที่ต้องแบกรับไว้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง โรงงาน / นิคมฯได้ประโยชน์จากการดำเนินงานแต่ทิ้งปัญหาที่เกินกว่าจะโดยปกติของท้องถิ่นจะแบกรับไว้โดยลำพังได้ โดยเฉพาะ สาธารณูปโภค ปัญหาทางสังคม ฯลฯ

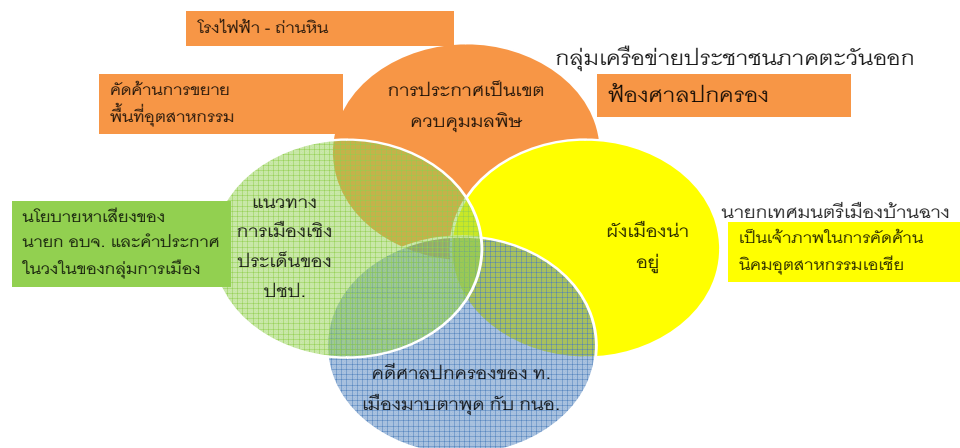
การเวดล้อมของฐานการเมืองท้องถิ่น — สส.

5.6.5 ความสัมพันธ์ของแกนนำการเคลื่อนไหวของชุมชน กับการเมืองท้องถิ่น

ในขณะที่ด้านหนึ่งผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก้าวเดินตามแนวทาง / หรือสนับสนุนการเคลื่อนไหวของกลุ่ม Anti – Globalization แล้ว ในทางกลับกันก็มีผู้นำชุมชน และผู้นำการเคลื่อนไหวไปอิงอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน รวมทั้งรับเรื่องไว้พิจารณาในฐานะเป็นหน่วยของรัฐ ฯลฯ เป็นต้น กรณีนี้จะเห็นได้จากบทบาทที่มีความสัมพันธ์ที่ตีระหว่างรัฐยุค กับสจ.นพดล การเปิดประเด็นของสุทธิ และการรับลูกต่อเนืองของสุรินทร์ สนิรัตน์ (ท.มาบตาพุด)และ ดร.อติเทพ (ท.เมืองบ้านฉาง) หรือการใช้ประเด็นสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นหาเสียงทางการเมืองของ นายกอบจ.ปิยะ ปิตุเตชะ และการประกาศนโยบายของ ปชป.ระยอง

ประเด็นปัญหาในพื้นที่ระยอง - มาบตาพุด

6.6.6 การบริหารสถานการณ์

ต้องยอมรับว่า การบริหารจัดการในความขัดแย้งเชิงสังคมเช่นนี้ ตัวบทกฎหมายและกลไกเดิมของรัฐ ไม่สามารถจะแก้ไขได้และจะไม่เป็นที่ยอมรับจากกลุ่มการเมืองภาคประชาชนที่เคลื่อนไหว (ที่จะอาศัยการประเด็นสาธารณะ – สื่อมวลชน เป็นหลักในการอ้างอิงความชอบธรรม)

ในกรณีของจังหวัดระยอง และ กนอ. นี่จะเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนว่า กลไกต่างๆที่ฝ่ายรัฐบาล หรือผู้ประกอบการพยายามจะสร้างขึ้นเป็นกลไกในการช่วยเหลือและรองรับปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็น กองทุนระยองแข็งแรง

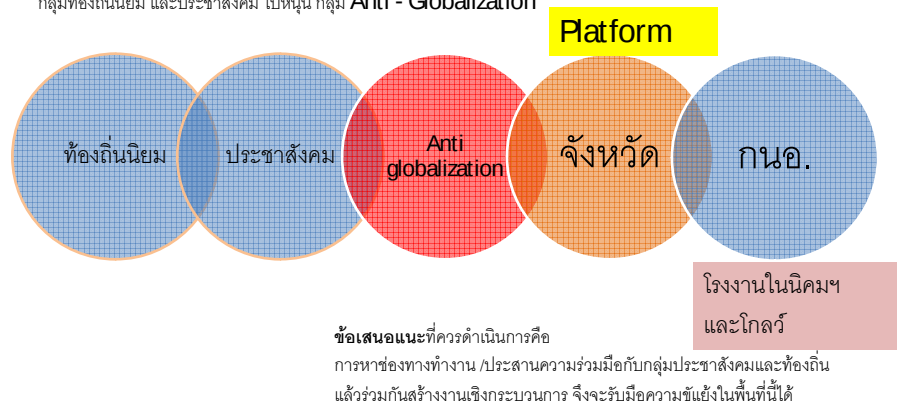
(ซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ ปรากฏว่าผู้นำชุมชนเห็นว่าเป็นกองทุนที่ไม่ได้แก้ไขต้นตอของปัญหาที่เกิดขึ้นแต่เป็นกลไกของผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะไปสร้างกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ รวมทั้งขาดการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ ของสังคมระยอง – มาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียง

ความคิดเห็นในแง่นี้ ยังรวมความไปถึง การจัดตั้งมูลนิธิกองทุนเพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมชุมชนเมืองมาบตาพุดและเทศบาลตำบลบ้านฉาง อีกด้วยว่า กองทุนฯ ก็เป็นเพียงกลไกการช่วยเหลือแบบสงเคราะห์ผู้ป่วยของ กนอ. และ โรงงานสมาชิก (ปตท / ปูนซีเมนต์ ฯลฯ) ซึ่งเป็นผู้ก่อเหตุ ยังไม่ใช่เครื่องมือที่จะไปแก้ไขปัญหาที่ต้นตอเช่นกัน

นอกจากนั้นแล้ว ผู้นำบางส่วนยังมีความเห็นว่า กนอ. และ โรงงานสมาชิก ได้เข้าไปแทรกแซงและครอบงำผู้นำชุมชนบางแห่ง โดยใช้เงินและ กิจกรรมของกองทุนฯ นี้ไปเงื่อนไขในการทำงาน (แบ่งแยกแล้วปกครอง)

สถานะภาพของการดำรงอยู่ของความขัดแย้งทางสังคม

การที่ปัญหาโดยเนื้อแท้ของประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดงานกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคสังคม เป็นผลให้กลุ่มท้องถิ่นนิยม และประชาสังคม ไปหนุน กลุ่ม Anti - Globalization

6.7 สรุปภาพรวมกรณีโรงไฟฟ้าของโกลว์

6.7.1 โรงไฟฟ้ากับชุมชน ผลประโยชน์ทางตรงไม่สัมพันธ์ต่อกัน

โครงการโรงไฟฟ้า หรืออุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มาบตาพุด ไม่ใช่อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร ที่ชาวบ้านในละแวกใกล้เคียงได้นำเอาผลิตผลทางการเกษตรไปขาย เป็นวัตถุดิบในการแปรรูป ฯลฯ ในขณะที่แรงงานสำหรับอุตสาหกรรมก็จะเป็นแรงงานที่มี

ความรู้ความชำนาญ ชุมชนจึงมีความรู้สึกที่ว่า ตนเองไม่ได้รับประโยชน์อันใดจากการมีโรงงานหรือการเกิดโรงงาน หรือการพัฒนาขยายพื้นที่นิคมฯ

วิถีของชุมชนกับธุรกิจที่ไม่สัมพันธ์ต่อกัน

13

6.7.2 โกลว์ หนึ่งในผู้ประกอบการที่ติดหล่มข้อกล่าวหาสร้างมลภาวะในมาบตาพุด

การที่คนทั่วไปยังรู้จักโกลว์น้อย จะเป็นเหตุให้ชุมชนโดยรอบพื้นที่มาบตาพุด และพื้นที่ใกล้เคียง หรือประชาชนโดยทั่วไปจะเข้าใจว่า โกลว์เป็นหนึ่งในผู้ปล่อยมลภาวะใดมลภาวะหนึ่ง ตามประเด็นที่เป็นปัญหาในพื้นที่มาบตาพุด Sox Nox สารระเหย ฯลฯ (ทั้งๆที่โดยข้อเท็จจริงไม่ใช่)

ในขณะที่อีกส่วนหนึ่งก็ปรากฏว่ามีประเด็นน้ำมันดีเซลไหลรั่วจากถังเก็บสำรอง ลงสู่คลองตากวน – อ่าวประดู่ (มีชมรมชาวประมงเรือเล็ก) สร้างความเสียหายต่อชาวประมงและการเลี้ยงหอยแมลงภู่ (เหตุเกิดประมาณเดือนกันยายน 2550)

6.7.3 โกลว์ ตกอยู่ในวงล้อมของ กนอ.และจังหวัด / ระบบราชการ

การที่โกลว์ จะต้องจัดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน / ชุมชน เพื่อประกอบการพิจารณาอีไอเอ และริเริ่มสร้างงานกิจการเพื่อสังคม หรือซีเอสอาร์ หรือจะดำเนินกิจกรรมมีส่วนร่วมอย่างใดอย่างหนึ่ง จะไม่สามารถหลีกเลี่ยงภาพลักษณ์โดยรวมของการที่ยังมีปัญหาด้านมลภาวะต่างๆ อยู่ในพื้นที่

สื่อมวลชนและกลุ่มเคลื่อนไหวหยิบยกเรื่องเหล่านี้มารายงานอยู่เสมอๆ ก็จะต้องเป็นการตอกย้ำว่า เรื่องเหล่านั้นยังดำรงอยู่ และโกลว์ก็เป็นหนึ่งในนั้นอยู่ดี

กรณีดังกล่าว จะเป็นอุปสรรคสำคัญในการลงพื้นที่ภาคสนามสำหรับการจัดการเพื่อรับฟังความคิดเห็น เพื่อนำเอาความคิดเห็นไปประกอบการปรับโครงการและประกอบการขออนุญาตและการพิจารณาอีไอเอ

บทที่ 7

ข้อเสนอแนะ

7.1 สำหรับการแก้ไขปัญหาระยอง / มาบตาพุด

ด้วยปัญหาของโรงงานต่างๆ รวมทั้งของกลุ่มบริษัทโกลว์ / รวมโครงการโรงไฟฟ้าใหม่และส่วนขยาย นั้น จากข้อมูลที่ได้รวบรวมมาจากภาคสนาม พอจะประเมินในเบื้องต้นได้ว่า การจะดำเนินการแก้ไขปัญหาระดับโรงงานในนิคมมาบตาพุด เป็นเรื่องๆ เป็นกรณีๆ แยกออกจากกันนั้น ในสถานการณ์ปัจจุบันนั้น ไม่สามารถจะทำได้ ในทางตรงกันข้าม ยังจะต้องมีการรวมเอาปัญหามลภาวะที่เกิดจากโรงงานอื่นๆ ที่อยู่นอกเขตนิคมมาบตาพุด ที่เป็นนิคมอุตสาหกรรมเอกชนอื่น หรือเป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรมตามกฎหมายโรงงาน 2535 หรือเป็นโรงงานเอกชนรายย่อย เข้ามารวมเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขไปพร้อมๆ กัน ซึ่งก็จะเห็นเป็นตัวอย่างชัดเจน ในกรณีการตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) โดยมีข้าราชการระดับสูงของกระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงพลังงาน มาร่วมเป็นองค์คณะด้วย รวมทั้งรองนายกรัฐมนตรี ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลเรื่องนี้ เป็นนายโมฆิต บันเปี่ยมวัชรกุล ซึ่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมอีกตำแหน่งหนึ่ง ก็ย่อมเป็นที่ชัดเจนว่า ขอบเขตของปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่ใช่เฉพาะเรื่องในความรับผิดชอบของโรงงาน หรือ กนอ. แต่เพียงลำพังอีกต่อไปแล้ว

นอกจากนี้ ในประเด็นปัญหายังเชื่อมโยงประเด็นทางสังคม (สาธารณสุข – แรงงาน – สาธารณูปโภคและคุณภาพชีวิต) ก็เร่งความสำคัญมากขึ้นเป็นทวีคูณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสื่อมวลชนได้เปิดประเด็นของการขยายพื้นที่อุตสาหกรรมของ กนอ. และอุตสาหกรรมที่จะขยายนั้น เป็นอุตสาหกรรมหนักที่เป็นปิโตรเคมี และโรงไฟฟ้า(ถ่านหิน) ก็ย่อมสร้างความวิตกกังวลต่อชุมชนโดยรอบ และเมื่อมีกลุ่มเคลื่อนไหวคอยป้อนข้อมูลด้านลบ เป็นระยะๆ ด้วยแล้ว ก็ย่อมจะเป็นสถานการณ์ที่ผู้เกี่ยวข้องในภาคผู้ประกอบการและภาครัฐ จะต้องเร่งมือในการดำเนินการรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วและที่จะเกิดขึ้นอีกในอนาคตต่อไป

ดังนั้น ในระดับยุทธศาสตร์ของผู้บริหารของกลุ่มบริษัทโกลว์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องผลักดันให้ภาครัฐ / กนอ. หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เร่งดำเนินการใน umbrella ของระยองและมาบตาพุด อย่างน้อยก็ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ที่กลุ่มบริษัทโกลว์ จะต้องดำเนินงานสำหรับโรงไฟฟ้าใหม่และส่วนขยาย โดยมีโครงการต่างๆ ที่ควรจะมีการผลักดัน ดังนี้

1. การขยายผลการประชาสัมพันธ์และกิจกรรมต่อเนื่อง สำหรับการแก้ไขปัญหา process /ด้านเทคนิค ของแต่ละโรงงาน ตามโปรแกรมของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ
2. สร้างงานและกิจกรรมความร่วมมือระหว่าง กนอ./ ผู้ประกอบการกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันวิชาการ เพื่อมารับรู้ – รับรองความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามโปรแกรมฯ

3. สร้างโครงการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ให้สาธารณชนได้รับรู้ถึงข้อมูลที่ต้องและโปรแกรมการจัดการมลภาวะที่เกิดขึ้น อย่างเป็นระบบเป็นขั้นเป็นตอน โดยสื่อด้าน และกิจกรรมทั้งด้านกว้างและสื่อทางตรง เป็นการรณรงค์แบบ campaign ไปพร้อมๆ กัน
4. เร่งการดำเนินงานของมูลนิธิเพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมชุมชนเมืองมาบตาพุด และอบต.บ้านฉาง ซึ่งเป็นกลไกที่ กนอ.และผู้ประกอบการ จะสามารถสร้างกิจกรรม และสร้างงานแบบมีส่วนร่วม

รายละเอียดของเหตุผลสนับสนุนของข้อเสนอแนะแต่ละข้อ

ลำดับ	Solutions / Do it	จุดแข็ง	โอกาส
1.	ก่อสร้างจากงานงานช่วยเหลือการได้รับผลกระทบ (สุขภาพ/ การส่งเสริมอาชีพ) ไปสู่งานที่ปรับแก้ไขที่ Process เร่งสร้างงานประชาสัมพันธ์ขยายผลการดำเนินงานตามโปรแกรมต่างๆ	- มีการจัดตั้งกองทุน/มูลนิธิ เพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมชุมชนเมืองมาบตาพุดและอบต.บ้านฉาง(4) - กนอ./โรงงานมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน (6)	- กองทุนระยองแข็งแรง (1) - คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหามลพิษในระยอง (2)
2	Solutions / Delegate อิงเงื่อนไขความร่วมมือที่มีอยู่สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทุกระดับกับชุมชน อบต.และนักวิชาการ สถาบันการศึกษา (Public Participation)	-ปัญหาด้านมลพิษยังไม่ได้รับการแก้ไขที่เป็นรูปธรรม -การดำเนินงานของ กนอ.ขาดกระบวนการมีส่วนร่วมจากท้องถิ่น -การให้ข้อมูลและการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานยังไม่ทั่วถึง	-จังหวัดได้อาสาเข้ามาแก้ปัญหาผลกระทบโดยมีการจัดตั้งกองทุนระยองแข็งแรง -รัฐบาลโดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจัดตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหามลพิษในระยอง
ลำดับ	Solutions / Decide	จุดแข็ง	อุปสรรค
3	รุกขยายจากการดำเนินการตามโปรแกรมลดผลกระทบ พลิกเป็นแคมเปญ ลดมลภาวะ (CSR in process)	- มีการจัดตั้งกองทุน/มูลนิธิ เพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมชุมชนเมืองมาบตาพุดและอบต.บ้านฉาง - กนอ.และโรงงานต่างๆมี	(10) เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกและชุมชนมาบตาพุดฟ้องร้อง คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้ประกาศเขตมาบตาพุดเป็นเขตควบคุมมลพิษ

		โครงการพัฒนาชุมชนและมีสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชน	
ลำดับ	Solutions / Delete	จุดอ่อน	อุปสรรค
4	เร่งการดำเนินงานของมูลนิธิ เพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมชุมชนเมืองมาบตาพุดและอบต.บ้านฉาง	- มีผู้ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพ - บ่อน้ำตื้นมีสารพิษเกินมาตรฐาน/ขยะ/กากของเสีย/เสี่ยงรบกวน - ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลเสีย/วิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน/การท่องเที่ยว	- เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกและชุมชนมาบตาพุดฟ้องร้อง คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้ประกาศเขตมาบตาพุดเป็นเขตควบคุมมลพิษ

7.2 สำหรับการแก้ไขปัญหาโครงการโรงไฟฟ้าใหม่และส่วนขยายของโรง

กลยุทธ์ที่เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์และข้อเท็จจริงของโรงไฟฟ้ามากที่สุด คือเป็นกลยุทธ์สำหรับการบริหารสถานการณ์แบบ ตีฝ่าวงล้อม (Decide) เพราะถึงแม้โรงไฟฟ้าจะทำตัวอย่างไรก็ตาม หาก ก.นอ.และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติไม่สามารถจัดการปัญหาในเชิงรูปธรรมได้ หรือศาลปกครองมีคำสั่งให้ประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ ก็เท่ากับว่า โรงไฟฟ้าต้องยุติโครงการ ตามไปด้วย

ดังนั้น สถานการณ์ในปัจจุบันนี้ เป็นตัวบังคับให้ผู้บริหารของกลุ่มบริษัทโรงไฟฟ้า จำเป็นต้องใช้กลยุทธ์แบบตีสองหน้า ด้านหนึ่งร่วมมือและผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหาของระยองและมาบตาพุดโดยรวมในเชิงรูปธรรมให้เร็วที่สุด แต่อีกด้านหนึ่งต้องหาทางลอดออกไปจากวงล้อม เพื่อแยกตัวเองออกมาจากปัญหารวมของระยองและมาบตาพุด เพื่อว่าบางทีอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาโดยรวมได้ โดยข้อเสนอในส่วนของโรงไฟฟ้า มีดังนี้

1. เปิดประเด็นเชิงรุกในการประชาสัมพันธ์ขยายผลตามประเด็นการจัดตั้งกองทุนพัฒนารอบพื้นที่โรงไฟฟ้า ตามนโยบายของกระทรวงพลังงาน
2. สนับสนุน หรืออาสาสร้างงานกระบวนการมีส่วนร่วมของมูลนิธิเพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมชุมชนเมืองมาบตาพุดและอบต.บ้านฉาง เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของการลดตัวเองออกไปจากวงล้อม (มีโอกาสนี้โดยตรงกับประชาชน)
3. สร้างงานแนวร่วมประสานเครือข่ายกลุ่มเอ็นจีโอสายเย็น/ เปิดพื้นที่ประชาสังคม

4. ปรับงานงานประชาสัมพันธ์โดยเพิ่มการใช้สื่อกระบวนการทางตรงและเพิ่มกิจกรรม
ซีเอสอาร์แบบ กิจกรรมเพื่อสังคมแบบง่ายๆไปก่อนก็ได้ (ตัวอย่างที่ดีอย่างหนึ่งของ
ปตท.และบีแอลซีพี คือได้สร้างงานเป็นตัวอย่างของการสร้างอาชีพและการช่วยเหลือ
ชุมชนได้)

รายละเอียดของเหตุผลสนับสนุนของข้อเสนอแนะแต่ละข้อ

ลำดับ	Solutions / Do it	จุดแข็ง	โอกาส
1	เปิดมิติใหม่เชิงรุก	มีส่วนงานประชาสัมพันธ์/ มวลชนสัมพันธ์ในพื้นที่ และมีความสัมพันธ์กับ ชุมชนบางส่วนที่ดี	กองทุน Energy taxและการ จัดตั้งไตรภาคีที่ บ.โกลว์ จะ จัดตั้ง (หากมีการจัดการที่ดี และเหมาะสม)
2.	สนับสนุน หรืออาสาสร้างงาน กระบวนการมีส่วนร่วมของมูลนิธิฯ	มีฝ่ายงานประชาสัมพันธ์ /มวลชนสัมพันธ์ในพื้นที่ และมีความสัมพันธ์กับ ชุมชนบางส่วนที่ดี	มูลนิธิเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม ชุมชนเมือง มาบตาพุด และต.บ้านฉาง (หากมีการจัดการที่ดี และ เหมาะสม)
ลำดับ	Solutions / Delegate	จุดอ่อน	โอกาส
3	สร้างงานแนวร่วมประสานเครือข่าย กลุ่มเอ็นจีโอสายเย็น/ เปิดพื้นที่ประชา สังคม	(1)ระบบการทำงานด้าน CSR ยังขาดงานเชิง กระบวนการและการจัด งานให้สอดคล้องกับ บริบท และปัจจัยที่ เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ (2)ไม่มีเครือข่ายด้าน NGO	1. กองทุนEnergy taxและ การจัดตั้งไตรภาคีที่ บ.โกลว์ จะจัดตั้ง (หากมีการจัดการที่ ดีและเหมาะสม)
4	ควรปรับงานงานประชาสัมพันธ์ทางตรง และเพิ่มกิจกรรมซีเอสอาร์แบบ / Out of Process ก็ได้	(4) บ.โกลว์ มีการ ประชาสัมพันธ์ ด้านกว้างมากกว่าต่าง จากกลุ่มคัดค้าน ที่มีการ ประชาสัมพันธ์/ <u>สื่อสาร</u> <u>ทางตรง</u> ซึ่งเข้าถึง ประชาชนได้มากกว่า (สามารถนำเสนอข้อมูล ที่เป็นลบได้มากกว่า)	(5)มีกรณี BLCF (โรงไฟฟ้า ถ่านหิน) เป็นฐานที่มีอยู่แล้ว (6) มีบุคคลบางส่วนยังเห็นว่า ไฟฟ้าเป็นสิ่งจำเป็นและ เทคโนโลยีถ่านหินสะอาด จัดการได้

ลำดับ	Solutions / Decide	จุดแข็ง	อุปสรรค
5	โครงการพลังงานสะอาด Clean Coal Technology (สร้างเป็นงานพีอาร์เทคโนโลยี / หาก จำเป็นย้าย ประเด็นที่เปิดไปจะเป็น ประโยชน์)	2.บริษัทที่มีการใช้ เทคโนโลยีที่สะอาด/ เทคโนโลยีถ่านหิน สะอาด/มีการลดมลภาวะ	1.มีกลุ่มต่อต้านโรงไฟฟ้าถ่าน หิน/การขยายโรงงานในนิคม และการนำเสนอภาพที่น่า กลัวของโรงไฟฟ้า เป็นต้น
ลำดับ	Solutions / Delete	จุดอ่อน	อุปสรรค
6	Open House Campaignและ เพิ่มการ จัดการประชาสัมพันธ์ทางตรงอย่างเป็น กระบวนการควบคู่กับสื่อด้านกว้างเจาะ ทุกกลุ่มเป้าหมาย (พาไปดูผลการ ทำงานที่รับผิดชอบต่อน้ำมันรั่ว)	3.ปัญหาด้านลบเดิม (น้ำมันรั่ว/อื่นๆ)	-มีแกนนำใน 25 ชุมชนของ มาบตาพุดร่วมคัดค้าน โรงไฟฟ้าถ่านหิน -การนำเสนอข่าวด้านลบ อย่างต่อเนื่องของสื่อท้องถิ่น - การเมืองท้องถิ่น (ประชาธิปัตย์) มีนโยบาย คัดค้านการขยายนิคมและ โรงไฟฟ้าถ่านหินในระยะของ

7.3 การบริหารประเด็น / การบริหารสถานการณ์

การบริหารงานตามโครงการสร้างโรงไฟฟ้าใหม่และส่วนขยายของกลุ่มบริษัทโกลว์ในครั้งนี้ ไม่ได้
เป็นงานที่ต้องสร้างความสัมพันธ์ที่แนบแน่นกับชุมชนโดยรอบที่ตั้งโครงการ หรือเร่งสร้างการรู้จักต่อ
สาธารณชนในพื้นที่จังหวัดระยองและโดยทั่วไป เท่านั้น ยังมีส่วนที่เชื่อมโยงกับ กรณีต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น

(1) การเคลื่อนไหวทางการเมืองภาคประชาชนของเครือข่ายชาวยุโรปรักษ์สิ่งแวดล้อมและผืน
แผ่นดินมาตุภูมิ ที่มีข้อเสนอต่อการจัดการปัญหามลภาวะในระยะยาว – มาบตาพุด

- การฟ้องศาลปกครองให้ประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ
- การคัดค้านการขยายพื้นที่อุตสาหกรรม
- การคัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน / โรงไฟฟ้า – การประมูลไอพีพี
- ข้อเรียกร้องให้มีการจัดระบบน้ำเพื่อการเกษตร – สาธารณูปโภค – อุตสาหกรรมที่
เหมาะสม

(2) การประสานงาน – ข้อขัดแย้งระหว่าง กนอ.กับ เทศบาลเมืองมาบตาพุด

(3) กระแสการตื่นตัวของสาธารณชนโดยทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการปัญหามลภาวะอุตสาหกรรมใน
พื้นที่ระยอง – มาบตาพุด / ภาวะโลกร้อน – การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ฯลฯ

กรณีข้างต้นเป็นประเด็นที่นอกเหนือไปจากการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ รัฐกิจสัมพันธ์ และ

ประชาสัมพันธ์โดยปกติ และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะต้องนำมาประกอบการพิจารณาในการบริหารโครงการ เพราะในการบริหารโครงการ จะต้องมียางบางกรณีที่จะต้องขอความเห็น – ขออนุมัติจากองค์กรปกครองท้องถิ่น การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เพื่อประกอบการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน และการร่วมกันคิดค้น สร้างสรรค์มาตรการที่เหมาะสมในการติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินการตามมาตรการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก (External Factor) ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการบริหารโครงการอย่างใกล้ชิด

ในการศึกษานี้ ขอเสนอให้มีการจัดให้มีการบริหารจัดการงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนสัมพันธ์ โดยเพิ่มเติมลักษณะการบริหารประเด็นเข้าไปด้วย ดังนี้

1. จัดหมวดหมู่สำหรับการติดตามข้อมูลและเฝ้าระวัง

- มีการจัดประเด็นที่ต้องติดตาม เช่น การเคลื่อนไหวของเครือข่าย / ความก้าวหน้าของการพิจารณาคดีศาลปกครอง / การเคลื่อนไหวของการเมืองภาคประชาชน – สิ่งแวดล้อม รวมทั้งนโยบายรัฐบาล / ความก้าวหน้าของการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการฯ ฯลฯ
- จัดให้มีการสรุปสถานการณ์เป็นระยะๆ เช่น ทุก 15 วัน พร้อมรายงานผู้บริหารที่เกี่ยวข้องทุกระดับ

2. จัดกิจกรรมงานชุมชนสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วม

- จัดทำ CR Checklist เพื่อประเมินผลเบื้องต้นในการดำเนินการด้านชุมชนสัมพันธ์ ภารกิจสัมพันธ์ที่จะมีผลบวก / ลบ ต่อการบริหารโครงการ
- จัดทำ CR Index เพื่อประเมินผลด้านคุณภาพของงานด้านชุมชนสัมพันธ์ที่กลุ่มบริษัท โกลด์ดำเนินงานอยู่ในพื้นที่ และ/ หรือจะเปรียบเทียบกับงานของบริษัทอื่นควบคู่ไปก็จะเป็นการอ้างอิงที่ดี
- ในงานที่จะดำเนินงานร่วมกับชุมชน ให้เพิ่มเติมงานเชิง Process ที่จะต้องทำร่วมกัน ค้นหา ร่วมคิดแก้ไข ร่วมดำเนินงาน ร่วมรับผิดชอบ ฯลฯ (ไปช้าๆ แต่ได้ใจชุมชน ดีกว่ามีความสำเร็จแบบมีคนมาร่วมจำนวนมากๆ แบบปริมาณ แล้วชุมชนไม่รู้ ไม่เข้าใจ มีแต่ขอเงินแบบสนับสนุนช่วยเหลือรำไป)

.....